

Programmabegroting 2024

Inhoudsopgave

<i>Inleiding en leeswijzer</i>	3
<i>Investerings 2024</i>	4
BELEIDSBEGROTING	7
PROGRAMMAPLAN	7
<i>Programma 1 Dienstverlening & Bestuur</i>	7
<i>Programma 2 Welzijn & Zorg</i>	15
<i>Programma 3 Wonen & Ondernemen</i>	26
<i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	35
<i>Overhead</i>	36
<i>Vennootschapsbelasting</i>	37
<i>Onvoorzien</i>	37
PARAGRAFEN	38
<i>Paragraaf 1 Lokale heffingen</i>	38
<i>Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	44
<i>Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen</i>	50
<i>Paragraaf 4 Financiering</i>	54
<i>Paragraaf 5 Bedrijfsvoering</i>	57
<i>Paragraaf 6 Verbonden partijen</i>	61
<i>Paragraaf 7 Grondbeleid</i>	70
<i>Paragraaf 8 Wet open overheid (WOO)</i>	73
FINANCIËLE BEGROTING	74
<i>Overzicht van baten en lasten</i>	74
<i>Uiteenzetting financiële positie</i>	76
<i>Meerjarenraming</i>	81
BIJLAGE	86
<i>Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld</i>	86
<i>Beleidsindicatoren</i>	87
<i>Woningbedrijf</i>	89

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de begroting van het college voor 2024. De tweede begroting van dit college, waarbij we ons richten op het doorpakken van de ingezette lijn vanuit het college uitvoeringsprogramma. De (veranderende) wereld om ons heen vraagt een inzet van ons als gemeente op verschillende thema's. Te denken valt aan de invoering van de Omgevingswet, de woonvraag, duurzaamheidsvraagstukken, sport, (jeugd)zorg en agrarische vraagstukken. In het college uitvoeringsprogramma staan de ambities van het college. In de begroting worden concrete voorstellen gedaan. Er staat voor de komende jaren een grote investeringsagenda gepland. Deze investeringsagenda komt voort uit eerder genomen raadsbesluiten en uit het college uitvoeringsprogramma. Er wordt een aantal belangrijke investeringen gedaan. Onder andere is een substantieel deel gereserveerd om de verduurzaming van ons vastgoed vorm te geven. Ook staat uitbreiding van het aantal woningen en vernieuwing van basisscholen op de planning.

Leeswijzer

De programmabegroting 2024 bestaat uit twee delen: de beleidsbegroting en de financiële begroting.

- Het beleidsdeel bevat de beleidsprogramma's (het programmaplan) en de paragrafen die ingaan op specifieke beleidsvelden.
- De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten met een toelichting en de financiële positie van de gemeente wordt erin uiteengezet en toegelicht.

Voor een goed overzicht treft u als eerste een overzicht van de investeringen voor 2024 aan.

Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit drie programma's, een hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en overzichten van de overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. De programma's zijn als volgt opgebouwd:

1. Ambitie en programmadoelen.
2. Bestuurlijk relevante ontwikkelingen.
3. Wie zijn onze samenwerkingspartners?
4. Wat mag het kosten?
5. Nieuw beleid en investeringen met financiële gevolgen.

Vervolgens beantwoorden we per beleidsveld de volgende vragen:

1. Welke onderwerpen omvat dit beleidsveld?
2. Wat willen we bereiken in 2024?
3. Wat gaan we daarvoor doen?
Wat doen we al?
Wat gaan we verder doen in 2024?
4. Wat zijn de randvoorwaarden en risico's?

Verplichte beleidsindicatoren

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht de gemeente om in de begroting en jaarstukken te rapporteren over de realisatie van de maatschappelijke effecten van de programma's. Hiervoor is een verplichte set beleidsindicatoren voorgeschreven. De informatie voor de beleidsindicatoren kunt u vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. In de bijlagen vindt u de verplichte beleidsindicatoren.

Paragrafen

Na het programmaplan volgen de paragrafen. Deze geven een dwarsdoorsnede van de begroting en gaan steeds over een specifiek beleidsterrein.

Financiële begroting

De financiële begroting gaat in op de grondslagen voor de begroting en geeft onder meer een totaaloverzicht van de baten en lasten.

Bijlagen

In de bijlagen bij deze programmabegroting vindt u het verplichte overzicht van de baten en lasten per taakveld, verplichte beleidsindicatoren en begroting Woningbedrijf.

Investerings 2024

Als bijlage bij de Begroting 2024 is het meerjareninvesteringsoverzicht 2024-2027 toegevoegd. De investeringen vanuit de Jaarschrijf 2024 zijn opgenomen in deze Begroting 2024. De investeringen vanaf 2025 zijn dat nog niet en worden aangeboden bij de komende Perspectiefnota. Een aantal investeringen worden nog apart aan de gemeenteraad voorgelegd. Hierna volgt een toelichting op de Investerings 2024. Per onderwerp is de benodigde investering aangegeven. Ook staat er een korte toelichting per onderwerp.

Onderwerp	Benodigde investering	Toelichting
Vervanging topplaag kunstgrasvelden	€ 1.650.000	<p>Begin 2023 is besloten een keuring naar de gebruiksnormen van de kunstgrasvelden plaats te laten vinden bij R.K.EDO en Victoria O. Uit deze keuring is gebleken dat een aantal van de kunstgrasvelden niet voldoet aan de gebruiksnormen. In 2024 zal de vervanging van deze toplagen plaatsvinden. In de winterstop (begin 2024) 2 kunstgrasvelden bij Victoria-O en RKEDO, vervolgens (zomerstop 2024) de toplagen van Kwiek en 1,5 veld bij Dynamo.</p> <p>In de raadsvergadering van 2 oktober 2023 is unaniem het raadsbesluit voor het beschikbaar stellen van krediet voor de vervanging van de toplagen unaniem aangenomen.</p>
Verkeersveiligheidsmaatregelen en realiseren van marktplein bij winkelcentrum Vijverhof	€ 945.000 (€ 1.070.000 kosten en € 125.000 subsidie)	<p>De (verkeers)situatie op de hoek Dwingel/Vijverhof, waar nu de ambulante handel plaatsvindt, moet/kan worden verbeterd (verkeersveiligheid) en ingepast in een totaalbeeld vanaf de Droomgaard tot het gemeentehuis en winkelcentrum. Een compleet en passend plan, dat het winkelgebied versterkt en ontmoeting bevordert. Met het verbreden van de fietspaden in de Dwingel en de Buitenroede wordt de verkeersveiligheid voor met name fietsende kinderen en ouders van en naar De Droomgaard sterk verbeterd. Door gedeeltes van de Dwingel en de Vijverhof, inclusief het kruispunt Dwingel/Vijverhof te herinrichten wordt op deze locaties de verkeersveiligheid voor voetgangers, fietsers en het overige verkeer verbeterd. Met het aanleggen van het marktplein, waarbij een groene ontmoetingsplek gecreëerd wordt, wordt het aantal standplaatsen voor marktkramen vergroot en wordt deze locatie flink opgewaardeerd. Met de aanleg van een voetgangers-/fietsbrug tussen het marktplein en het parkeerterrein bij het winkelcentrum Vijverhof, wordt het winkelcentrum lopend en fietsend toegankelijker, ontstaat er meer samenhang tussen de marktkramen en het winkelcentrum en wordt bij de marktkramen parkeerdruk en parkeeroverlast zoveel mogelijk voorkomen.</p> <p>Een raadsvoorstel hiervoor wordt in de raadsvergadering van 13 november 2023 aangeboden.</p>

Toestellenberging Gymzaal Ursem	€ 110.000	<p>Op 15 januari 2022 hebben de gebruikers van de gymzaal te Ursem een verzoek gedaan om de gymzaal uit te breiden met een toestellenberging. Dit heeft te maken met het feit dat de huidige berging te klein en onveilig is. De aanvraag is ondertekend door de Bavoschool, Langereisschool, DWSV, Emos volleybalclub, Judovereniging en Walk in. De gymzaal is in 2017 gerenoveerd en wordt goed en veel gebruikt door scholen en verenigingen. Conform het handboek KVLO (artikel 7.3, toestelberging) zijn de huidige afmetingen van de toestellenberging te klein. Er is nu 50 m2 beschikbaar. De norm volgens het handboek is minimaal 75 m2. Met deze investering wordt voldaan aan de (veiligheids)normen voor een toestellenberging.</p> <p>Een raadsvoorstel hiervoor wordt u begin 2024 aangeboden.</p>
Verduurzaming Zwembaden	€ 275.000	<p>Zowel het Koggenbad als zwembad Buitenmeere zijn gedateerd en kampen met hoge energielasten. Vervanging van de zwembaden is in de toekomst een reële optie, maar de termijn waarop dat gaat plaatsvinden is minimaal over 10 jaar. Iedere verduurzaming die helpt om de exploitatie duurzamer te maken, de exploitatiekosten verlaagt en binnen de termijn van maximaal 10 jaar wordt terugverdiend, is daardoor een optie om in te investeren.</p> <p>We reserveren € 275.000 voor deze verduurzaming, welke we inzetten voor maatregelen en investeringen die we direct kunnen nemen. Denk hierbij aan het plaatsen van zonnepanelen, zonneboilers en/of warmtepompen.</p> <p>Een raadsvoorstel hiervoor wordt u in de raadsvergadering van 18 december aangeboden.</p>
Buitensportaccommodaties	€ 225.000	<p>Op dit moment beschikken we niet over een MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) voor buitensportaccommodaties. Het college wil middelen reserveren voor de onderhoud en aanleg van deze sportaccommodaties, waaronder de vervanging van kunstgrasvelden en/of de realisatie van sportfaciliteiten voor nieuwe sporten in Koggenland. Goede sportvoorzieningen zijn van grote meerwaarde voor alle inwoners, vitaliteit, plezier en mentale gezondheid dragen daar direct en indirect aan bij. Het MJOP ziet erop toe dat deze voorzieningen (mede) bekostigd kunnen gaan worden.</p> <p>Het voorstel is om jaarlijks een dotatie te doen aan deze reserve, waarbij in eerste instantie als startkapitaal 225.000 euro in deze reserve wordt gestort.</p> <p>Een raadsvoorstel van het MJOP wordt u in de raadsvergadering van 18 december aangeboden.</p>

Buitensportfaciliteit Obdam	€25.000	In het college uitvoeringsprogramma is de intentie opgenomen om een onderzoek te doen naar de behoefte aan extra buitensportvoorzieningen in Obdam. Voor dit onderzoek en de uitwerking van maatregelen ramen we een bedrag van €25.000 in 2024.
Omgevingsvisie	€ 150.000	Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking, waarin voor gemeenten de verplichting is opgenomen om over een Omgevingsvisie te beschikken. In deze visie komt al het gemeentelijk beleid over de fysieke leefomgeving samen: wonen, werken, verkeer, groen, water, etc. Koggenland heeft hiervoor in 2021 al een basis gelegd met de Kadervisie Koggenland. In 2024 worden deze kaders uitgewerkt en aangevuld tot een volledige Omgevingsvisie. Een raadsvoorstel hiervoor wordt u in het eerste kwartaal van 2024 aangeboden.
Aanlegsteigers/kano opstapjes	€ 50.000	Koggenland wil de kleinschalige toeristische en recreatieve routenetwerken (varen, wandelen, fietsen) en de bijbehorende voorzieningen verbeteren. Bij het opwaarderen van de vaarroutes hoort ook het verbeteren van de kano opstapjes en het plaatsen van 1 aanlegsteiger. Een raadsvoorstel hiervoor verwachten we in het derde kwartaal 2024 aan te bieden.
Herinrichting en verduurzaming gemeentehuis	€ 4.000.000	In april 2023 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor het opstellen van een definitief ontwerp voor de herinrichting van het gemeentehuis. De benodigde investeringsruimte werd op dat moment geraamd op een bedrag van circa €5.000.000. Het doel van de herinrichting is verduurzaming, het verbeteren van de werkplekken, zodat deze beter passen bij de huidige behoeften en het gemeentehuis meer geschikt te maken voor ontmoeting en interactie met inwoners en ondernemers. Bovendien wordt beoogd het maatschappelijk gebruik van het gemeentehuis te verbreden onder meer door de bibliotheek in het gemeentehuis te vestigen. Inmiddels is duidelijk dat door stijging van bouwkosten het plan niet kan worden gerealiseerd voor het geraamde bedrag. Bovendien is de investeringsruimte mede gelet op andere investeringen minder groot dan verwacht. De stuurgroep heeft onderzocht of het mogelijk is om de uitgangspunten voor de noodzakelijke herinrichting te realiseren met minder ingrijpende veranderingen en dus tegen lagere kosten. Dit blijkt goed mogelijk. De kosten van de (aangepaste) inrichting inclusief de verduurzaming worden nu geraamd op €4.000.000. Een raadsvoorstel hiervoor wordt u in de raadsvergadering van februari of maart 2024 aangeboden.

Beleidsbegroting

Programmaplan

Programma 1 Dienstverlening & Bestuur

Het programma Dienstverlening & Bestuur bestaat uit de volgende beleidsvelden:

- Bestuur
- Bedrijfsvoering
- Burgerzaken
- Algemene dekkingsmiddelen
- Openbare orde & veiligheid

Ambitie en Programmadoelen - Waar willen we naar toe?

De invoering van de Omgevingswet, de woonvraag, de klimaatopgave, veiligheid en maatschappelijke thema's als onderwijs, (jeugd)zorg, mobiliteitsveranderingen, kunst & cultuur, sport en agrarische vraagstukken zijn maar een greep uit de vraagstukken waardoor we als gemeente constant in ontwikkeling zijn. In het coalitieakkoord hebben we onze ambities over deze thema's verwoord. In deze begroting doen we verdere concrete voorstellen. Het is een groot pakket aan maatregelen, gericht op de groei van de dorpen, de kwaliteit van de openbare ruimte, de economie en de ruimtelijke ontwikkeling, maar ook maatregelen gericht op het aanpakken van scholen, de buitendienst en het gemeentehuis.

In al deze ontwikkelingen is 'verbinding' een belangrijk thema. We doen dingen steeds meer samen. De groei van de gemeente brengt logischerwijs meer werk en een andere manier van werken met zich mee. Het is belangrijk steeds kritisch te blijven op de vraag waar de inwoner nu echt mee geholpen is. En dit loopt door de gehele organisatie heen. Binnenstedelijke ontwikkeling vraagt bijvoorbeeld nadrukkelijk om een brede(re), integrale belangenafweging en advisering binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Er moet immers met meer belangen rekening worden gehouden dan wanneer er sprake is van de realisatie van een nieuwbouwwijk in een weiland. Het vraagt om nauwkeurige afstemming met de mensen, (maatschappelijke) partners en bedrijven. Weten wat er speelt en welke belangen er zijn, is daarbij cruciaal. We merken dat actieve participatie ons hierbij helpt. Dit willen we o.a. bereiken door de zichtbaarheid van gebiedsregisseurs in de dorpen.

Er staat voor de komende jaren een grote investeringsagenda gepland. Deze investeringsagenda komt voort uit eerder genomen raadsbesluiten (raadsperiode 2018-2022) en uit het college uitvoeringsprogramma. Een substantieel deel is gereserveerd om de verduurzaming van ons vastgoed vorm te geven, waaronder het aanpakken van huizen van het Woningbedrijf met energielabel D, E, F en G. Ook staat uitbreiding van het aantal woningen voor de komende tijd op de planning. Verder staande de nieuwbouw van een locatie voor ons Team Openbare Ruimte alsmede de verbouwing van het gemeentehuis op de (nadere) bestuurlijke besluitvormingsagenda.

Om een sterke ambtelijke organisatie te zijn, moeten we - zeker in de huidige krappe arbeidsmarkt – inzetten op aantrekkelijk werkgeverschap en blijven investeren in een prettige werkomgeving. Daarbij werken we aan een hoge kwaliteit in de besluitvorming met openbaarheid als uitgangspunt. We staan voor een sterke regionale samenwerking, zonder het gevoel van lokaal maatwerk kwijt te raken.

Ons doel is als gemeente dat iedereen zich in Koggenland veilig voelt en dat de dorpen schoon en levendig zijn. Gezonde gemeentefinanciën zijn en blijven een noodzakelijke voorwaarde om op korte en lange termijn de gemeentelijke taken adequaat uit te voeren. Ook is een van onze doelstellingen dat we goed in verbinding zijn met onze omgeving, andere (buur)gemeenten, het waterschap en de provincie. We werken nauw samen binnen onze (regionale) samenwerkingsverbanden.

In het programma richten we ons op vier hoofddoelen:

- Het verhogen van de klanttevredenheid ten opzichte van 2023, waarbij we ernaar streven dat we behoren tot de beste 10 kleine¹ gemeenten van Nederland;
- Het verhogen van de participatiegraad. We willen dat meer inwoners, ondernemers en organisaties meedenken, meepraten en meedoen aan de ontwikkeling en uitvoering van plannen en beleid. Dit draagt bij aan meer draagvlak en meer kwaliteit, omdat alle belangen en ideeën worden gehoord;
- Het verhogen van het gevoel van veiligheid. Wij peilen dit bij onze inwoners;
- Een sluitende meerjarenbegroting presenteren.

Global Goals

De 17 Global Goals (ook Sustainable Development Goals) zijn duurzame ontwikkelingsdoelen die in 2015 door alle lidstaten van de Verenigde Naties – inclusief Nederland - zijn aangenomen. Deze vormen voor de periode tot 2030 dé wereldwijde duurzaamheidsagenda. Veel van de doelen hebben raakvlakken met de opgaven van gemeenten. In het collegeprogramma en de programmabegroting geven we aan waar een relatie ligt met welke van de 17 Global Goals. Het collegeprogramma draagt bij aan de volgende twee Global Goals:

16: Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten.

17: Partnerschap om doelen te bereiken.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

Het Pact van Westfriesland

In 2020 hebben alle gemeenteraden van de zeven Westfrieze gemeenten (Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec) het Uitvoeringsprogramma Pact van Westfriesland 7.1 vastgesteld. Hierin zijn gezamenlijke opgaven en doelstellingen benoemd op basis waarvan de gemeenten samenwerken aan projecten, met partners uit het onderwijs, de zorg en het bedrijfsleven. Het Pact van Westfriesland helpt ook in de beïnvloeding van en samenwerking met het Rijk, de provincie en de regio Noord-Holland Noord. In 2024 wordt het uitvoeringsprogramma geactualiseerd.

Andere regionale samenwerkingsverbanden

Ook van uit andere regionale samenwerkingsverbanden wordt in 2024 en verder gewerkt aan de verschillende bestuurlijke opgaven. Zo wordt binnen de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord onder meer gewerkt aan de toekomstbestendige brandweer (denk aan de inzet van de vrijwillige brandweerposten, risicobeheersing en de vluchtelingenopgaven).

Landelijke ontwikkelingen

De provinciale statenverkiezingen hebben voor een verschuiving gezorgd in de samenstelling van het provinciale bestuur. Dit zal ook zijn vertaling krijgen naar provinciaal beleid richting de gemeenten. De val van het kabinet in 2023 en de daaropvolgende vorming van een nieuw kabinet in 2024 zal mogelijk ook voor wijzigingen richting de gemeente zorgen, dan wel voor uitstel of afstel van (voorgenomen) besluiten. Dit geeft ook onzekerheid over thema's als:

- Het tekort aan huisvesting;
- De instroom en opvang van vluchtelingen en asielzoekers;
- De stikstofdiscussie;
- De energietransitie en verduurzaming.

Deze ontwikkelingen zullen naar verwachting in heel 2024 relevant zijn voor zowel het bestuur als de ambtelijke organisatie.

¹Gemeenten < 25.000 inwoners.

Beleidsveld Bestuur

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Participatie;
- Dienstverlening;
- Regionale samenwerking;
- Openbaar bestuur.

Wat willen we bereiken in 2024?

- Het participatiebeleid is geïmplementeerd in onze organisatie;
- Het bestendigen van de relatie met de doe-teams;
- Toename van het aantal sociale initiatieven vanuit de Doe-teams;
- Minimaal 1000 deelnemers aan ons digitale inwonerspanel;
- Er is minimaal één nieuwe dorpsraad opgericht;
- Een plan van aanpak is opgesteld voor de organisatie van een jaarlijkse buurtontmoeting;
- Er is een plan van aanpak opgesteld voor het stimuleren van de integratie tussen inwoners van zorginstellingen en omwonenden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al (en zetten we voort)?

Participatie

- Faciliteren in elke kern Doe-teams en Dorpsraden. Het streven is dat in elk dorp een Dorpsraad wordt opgestart. Deze dorpsraden zijn ogen/oren van het dorp en kunnen door inwoners worden benaderd voor thema's die spelen in hun omgeving. Daarmee fungeert de Dorpsraad als vertrouwensorgaan en doorgeefluik voor hun dorp en communicatie richting de gemeente. Wanneer inwoners initiatieven hebben op het gebied van wonen, recreëren, sporten, verkeersveiligheid, openbaar groen et cetera, kunnen ze een Doe-team oprichten. De gebiedsregisseur is de gesprekspartner van dit Doe-team Hij onderzoekt de haalbaarheid van het initiatief en kijkt bij welke ambtenaar dit kan worden ondergebracht. De gebiedsregisseur begeleidt vervolgens het gehele proces;
- We stimuleren inwonersparticipatie generatiebreed, onder meer door de oprichting en begeleiding van onze kinderraad en –burgemeester;
- Een tweede gebiedsregisseur is aangesteld voor het begeleiden van Doe-teams;
- We promoten het digitale inwonerspanel;
- We bieden (ambtelijke) ondersteuning aan de (leden van de) Adviesraad Sociaal Domein in hun rol de gemeente Koggenland te adviseren m.b.t. lokaal en regionaal (sociaal) beleid;
- We stellen een plan van aanpak op voor de organisatie van een jaarlijkse buurtontmoeting;
- We zetten in op het versterken van de sociale basis als onderdeel van het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Regionale samenwerking

- Zowel binnen het Pact van Westfriesland als daar buiten (bijvoorbeeld op bedrijfsmatige onderwerpen) werken we op diverse beleidsthema's samen met regiogemeenten in Westfriesland en Noord-Holland.

Wat gaan we verder doen in 2024?

Participatie

- We implementeren het participatiebeleid binnen onze organisatie;
- We geven invulling aan de participatieverordening;
- We onderzoeken het draagvlak en de mogelijkheden om een jongerenraad op te richten;
- We benaderen potentiële bewoners die willen meewerken aan de ontwikkeling van een dorpsvisie voor hun eigen dorp;
- We stimuleren en faciliteren de oprichting van dorpsraden;
- We onderzoeken initiatieven van inwoners d.m.v. Doe-teams en helpen deze tot uitvoer te brengen;
- We organiseren themagerichte interactieve informatieavonden voor betrokkenen over onder meer ons (vernieuwde) evenementenbeleid, nieuwbouwplannen en andere (ruimtelijke of maatschappelijke) ontwikkelingen;
- We stellen een plan van aanpak op voor het stimuleren van de integratie van inwoners van zorginstellingen en omwonenden.

Regionale samenwerking

- Het Uitvoeringsprogramma Pact van Westfriesland wordt in 2024 geactualiseerd.

Beleidsveld Bedrijfsvoering

Zie: paragraaf 5 Bedrijfsvoering.

Beleidsveld Burgerzaken & Gemeentelijk Contact Centrum

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Burgerzaken;
- Gemeentelijk Contact Centrum (GCC).

Wat willen we bereiken in 2024?

- Het verhogen van de gehele klanttevredenheid ten opzichte van 2023, waarbij we ernaar streven tot de beste 10 kleine gemeenten van Nederland te behoren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de klanttevredenheid met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke taken te verbeteren:

Burgerzaken

- Uitbreiding van Burgerzakenproducten die digitaal aangevraagd kunnen worden, bijvoorbeeld inhouding of vermissing van reisdocumenten en een uitbreiding op de digitale mogelijkheden m.b.t. aanvraag reisdocument;
- Verbetering in de communicatie van alle Burgerzaken producten;
- Vanaf 2024 kan een vernieuwing/wijziging stempas aangevraagd worden met DigiD;
- Verkiezingen goed organiseren zodat het aantal hertellingen geminimaliseerd wordt;
- Burgerzaken blijft scherp op identiteitsfraude door training van personeel en m.b.v. apparatuur om documenten te scannen op echtheid.

GCC:

- Servicenormen en meetpunten implementeren. Servicenormen communiceren. Afspraken maken in de organisatie over hoe dit waar te maken;
- Verbeteren van de externe bereikbaarheid organisatie breed (van eerste contactmoment naar contactmoment organisatiebreed).

Randvoorwaarden en risico's

Een applicatiebeheerder voor Burgerzaken is nodig om verdere digitalisering van Burgerzakenproducten mogelijk te maken en om de huidige producten up-to-date te houden. Indien dit niet gebeurt heeft dit effect op het gewenste (hoofd)doel om tot de beste tien kleine gemeenten van Nederland te behoren op het gebied van dienstverlening.

Beleidsveld Algemene dekkingsmiddelen

Bij de algemene dekkingsmiddelen gaat het om opbrengsten die niet specifiek bedoeld zijn om kosten van een specifiek programma, beleidsveld of taakveld te dekken. Denk hierbij aan de algemene uitkering, lokale heffingen en dividend. Algemene dekkingsmiddelen lenen zich er niet voor om onder een programma opgenomen te worden. Het BBV schrijft daarom voor om dit beleidsveld als apart hoofdstuk op te nemen in het programmaplan. Een toelichting vindt u in het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen.

Beleidsveld Openbare orde & veiligheid

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Fysieke veiligheid;
- Sociale veiligheid;
- Preventie;
- Ondernijning.

Wat willen we bereiken in 2024?

- Onze inwoners voelen zich veilig in onze gemeente;
- Het beleid voor mensenhandel is vastgesteld;
- We werken aan de resultaten en doelstellingen zoals geformuleerd in onze integrale jeugdaanpak;
- VTH-beleid 2025 – 2028 is vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen

Wat doen we al?

- We werken verder aan de doelstellingen zoals geformuleerd in het integraal veiligheidsplan 2023 - 2026;
- We actualiseren ons evenementenbeleid;
- We stellen beleid op tegen mensenhandel;
- We verbeteren de interne informatiepositie op ondermijning binnen de gemeente en zorgen dat we beter op de hoogte zijn van ondermijning binnen de gemeente;
- We dragen bij aan de leefbaarheid en veiligheid in de kernen en intensiveren de procesregie op complexe casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid;
- We verbeteren de zichtbaarheid en aanwezigheid van onze buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's);
- We verbeteren de onderlinge samenwerking in de veiligheidsketen.

Wat gaan we verder doen in 2024?

De activiteiten zijn al opgestart in 2023 maar zullen in de loop van 2024 verder worden uitgebouwd.

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan integrale veiligheid 2024;
- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan VTH 2024;
- We geven opvolging aan de resultaten van de veiligheidsmonitor als daar aanleiding toe is om het gevoel van veiligheid van onze inwoners de verhogen;
- We geven uitvoering aan onze integrale jeugdaanpak om preventie en repressie beter op elkaar aan te sluiten;
- Onderwerpen op het snijvlak zorg en veiligheid geven we een plek in het beleidsplan sociaal domein 2025 - 2028;
- We stellen VTH-beleid op voor de periode 2025 - 2028;
- Wij zetten in op behoud van onze vrijwillige Brandweer.

Randvoorwaarden en risico's

- Voor veel veiligheidszaken is de politie een belangrijke samenwerkingspartner. De laatste jaren is (landelijk) de politiecapaciteit afgenomen. We bespreken de ontwikkelingen van de ketenpartners in de driehoek, waar we gezamenlijk zo efficiënt mogelijk onder andere de politie-inzet afstemmen.
- De ontwikkelingen van mogelijke nieuwe crisistypen zijn ook belangrijke risicofactoren die de uitvoering van de gestelde thema's kunnen beïnvloeden. Afgelopen jaar hebben wij te maken gehad met de coronacrisis en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Deze nieuwe crisistypen zijn onvoorspelbaar en geven veel druk op de gemeentelijke organisatie. We moeten er rekening mee houden dat geplande activiteiten mogelijk een andere vorm krijgen of niet door kunnen gaan.

Wie zijn onze samenwerkingspartners?

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking Westfriesland (OBSW)

Het OBSW ondersteunt de bestuurlijke samenwerking in de regio West-Friesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkerreinen, in de vorm van portefeuillehoudersoverleggen. Ook draagt het OBSW zorg voor de administratie van het leerlingenvervoer, het secretariaat en de bezwarencommissie van de regionale urgentiecommissie en de coördinatie van het regionaal jeugdbeleid. Daarnaast houdt het OBSW zich bezig met de coördinatie en communicatie van het Pact van West-Friesland.

De regio Westfriesland heeft de ambitie om te behoren tot de aantrekkelijkste regio's om te wonen, werken en beleven. Om dat te bereiken is het Pact van West-Friesland opgezet. Inmiddels bestaat het Pact van West-Friesland bijna 10 jaar en is met het Pact van West-Friesland een stevige basis gelegd voor duurzame samenwerking in de regio. Denk aan het Woonakkoord en de gezamenlijke aanpak van de Regionale Energiestrategie (RES). In 2019 is het Pact van West-Friesland geactualiseerd en vanaf 2022 is gewerkt aan de doorontwikkeling van het Pact van West-Friesland. Het komende jaar staat in het bijzonder in het teken van (de verbetering van) de aansturing van het Pact van West-Friesland, om zo effectiever te werken en optimaal gebruik te maken van de rollen van de betrokken bestuurders en partners.

Shared Service Centrum (DeSom)

Het SSC DeSom bewerkstelligt een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken. DeSom ondersteunt in brede zin op het terrein van de ICT en creëert voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.

In 2024 zet DeSom de weg voort om de ICT-infrastructuur verder door te ontwikkelen en aan te passen waar nodig. Die ontwikkeling is vooral gebaseerd op het voorbereiden op de (komende) cloud-oplossingen van leveranciers. Een ander belangrijk speerpunt blijft informatiebeveiliging en het nemen van maatregelen om cyberdreigingen tegen te gaan. Tot slot gaat DeSom in gesprek met haar deelnemers en afnemer om te komen tot een ICT-dienstverlening die beter aansluit bij de huidige wensen en behoeften.

Veiligheidsregio (VR)

In de Veiligheidsregio werken we samen ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. Daarnaast richt de Veiligheidsregio zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. In 2024 werkt de VR aan diverse projecten in de programma's Ambulancezorg, Brandweer, GHOR, Meldkamer, Risico-en crisisbeheersing en Zorg-en Veiligheidshuis. Daarnaast werkt de VR aan de ontwikkeling brandweer en het maken van een nieuw dekkingsplan, doorontwikkeling van crisistypen en versterking van informatieveiligheid. Het huidige beleidsplan loopt tot en met 2023. Begin 2023 start het proces om te komen tot een nieuw beleidsplan (per 2024) in samenwerking met interne en externe betrokkenen, waaronder gemeenteraden en crisispartners.

Westfries Archief (WFA)

Het WFA draagt zorg, bewaart en beheert de oude archieven van de aangesloten gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast houdt het WFA toezicht op het beheer van nog niet overgedragen archieven, geeft het adviezen en inspecteert het de uitvoering van het archiefbeheer van de aangesloten gemeenten en haar gemeenschappelijke regelingen.

In 2024 zal het WFA uitvoering geven aan het nieuwe beleidsplan 2024-2027. Hiervan zullen onder andere de speerpunten eDepot, digitalisering bouwvergunningen en verbouwing Depot onderdeel zijn. Ook de thema's Educatieprogramma en Actieve openbaarheid zullen in 2024 worden voortgezet.

Wat mag het kosten?

(x €1.000)	Jaarrekening	Bijgestelde begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Beleidsvelden	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bestuur	1.436	2.595	932	864	864	864
Bedrijfsvoering	23.172	27.315	27.473	27.098	27.353	27.334
Burgerzaken	218	217	223	206	209	207
Algemene dekkingsmiddelen	13.245	4.874	7.916	2.007	-1.467	-2.004
Openbare orde & veiligheid	1.920	1.983	2.027	2.027	2.027	2.027
Totaal lasten	39.991	36.983	38.571	32.202	28.986	28.428
Bestuur	1		-	-	-	-
Bedrijfsvoering	5.813	5.929	6.557	6.815	6.649	6.655
Burgerzaken	323	278	316	315	318	316
Algemene dekkingsmiddelen	60.911	52.194	60.257	52.750	49.661	49.220
Openbare orde & veiligheid	125	31	31	31	31	31
Totaal baten	67.173	58.433	67.161	59.912	56.659	56.223
Saldo programma incl. mutaties reserves	27.183 V	21.450 V	28.590 V	27.709 V	27.673 V	27.794 V

Financiële toelichting programma Dienstverlening & Bestuur

In dit onderdeel vindt u per beleidsveld een korte toelichting op de verschillen (groter dan € 25.000) tussen de bijgestelde begroting 2023 en de begroting 2024.

Bestuur

De lasten van het beleidsveld Bestuur nemen in 2024 af met afgerond € 1.663.000 ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 1.823.000: lagere begrote kosten opvang Oekraïne, deze zijn begroot t/m 2023. Vanaf 2024 zijn er geen lasten en geen baten begroot voor de kosten opvang Oekraïne, omdat op het moment van het opstellen van de begroting 2024 nog geen beschikingsbedrag bekend is. De beschikking wordt verwerkt in de perspectiefnota 2024 – 2028;
- € 128.000: hogere kosten voor juridische ondersteuning (vanuit wet open overheid WOO);
- € 15.000: hogere kosten voor contributies en lidmaatschappen (zoals bijvoorbeeld de VNG).

Bedrijfsvoering

De lasten van het beleidsveld Bedrijfsvoering nemen in 2024 met afgerond € 158.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 560.000: hogere personele lasten in 2024. Voor de nieuwe CAO is rekening gehouden in de begroting met 4% verhoging;
- € 439.000: incidentele personele lasten in 2024;
- € 423.000: hogere kosten automatisering (waaronder de bijdrage aan SSC DeSom in verband met de stijgende kosten voor informatiebeveiliging en toename van de licentiekosten). In paragraaf 5 wordt nader ingegaan op automatisering;
- € 450.000: lagere begrote kosten opvang Oekraïne, deze zijn begroot t/m 2023. Vanaf 2024 zijn er geen lasten en geen baten begroot voor de kosten opvang Oekraïne;
- € 33.000: lagere energiekosten (in 2024 en volgende jaren is geen stijging van de kosten begroot in afwachting van de prijsontwikkeling);
- € 31.000: lagere fiscale kosten;
- € 200.000: lagere kapitaallasten;
- € 620.000: in 2023 waren incidentele budgetten begroot voor een deel van de inhuur (€ 200.000), € 100.000 voor de kosten organisatieontwikkeling en € 320.000 voor het vormen van de verplichte verlofvoorziening. Deze kosten zijn niet begroot in 2024.

De baten van het beleidsveld Bedrijfsvoering nemen in 2024 toe met afgerond € 628.000 ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 600.000: hogere doorrekening van de loonkosten aan het Woningbedrijf (€ 200.000) en het Grondbedrijf (€ 400.000).

Burgerzaken

De lasten van het beleidsveld Burgerzaken nemen in 2024 met afgerond € 6.000 toe ten opzichte van 2023.

De baten van het beleidsveld Burgerzaken nemen in 2024 toe met afgerond € 38.000 ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 32.000: hogere legeskosten voor rijbewijzen (€ 8.000) en reisdocumenten (€ 24.000).

Algemene dekkingsmiddelen

De lasten van het beleidsveld Algemene dekkingsmiddelen nemen in 2024 met afgerond € 3.042.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 3.800.000: lagere toevoegingen aan de reserves; in 2023 waren de toevoegingen aan de reserves met name hoger door de eenmalige bijdrage vanuit de regio i.v.m. Overdracht Wegen.
- € 180.000: afname van de begrotingsruimte. In 2023 was de bijgestelde begrotingsruimte ca. € 261.000, in 2024 neemt deze af naar een ruimte van ca. € 81.000;
- € 7.055.000: toevoeging aan de bestemmingsreserve kapitaallasten voor de investeringsagenda 2024;

De baten van het beleidsveld Algemene dekkingsmiddelen nemen in 2024 met afgerond € 8.063.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt door:

- € 295.000: actualisatie ozb als gevolg van de consumentenprijsindex (CPI) en areaaluitbreiding;
- € 131.000: actualisatie inkomsten afvalstoffenheffing.
- € 40.000: hogere inkomsten rioolheffing.
- € 2.254.000: hogere inkomsten uit het Gemeentefonds in 2024 ten opzichte van 2023;
- € 2.070.000: lagere bijdrage van reserves;
- € 7.055.000: onttrekking aan algemene reserve i.v.m. de investeringsagenda 2024;
- € 375.000: voor het sportaccommodatiefonds € 225.000 en voor de omgevingsvisie € 150.000 onttrekken aan de algemene reserve.

Daarnaast is de volgende post ten opzichte van 2022 verlaagd:

- € 2.068.000 lagere bijdrage aan de exploitatie vanuit de reserves. In 2023 zijn veel incidentele kosten gecompenseerd door een bijdrage vanuit de reserves. Voorbeelden hiervan zijn incidentele loonsom en inhuur vanwege de verruiming van de wettelijke ouderschapsregeling.

Openbare orde & veiligheid

De lasten van het beleidsveld Openbare orde & veiligheid nemen in 2024 met afgerond € 44.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 82.000: toename van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio.
- € 30.000: in 2023 was incidenteel € 30.000 opgenomen voor de aanpak integrale jeugdaanpak.

Nieuw beleid en investeringen

(x € 1.000)	Benodigd bedrag	Beleidsveld	Dekking	Structureel	Incidenteel
Investeringen					
I&A plan 2024*	298	Bedrijfsvoering	Begrotingsruimte	60	
Herinrichting en verduurzaming gemeentehuis	4.000	Bedrijfsvoering	Reserve kap.lasten	160	
Nieuw beleid **					
Dienstverleningsovereenkomst (DVO) nieuwe salarisadministratie	40	Bedrijfsvoering	Begrotingsruimte	40	
Totaal	4.338			260	0

* De kosten voor het informatie & Automatiseringsplan worden geactiveerd en afgeschreven over een periode van 5 jaar (5 x 60 = 298).

** Ten opzichte van de perspectiefnota 2023 – 2027.

Programma 2 Welzijn & Zorg

Het programma Welzijn & Zorg bestaat uit de volgende beleidsvelden:

- Inkomensvoorzieningen
- Jeugd 0-23 jaar;
- Sport, recreatie & sportaccommodaties;
- Zorg & voorzieningen;
- Kunst, cultuur & ontwikkeling.

Ambitie en Programmadoelen - Waar willen we naar toe?

We willen dat Koggenland een fijne gemeente blijft om in op te groeien en zo lang mogelijk gezond oud te worden. Ieder kind groeit op in gezonde en veilige omgeving en is goed voorbereid op het onderwijs. Als iemand zorg nodig heeft, dan moet die snel beschikbaar zijn en van goede kwaliteit. We voorkomen dat inwoners door financiële zorgen maatschappelijk niet mee kunnen doen. We bemiddelen voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt om ze aan het werk te krijgen. Inwoners die (nog) niet in staat zijn om zelf voldoende inkomen te verdienen, ontvangen een uitkering, zodat zij niet onder de armoedegrens leven.

Iedere inburgeringsplichtige inwoner bieden we een kwalitatief goed passende leer-werkroute, waarmee hij of zij naar vermogen integreert en participeert in de Westfriese samenleving.

We werken aan een sterke samenleving en sociale cohesie in de dorpen. Gezamenlijke feesten, evenementen, culturele en recreatieve voorzieningen, het verenigingsleven en ontmoetingsplekken dragen hieraan bij.

Het beleidsplan Krachtig verder! 2021-2024 voor het sociaal domein is het kader voor onze uitvoering. We kijken over de grenzen van het sociaal domein en betrekken er waar mogelijk andere beleidsterreinen bij.

In het programma richten we ons op vier maatschappelijke effecten die in het beleidsplan zijn vastgesteld:

1. *Meedoen*

We streven naar een samenleving waarin iedereen meetelt, meedoet en zo zelfredzaam mogelijk is.

2. *Omzien naar elkaar*

We zien dat de inwoners van Koggenland zich actief inzetten voor de samenleving en elkaar ondersteunen. Als gemeente willen wij de inwoners blijven aanmoedigen en ondersteunen om zorg te hebben voor elkaar en samen te blijven werken aan een prettige leefomgeving.

3. *Zo lang mogelijk zelfstandig wonen*

We dragen zorg voor onze inwoners, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en functioneren.

4. *Gezond en weerbaar*

We willen onze inwoners ondersteunen in hun ontwikkeling om actief en gezond te blijven, zodat zij zich weerbaar voelen en met zelfvertrouwen de wereld in kunnen kijken.

Voor de verdere uitwerking van onze inzet voor deze maatschappelijke effecten verwijzen wij naar het uitvoeringsplan *Sociaal domein 2024* en de uitwerking van ons *Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA)*.

Dit programma draagt hiermee bij aan deze zes (van de zeventien) Global Goals:

- 1: Geen armoede.
- 3: Gezonde levens en het bevorderen van welzijn voor alle mensen van alle leeftijden.
- 4: Goed en inclusief onderwijs en een leven lang leren.
- 8: Eerlijk werk en economische groei.
- 10: Ongelijkheid verminderen.
- 17: Partnerschap om doelen te bereiken.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

- In Koggenland hebben we te maken met een stijging van het aantal inwoners en een stijging van het aantal 65-plussers. Dit resulteert in een stijging van het aantal ondersteuningsvragen, wat invloed heeft op de werkvoorraad van het Zorgteam. Om mee te kunnen groeien met de toename van ondersteuningsvragen is voldoende ambtelijke capaciteit binnen het Zorgteam (backoffice en frontoffice) noodzakelijk.
- De val van het kabinet kan leiden tot uitstel van landelijke regelingen en wetten waar gemeenten voor aan de lat staan (bijvoorbeeld de terugkeer van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor wmo en de spreidingswet).

- Een overschot in het regionaal budget kwetsbare inwoners vloeit conform afspraak terug naar individuele gemeenten. Begin 2024 kan worden ingeschat of er een overschot ontstaan is in het regionaal budget kwetsbare inwoners op basis van het jaar 2023. De hoogte van een eventuele terugbetaling wordt verwerkt in de perspectiefnota 2024 en verder.
- 1 juli 2023 is middels de wijziging van de Faillissementswet de looptijd van de wettelijke schuldregeling (Wsnp) en de minnelijke schuldregeling (Msnp) gehalveerd van drie naar anderhalf jaar. Dit heeft, wanneer een saneringstraject de beste optie is voor de inwoner, invloed op het aantal saneringskredieten dat wordt afgegeven door de Kredietbank.
- In 2023 is het Financieel herstelplan GGiD van de GGD HN vastgesteld. In het najaar van 2023 of het voorjaar van 2024 is meer bekend over de financiële consequenties.

Beleidsveld Inkomensvoorzieningen

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Schuldhulpverlening;
- Minimaregelingen;
- Inburgering;
- Re-integratie;
- Inkomensvoorzieningen.

Wat willen we bereiken in 2024?

- Door de verbrede vroegsignalering ontvangen meer inwoners passende hulp bij (dreigende) schulden en betalingsachterstanden;
- Opties en mogelijkheden om (dreigende) armoede tegen te gaan en onze ondernemers en maatschappelijke organisaties levensvatbaar te houden zijn geïmplementeerd in onze uitvoering;
- Het bereik van de minimaregelingen neemt met 10% toe.
- Het beleidsplan sociaal domein 2025 – 2028 is vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al?

- We geven uitvoering aan de schuldhulpverlening aan de hand van het Kaderplan Schuldhulpverlening zes Westfriese gemeenten, de Beleidsregels integrale schuldhulpverlening en de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Koggenland;
- We geven uitvoering aan de opgestelde minimaregelingen, zoals Beleidsregels bijzondere bijstand 2022 gemeente Koggenland, het (Kinder-)Koggenfonds en de beleidsregels Studietoelage;
- We ontwikkelen een plan van aanpak om de minimaregelingen meer en actiever onder de aandacht te brengen bij onze inwoners, zodat ook de mensen die recht hebben op de minimaregelingen, maar daar nog geen gebruik van maken, ons weten te vinden;
- We geven uitvoering aan het regionaal beleidskader Inburgerer!, Op eigen kracht participeren en de beleidsregels Inburgering 2023 gemeente Koggenland;
- We geven uitvoering aan de verbrede vroegsignalering en nemen proactief contact op met de inwoners van wie we meldingen ontvangen over betaalachterstanden;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Wat gaan we verder doen in 2024?

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Sociaal domein 2024;
- We geven uitvoering aan het plan van aanpak om de minimaregelingen meer en actiever onder de aandacht te brengen bij onze inwoners;
- We stellen een beleidsplan op voor het sociaal domein voor de periode 2025 – 2028;
- We implementeren opties en mogelijkheden in onze uitvoering om (dreigende) armoede tegen te gaan en onze ondernemers en maatschappelijke organisaties levensvatbaar te houden.

Randvoorwaarden en risico's

- Om uitvoering te geven aan het plan van aanpak om de minimaregelingen meer en actiever onder de aandacht te brengen bij onze inwoners is incidenteel budget nodig;
- De specifieke uitkering (SPUK) Inburgering beweegt mee met het volume van de taakstelling Huisvesting vergunninghouders. De hoogte van de bijdrage wordt berekend op basis van een volumeprognose. We stellen de definitieve kosten achteraf vast op basis van werkelijke volumes. Als de taakstelling plotseling hoger wordt, moet de gemeente de kosten van inburgeringstrajecten voorfinancieren.
- Implementatie van opties en mogelijkheden voor (dreigende) armoede kan extra kosten met zich meebrengen. De hoogte hiervan is nog niet in te schatten omdat dit afhangt van de keuzes die tijdens de besluitvorming gemaakt worden.

Beleidsveld jeugd 0-23 jaar

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Jeugdzorg;
- (Passend) Onderwijs;
- Jeugd- en jongerenwerk;
- Voorschoolse voorzieningen & onderwijs(huisvesting);
- Jeugdgezondheidszorg;
- Leerlingenvervoer;
- Leerplicht;
- Bewegingsonderwijs.

Wat willen we bereiken in 2024?

- Een goede aansluiting van (passend) onderwijs en jeugdzorg gericht op integrale samenwerking;
- Behalen van resultaten zoals opgenomen in het gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid;
- In stand houden van voorschoolse voorzieningen in onze kernen;
- Passende ondersteuning voor elke hulpvraag, ongeacht de complexiteit;
- Minder gespecialiseerde (jeugd)hulp door inzet op preventie;
- We werken aan de resultaten en doelstellingen zoals geformuleerd in onze integrale jeugdaanpak;
- Daar waar mogelijk houden we kleine locaties voor voorschoolse voorzieningen voor peuters in stand in onze kernen;
- Het beleidsplan sociaal domein 2025 – 2028 is vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al?

Jeugdzorg

- We pakken de wachtlijsten voor specialistische jeugdzorg aan;
- We bieden ondersteuning zo nabij mogelijk en op maat;
- We ontwikkelen onze beheersmaatregelen voor de jeugdzorg verder, onder meer door te leren van onze eigen situatie en van andere gemeenten;
- We geven uitvoering aan het plan van aanpak Jeugd op Straat, onder meer door inzet van jongerenwerkers;
- We geven uitvoering aan de ombuigingsopdracht Jeugd naar aanleiding van de meicirculaire 2023;
- We geven uitvoering aan het regionale uitvoeringsplan Zorg voor de Jeugd 2023-2024;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

(Passend) onderwijs

- We zorgen voor een goede samenwerking met, en toeleiding naar (zo thuis-nabij mogelijk) voorschoolse voorzieningen, waarbij we vindplaatsgericht werken, vroegsignalering van ontwikkelings-/onderwijsachterstanden en de doorgaande leerlijn centraal staan en we de betrokkenheid van de ouders optimaal benutten;
- We professionaliseren een sluitend netwerk van passend onderwijs, jeugdzorg en arbeidsmarkt, vanuit de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en de Regionale Educatieve Agenda (REA);
- We geven invulling aan het bestedingsplan Nationaal Programma Onderwijs, met aandacht voor onder meer nieuwkomers, taalondersteuning, leesbevordering en mogelijkheden voor vroegtijdige extra ondersteuning bij de voorschoolse voorzieningen;
- We geven invulling aan en continueren het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 en het regionale ondersteuningsplan 2022-2026 - Samen een stap zetten op weg naar inclusiever onderwijs;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Voorschoolse voorzieningen en onderwijs (huisvesting)

- We onderzoeken de mogelijkheden voor instandhouding van de kleine locaties voor voorschoolse voorzieningen voor peuters, bij voorkeur in combinatie met de basisschool in de betreffende kern;
- De nieuwbouw van basisschool de Ark in Hensbroek is projectmatig gestart in 2023 en zal doorlopen naar 2024 en 2025;
- De nieuwe gymzaal voor de scholen de Kelderswerf en de Caegh in Obdam zijn projectmatig opgepakt. De planning is om eind 2023 doch uiterlijk begin 2024 de locatie(s) en bijbehorende variant te kiezen en dit met het daarbij behorende investeringsbesluit aan de raad voor te leggen.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

- We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren zo gezond en veilig mogelijk kunnen opgroeien;
- We zetten in op vroegsignalering, advies en ondersteuning op maat. Dit doen we met onder meer het project Kansrijke Start en het prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg, zodat zwangere en/of gezin in een kwetsbare situatie zo vroeg mogelijk in beeld komt;
- We zetten in op het handhaven of verhogen van de vaccinatiegraad onder de 2-jarigen in Koggenland. In samenwerking met de GGD wordt een actieplan uitgewerkt;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Wat gaan we verder doen in 2024?

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Sociaal domein 2024;
- We stellen een implementatiemanager aan om de implementatie van de nieuwe overeenkomst Jeugd te realiseren;
- We continueren structureel het preventieve regionale aanbod voor mentale gezondheid op het Voortgezet Onderwijs in Westfriesland en voorkomen zo (school)uitval;
- We bereiden de inkoop voor Jeugd (segment B en C) voor en implementeren de nieuwe contracten;
- We geven uitvoering aan de afspraken vanuit de Hervormingsagenda om daarmee de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen;
- We stellen een beleidsplan op voor het sociaal domein voor de periode 2025 – 2028;
- We geven uitvoering aan onze integrale jeugd aanpak om preventie en repressie beter op elkaar aan te sluiten.

Randvoorwaarden en risico's

- Veel van bovengenoemde activiteiten zijn regionaal georganiseerd en vragen een regionale samenwerking;
- Verder vragen de afspraken uit de Hervormingsagenda om gewijzigde wetgeving. Nu het kabinet is gevallen is het onzeker of, en zo ja, in hoeverre, hierin vertraging zal komen.

Beleidsveld sport, recreatie & sportaccommodaties

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Sport;
- Gezondheid;
- Recreatie;
- Sportaccommodaties.

Wat willen we bereiken in 2024?

- Op 7 voetbalcomplexen is robotmaaien geïmplementeerd;
- De toplagen van de kunstgrasvelden op de sportcomplexen van SC Dynamo, Victoria O, Kwiek'78 en RKEDO zijn vervangen;
- Het sport- en beweegbeleid is vastgesteld;
- Het speeltuinbeleid wordt onderdeel van de Omgevingsvisie;
- Knelpunten in de wandelroute Wogmeer zijn opgelost;
- De recreatieve vaarroute in Koggenland is verbeterd;
- Beleidskaders voor permante bewoning op recreatieparken zijn vastgesteld, als onderdeel van de woonvisie in de Omgevingsvisie.
- De verkenning van de mogelijkheden voor het verbeteren van de kleinschalige recreatie-routenetwerken, waaronder het uitbreiden van de boerenlandpaden is uitgevoerd;
- Het plan van aanpak voor het verbeteren van de aanlegsteigers bij de sluis in Rustenburg en het haventje in Avenhorn is opgesteld;
- We brengen een positieve gedragsverandering voor een gezonde leefstijl teweeg;
- De signaleringsfunctie van de professionals in de omgeving van kinderen van 0 tot 4 jaar verbetert;
- Op lange termijn dragen we bij aan meer kinderen met een gezonde leefstijl. Kinderen bewegen meer, blijven op gezond gewicht en krijgen gezonde voeding;
- Behalen van doelstellingen en afspraken uit het project Rookvrij leven voor iedereen;
- Een investeringsvoorstel over het digitaliseren van het administratiesysteem van het zwembad is ter besluitvorming voorgelegd;
- Het beleidsplan sociaal domein 2025 - 2028 is vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al?

Sport(accommodaties)

- We voeren intensiever onderhoud aan de kunstgrasvelden. De conditie van de velden wordt hiermee tijdelijk verbeterd, maar door bespeling gaat het veld snel weer achteruit;
- We formuleren sport- en beweegbeleid;
- We onderzoeken de mogelijkheden voor opwaardering van het administratiesysteem voor onze zwembaden;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Gezondheid

- We geven uitvoering aan Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst (JOGG)-aanpak en zorgen dat we samen met maatschappelijke organisaties en partners een omgeving creëren waarin een gezonde leefstijl normaal is en de gezonde keuze de makkelijke keuze is;
- We zetten in op verschillende activiteiten en initiatieven die een positieve gedragsverandering stimuleren;
- We zetten de jeugdgezondheidszorg in als vindplaats voor gezinnen met (toekomstige) kinderen, zodat we met activiteiten en initiatieven een positieve gedragsverandering voor een gezonde leefstijl teweeg kunnen brengen;
- We zetten extra in op het verkleinen van gezondheidsachterstanden bij jonge kinderen, zodat zij gezond opgroeien en meer levensjaren in goede gezondheid ervaren;
- We zetten met het programma In Control Of Alcohol & Drugs (ICOAD) in op preventie, handhaving en communicatie, wat bij moet dragen aan het verminderen van het (overmatig) alcoholgebruik en drugsgebruik onder jongeren vanaf 11/12 jaar (groep 8) tot 23 jaar;
- We geven uitvoering aan het project rookvrij leven voor iedereen, gericht op de inwoners met een lage sociaal-economische positie;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Recreatie

- We geven uitvoering aan het project Vaart in doorvaarbaarheid;
- We zoeken actief naar een uitbreiding van recreatiegebieden, routes en een multifunctioneel gebruik van openbare groene ruimte;
- We stellen een plan van aanpak op voor het verbeteren van aanlegsteigers bij de sluis in Rustenburg en het haventje in Avenhorn;
- We onderzoeken de mogelijkheden om kleinschalige recreatieve routenetwerken te verbeteren, waaronder uitbreiding boerenlandpaden;
- We maken inzichtelijk welke knelpunten van de wandelroute Wogmeer opgelost moeten worden en wat hiervoor nodig is;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Wat gaan we verder doen in 2024?

Sport(accommodaties)

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Sociaal domein 2024;
- We geven uitvoering aan het meerjaren onderhoudsplan Buitensportcomplexen 2024-2027;
- We doen de aanschaf en installatie van 7 robotmaaiers en 2 satellietstations. Met sportverenigingen worden afspraken over het onderhoud van de accommodaties;
- We vervangen de top laag van 4,5 kunstgrasvelden. We schaffen de top laag aan en realiseren deze vervanging. Met sportverenigingen worden afspraken vastgelegd over het omgaan met de toplagen;
- We werken beleid uit voor spelen en speeltuinen als onderdeel van de Omgevingsvisie;
- We stellen een beleidsplan op voor het sociaal domein voor de periode 2025 – 2028;
- Ondersteunen verenigingen in het realiseren van breder sportaanbod.

Gezondheid

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Sociaal domein 2024.

Recreatie

- We gaan verder met het oplossen van de knelpunten uit de wandelroute Wogmeer;
- We gaan met belanghebbenden in gesprek om de mogelijkheid voor het uitbreiden van de boerenlandpaden te verkennen.
- We formuleren beleidskaders voor permanente bewoning op recreatieparken als onderdeel van de woonvisie in de Omgevingsvisie;
- We gaan verder met het actief zoeken naar een uitbreiding van recreatiegebieden, routes en een multifunctioneel gebruik van openbare groene ruimte;

Randvoorwaarden en risico's

- Voor de implementatie van robotmaaiers dient krediet beschikbaar te worden gesteld. Ook dient overeenstemming te worden bereikt over de afspraken tussen de verenigingen en de gemeente;
- Voor de vervanging van de toplagen van kunstgrasvelden dient krediet beschikbaar te worden gesteld. Bij het vervangen van de kunstgrasvelden van Victoria O en RKEDO moet ook de sporttechnische laag onder de kunstgrasmat worden vervangen om de stabiliteit te waarborgen;
- In het opstellen van het sport- en beweegbeleid is participatie door belanghebbenden belangrijk voor het verkrijgen van input. Aanvullend is draagvlak onder belanghebbenden noodzakelijk voor de uitvoering van het beleid. Het sport- en beweegbeleid kan resulteren in extra lasten voor de gemeente;
- In het opstellen van het beleid voor spelen en speeltuinen is participatie door belanghebbenden belangrijk voor het verkrijgen van input. Aanvullend is draagvlak onder belanghebbenden noodzakelijk voor de uitvoering van het beleid. Het speeltuinbeleid kan resulteren in extra lasten voor de gemeente.

Beleidsveld zorg en voorzieningen

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Wmo;
- Laaggeletterdheid;
- Inclusieve gemeente;
- Ouderen;
- Resultaat gestuurd werken;
- Psychisch kwetsbare inwoners ;
- Preventieve maatregelen.

Wat willen we bereiken in 2024?

- Een plan van aanpak voor uitbreiding van het wijkleercentrum is opgesteld;
- De formulierenbrigade heeft een extra spreekuur in Obdam;
- Aanpak Laaggeletterdheid 2025 en verder is vastgesteld;
- De toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners 2024 en verder is vastgesteld;
- De nieuwe overeenkomst Wmo (ingående per 1 januari 2025) is eind 2024 geïmplementeerd;
- De nieuwe overeenkomst 'wonen met ondersteuning' (ingående per 1 januari 2025) is eind 2024 geïmplementeerd;
- De woon-zorgvisie is vastgesteld;
- Het beleidsplan sociaal domein 2025 – 2028 is vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al?

- We onderzoeken de mogelijkheden voor uitbreiding van het wijkleerwerkcentrum op de huidige locatie of verplaatsing naar een nieuwe locatie;
- We werken samen met externe partijen om de leefbaarheid in de buurt te behouden of te verbeteren;
- We geven uitvoering aan de uitstroomberegeling om cliënten uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen te ondersteunen bij het verkrijgen van stabiele huisvesting;
- We geven uitvoering aan de regionale toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners 2018 – 2023 en formuleren de nieuwe toekomstvisie 2024 en verder;
- We verbeteren de systematiek van het resultaat gestuurd werken;
- We zetten in op het herkennen van de signalen van eenzaamheid. Daarvoor organiseren we netwerkbijeenkomsten met verwijzers en geven we trainingen aan vrijwilligers;
- We behouden de Toekomstbestendig Wonen Lening, zodat inwoners hun huis kunnen aanpassen om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen;
- Met de andere gemeenten uit Westfriesland en WerkSaam worden afspraken gemaakt over de aanpak van laaggeletterdheid;
- We ontwikkelen beheersmaatregelen voor de Wmo onder meer door te leren van onze eigen situatie en van andere gemeenten;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Wat gaan we verder doen in 2024?

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan Sociaal domein 2024;
- We stellen een plan van aanpak op voor uitbreiding van het wijkleercentrum;
- We implementeren de uitkomst van de inkoop Wmo in onze organisatie;
- We implementeren de uitkomst van de inkoop Wonen met ondersteuning in de regio;
- We geven uitvoering aan het jaarplan voortkomend uit de toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners 2024 en verder;
- Uitvoering geven aan de gestelde resultaten in de programmabegroting van 2023, zoals het ouderenbeleid;
- We starten een pilot voor een spreekuur van de formulierenbrigade in Obdam;
- We formuleren regionaal een aanpak voor laaggeletterdheid;
- We geven uitvoering aan onze lokale inclusieagenda;
- We formuleren een woon-zorgvisie op basis van onze woon-zorganalyse;
- We stellen een beleidsplan op voor het sociaal domein voor de periode 2025 – 2028;
- Wij zetten in op een goede samenwerking tussen OOV en Zorgteam t.b.v. de toenemende problematiek rond verwarde personen en mensen met onbegrepen gedrag.

Randvoorwaarden en risico's

- In het opstellen van de aanpak Laaggeletterdheid is samenwerking met de andere gemeenten uit Westfriesland en WerkSaam een belangrijke basis. Aanvullend is de participatie door belanghebbenden belangrijk voor het verkrijgen van input. Tot slot is draagvlak onder belanghebbenden noodzakelijk voor de uitvoering van de aanpak. De aanpak Laaggeletterdheid kan resulteren in extra lasten voor de gemeente.

Beleidsveld kunst, cultuur & ontwikkeling

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Bibliotheek;
- Kunst;
- Cultuur.

Wat willen we bereiken in 2024?

- Het Kunst- en Cultuurbeleid is vastgesteld;
- Vergroten van de taal- en leesvaardigheid van onze kinderen;
- Het beleidsplan sociaal domein 2025 – 2028 is vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al?

- We stellen een startnotitie op voor Kunst- en Cultuurbeleid;
- We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (Brede SPUK/GALA).

Wat gaan we verder doen in 2024?

- We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan sociaal domein 2024;
- Binnen het onderwijs breiden we, in samenwerking met de bibliotheek, het initiatief Debibliotheekschool (Dbos) uit waarin leesbevordering en taalondersteuning centraal staan;
- We stellen een beleidsplan op voor het sociaal domein voor de periode 2025 – 2028;
- We onderzoeken de mogelijkheden voor verbreding van het aanbod van de bibliotheek;
- Initiatief voor muziekevenement voor muziekverenigingen;
- voldoende locaties voor repetities, uitvoeringen/concerten voor onze verenigingen;
- Uitbreiding van de kunstcommissie Gemeentehuis.

Randvoorwaarden en risico's

- In het opstellen van het Kunst- en Cultuurbeleid is participatie door belanghebbenden belangrijk voor het verkrijgen van input. Aanvullend is draagvlak onder belanghebbenden noodzakelijk voor de uitvoering van het beleid. Het Kunst- en Cultuurbeleid kan resulteren in extra lasten voor de gemeente.

Wie zijn onze samenwerkingspartners?

Gemeentelijke Gezondheidszorg Hollands Noorden

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD NH) De GGD HN is ingesteld om de gezondheid en veiligheid van alle inwoners in Noord-Holland Noord te bewaken, beschermen en bevorderen. De GGD HN voert taken uit die de Wet publieke gezondheid (WPG) opdraagt aan de gemeente. Op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) is de Openbare geestelijke gezondheidszorg, Veilig Thuis, bij de GGD ondergebracht. Daarnaast voert de GGD nog andere taken uit zoals de Wet kinderopvang en de Wet op de lijkbezorging. De GGD biedt bovendien ondersteuning bij rampen en crisis.

De GGD zet zijn huidige beleid voort. Onder de kapstok Health in All Policies zijn alle werkzaamheden ingekaderd in vier focuslijnen:

1. gezond opgroeien;
2. gezond ouder worden;
3. meedoen naar vermogen;
4. gezonde leefomgeving.

Recreatieschap Westfriesland (RSW)

Het RSW behartigt de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied.

Recreatieschap West-Friesland (RSW) Het RSW behartigt de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het Westfriese samenwerkingsgebied. De hoofdpunten van het beleid zijn:

- De verdere uitvoering van het Natuur- en recreatieplan West-Friesland;
- Een stabiel financieel perspectief, zonder verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Het uitvoeren van het natuur- en recreatieplan draagt onder andere bij aan de resultaten die benoemd staan in het collegeprogramma van de gemeente Koggenland.

Het Recreatieschap gaat een visie én ambitie formuleren hoe voor nu én in de toekomst zorggedragen wordt voor voldoende natuur en recreatie in onze regio voor de inwoners en bezoekers. Mogelijk leidt dit tot een herziening van (delen van) het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland.

Ook richt het RSW zich op het inrichten en beheren van de (recreatie)terreinen, de voorzieningen en het beheer en onderhoud van recreatienetwerken (vaar-, fiets- en wandelroutes). Denk hierbij aan het onderhoud van de vaarroute Westerkogge en het wandelroutenetwerk.

WerkSaam

WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriese gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. WerkSaam heeft onder andere de volgende doelstellingen voor 2024:

- De gemiddelde verblijfsduur van cliënten in de uitkering is 13% lager dan de landelijke benchmark;
- 85% van de cliënten heeft een actuele voortgangsrapportage;
- De doorlooptijd van aanmelding tot Plan van Werk is 10% lager dan in het voorafgaande jaar;
- De uitstroom naar werk in relatie tot het gemiddeld aantal cliënten is minimaal gelijk aan het jaar daarvoor;
- Het aandeel duurzame uitstroom naar werk ten opzichte van de totale uitstroom naar werk is minimaal 90%;
- De cliënttevredenheid is minimaal een 7,5.

Wat mag het kosten?

(x €1.000)	Jaarrekening	Bijgestelde begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Beleidsvelden						
Inkomensvoorzieningen	6.680	6.401	6.629	6.012	6.012	6.012
Jeugd 0-23 jaar	10.556	10.872	10.273	9.943	9.901	9.878
Kunst, cultuur & ontwikkeling	500	489	467	467	467	467
Sport, recreatie & sportaccomm.	1.550	1.447	1.741	1.725	1.697	1.676
Zorg & voorzieningen	6.552	7.010	6.817	6.812	6.776	6.635
Totaal lasten	25.838	26.219	25.927	24.959	24.853	24.668
Inkomensvoorzieningen	4.978	6.546	3.911	3.341	3.341	3.341
Jeugd 0-23 jaar	420	544	333	333	303	54
Kunst, cultuur & ontwikkeling	13	27	6	6	6	6
Sport, recreatie & sportaccomm.	1.209	1.118	1.100	1.100	1.097	1.085
Zorg & voorzieningen	660	630	307	307	271	134
Totaal baten	7.280	8.865	5.657	5.087	5.018	4.620
Saldo programma incl. mutaties reserves	18.558 N	17.354 N	20.270 N	19.872 N	19.835 N	20.048 N

Financiële toelichting programma Welzijn & Zorg

In dit onderdeel vindt u per beleidsveld een korte toelichting op de verschillen (groter dan € 25.000) tussen de bijgestelde begroting 2023 en de begroting 2024.

Inkomensvoorzieningen

De lasten van het beleidsveld Inkomensvoorzieningen nemen in 2024 met afgerond € 228.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 109.000: bijdrage aan de GR WerkSaam;
- € 361.000: lokale aanpak isolatie (SPUK), dit is budgettair neutraal, zie ook bij de baten;
- € 43.000: instroom inburgeraars.

Daarnaast zijn de volgende posten ten opzichte van 2023 verlaagd:

- € 195.000: inburgeringsvoorzieningen Wet inburgering 2021 en onderwijsroute (SPUK) is budgettair neutraal, zie ook bij de baten;
- € 45.000: uitbreiding voorzieningen nieuwkomers;
- € 34.000: in 2023 incidenteel budget inkoop juridisch spreekuur.

De baten van het beleidsveld Inkomensvoorzieningen nemen in 2024 met afgerond € 2.635.000 af ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 195.000: SPUK inburgeringsvoorzieningen Wet inburgering 2021 en onderwijsroute is budgettair neutraal, zie ook bij de lasten;
- € 2.776.000: SPUK bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne, dit is begroot t/m 2023.

Daarnaast is de volgende post ten opzichte van 2023 verhoogd:

- € 361.000: SPUK lokale aanpak isolatie, is budgettair neutraal, zie ook bij de lasten.

Jeugd 0-23 jaar

De lasten van het beleidsveld Jeugd 0-23 jaar nemen in 2024 met afgerond € 599.000 af ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 316.000: gesaldeerde afname incidenteel budget voor meerkosten jeugdzorg en toename aantal af te geven beschikkingen/arrangementen en indexatie jeugdzorg;
- € 103.000: lagere afschrijvingslasten;
- € 57.000: leerlingenvervoer Oekraïense kinderen, dit is begroot t/m 2023;
- € 120.000: SPUK onderwijsachterstandenbeleid en Nationaal Programma Onderwijs (NPO), is budgettair neutraal, zie ook bij de baten.

De baten van het beleidsveld Jeugd 0-23 jaar nemen in 2024 met afgerond € 211.000 af ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 120.000: SPUK onderwijsachterstandenbeleid en NPO, is budgettair neutraal, zie ook bij de lasten;
- € 89.000: de looptijd van de SPUK middelen inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen is t/m 31 juli 2023.

Sport, recreatie & sportaccommodaties

De lasten van het beleidsveld Sport, recreatie & sportaccommodaties nemen in 2024 met afgerond € 294.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 178.000: hogere afschrijvingslasten;
- € 225.000: sportaccommodatiefonds.

Daarnaast zijn de volgende posten ten opzichte van 2023 verlaagd:

- € 44.000: in 2023 incidenteel budget verbouwing kleedaccommodatie Victoria Obdam;
- € 47.000: in 2023 incidentele verhoging van het budget energie zwembaden en gymzalen.

Zorg & voorzieningen

De lasten van het beleidsveld Zorg & voorzieningen nemen in 2024 met afgerond € 193.000 af ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 500.000: leefgeld/verstrekkingen voor de opvang van ontheemden Oekraïne, dit is begroot t/m 2023;
- € 50.000: in 2023 incidenteel budget voor een woonzorganalyse.

Daarnaast zijn de volgende posten ten opzichte van 2023 verhoogd:

- € 27.000: hogere afschrijvingslasten;
- € 320.000: indexatie en toename aantal maatwerkarrangementen Wmo.

De baten van het beleidsveld Zorg & voorzieningen nemen in 2024 met afgerond € 323.000 af ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 314.000: regionaal budget kwetsbare inwoners.

Nieuw beleid en investeringen

(x € 1.000)	Benodigd bedrag	Beleidsveld	Dekking	Structureel	Incidenteel
Investeringen					
Verduurzaming zwembaden	275	Sport, recreatie, enz.	Reserve kap.lasten	28	
MJOP Buitensportaccommodaties	225	Sport, recreatie, enz.	Alg. reserve		225
Aanlegsteigers/kano opstapjes	50	Sport, recreatie, enz.	Reserve kap.lasten	3	
Gymzaal Wassenaerstraat speelveld buitensport	25	Sport, recreatie, enz.	Reserve kap.lasten	1	
Toestellenberging gymzaal Ursem	110	Sport, recreatie, enz.	Reserve kap.lasten	6	
Vervanging toplaag kunstgrasvelden	1.650	Sport, recreatie, enz.	Reserve kap.lasten	165	
Nieuw beleid*					
Vroegsignalering schuldhelpverlening	4	Inkomensvoorzieningen	Begrotingsruimte	4	
Aanpakplan minimaregelingen	5	Inkomensvoorzieningen	Begrotingsruimte		5
Totaal	2.344			207	230

* Ten opzichte van de perspectiefnota 2023 – 2027.

Programma 3 Wonen & Ondernemen

Het programma Wonen & Ondernemen bestaat uit de volgende beleidsvelden:

- Omgevingstaken (inclusief wonen en duurzaamheid);
- Woningbedrijf;
- Grondbedrijf;
- Openbare ruimte;
- Economie & toerisme.

Ambitie en Programmadoelen - Waar willen we naar toe?

Onze inwoners hebben perspectief op een koop- of huurwoning in of rond hun eigen dorp. De woonomgeving is schoon, duurzaam, heel, groen en (verkeers)veilig. Bedrijventerreinen zijn bereikbaar, toegankelijk, veilig en aantrekkelijk. Het wordt makkelijker om bouwprojecten te starten en om te ondernemen. We koesteren de natuur, het milieu en onze agrariërs. Via het Grondbedrijf en grondbeleid realiseren we de ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen.

In het programma richten we ons op vier hoofddoelen:

1. Vergroten van woningaanbod voor Koggenlanders in onze gemeente. Zoals staat in de *Kadervisie Koggenland* gaat het om woningen in alle woonkernen en voor diverse doelgroepen.
2. Bijdragen aan een energieneutraal, circulair en klimaatadaptief Koggenland in 2050. Daarbij is 2030 een belangrijk tussendoel, vooral voor de doelstellingen voor de reductie van CO₂.
3. We streven naar een veilige, groene en fijne woon- en leefomgeving.
Indicatoren: aantal bomen, groenbeleving, beleving van verkeersveiligheid, aantal meldingen openbare ruimte.
4. Verbeteren van het ondernemersklimaat, inclusief de agrarische sector.
Indicatoren: veiligheid bedrijventerreinen, gebruik van een ondernemersloket, actualiteit en verruiming van regels.

Dit programma draagt hiermee bij aan deze zeven (van de zeventien) Global Goals:

- 3: Gezonde levens en het bevorderen van het welzijn voor alle mensen van alle leeftijden.
- 7: Betaalbare, betrouwbare en duurzame energie voor iedereen.
- 8: Eerlijk werk en duurzame economische groei.
- 11: Steden en dorpen zijn inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.
- 12: Verantwoorde consumptie en productie.
- 13: Klimaatactie.
- 15: Leven op het land.

Bestuurlijk relevante ontwikkelingen

- Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet houdt een stelselwijziging voor de fysieke leefomgeving in;
- Naar verwachting zal in Q3 van 2024 de nieuwe Huisvestingswet in werking treden. De nieuwe Huisvestingwet biedt gemeenten de ruimte om meer koop- en huurwoningen toe te wijzen aan inwoners met een lokale binding;
- De bouwsector in Nederland heeft op dit moment te maken met een stijgende rente ten gevolge van de inflatie, beperkingen voor stikstofuitstoot en onzekerheid bij huizenkopers. Dit zorgt voor een stagnatie in de huizenbouw. Ondanks de grote vraag naar nieuwbouwwoningen, neemt het aantal verkochte nieuwbouwwoningen af;
- De evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst met HVC is afgerond. Op dit moment wordt er gekeken op welke wijze er uitvoering gegeven gaat worden aan de uitkomsten van de evaluatie.

Beleidsveld omgevingstaken inclusief wonen en duurzaamheid

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Bouwen & Wonen;
- Omgevingswet;
- Duurzaamheid.

Wat willen we bereiken in 2024?

Bouwen en wonen

- Er worden 150 nieuwbouwwoningen opgeleverd;
- Er worden 60 Flexwoningen opgeleverd;
- De woon-zorgvisie is vastgesteld.

Omgevingswet

- Het Omgevingsplan voor het deelgebied Kernen is vastgesteld.

Duurzaamheid

- De verkenningsfase voor de warmtetransitie in de verkenningswijken Avenhorn Zuid en Obdam is afgerond;
- We hebben inzicht in de (on)mogelijkheden voor collectieve warmte oplossingen voor de bestaande bebouwde omgeving en nieuwprojecten;
- De isolatie aanpak voor koopwoningen is gestart waarmee we toe werken naar 390 geïsoleerde koopwoningen eind 2026;
- We werken toe naar de doelstellingen die zijn geformuleerd in de Ruimtelijke Adaptatiestrategie (2021) om Koggenland uiterlijk in 2050 klimaatadaptief te maken;
- Klimaatadaptatie is verankerd in de omgevingsvisie;
- Voor onze nieuwbouwplannen is het Basisveiligheidsniveau Klimaatbestendige nieuwbouw het uitgangspunt;
- Een definitieve keus is gemaakt voor twee voorkeurslocaties voor onderstations om extra ruimte te creëren op het elektriciteitsnet.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al?

Bouwen en Wonen

- We dragen bij aan de versnelling van woningbouw;
- We geven uitvoering aan afspraken die vastgelegd zijn in onder andere de regionale Woondeal, woon-zorgpact en Westfries woonakkoord;
- We leveren 60 flexwoningen op in 2024;
- We geven uitvoering aan het nieuwe welstandsbeleid en het nieuwe splitsings- en woningdelenbeleid.

Omgevingswet (instrumenten)

- We werken aan het Omgevingsplan voor het deelgebied Kernen als onderdeel van één integraal omgevingsplan voor het hele gemeentelijke grondgebied. In het Omgevingsplan worden alle lokale regels rond de fysieke leefomgeving gebundeld;
- Bij het overzetten van de regels maken we het omgevingsrecht begrijpelijker, inzichtelijker en eenvoudiger. We bieden meer maatwerk en ruimte in onze regels en verbeteren de (digitale) dienstverlening.

Duurzaamheid

- We geven uitvoering aan de Transitievisie warmte 2021;
- We onderzoeken de technische mogelijkheden voor collectieve warmteoplossingen en ronden de verkenningsfase af voor de warmtetransitie in Avenhorn Zuid en Obdam;
- We geven uitvoering aan de Ruimtelijke adaptatiestrategie;
- We geven uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland, vanuit het Pact van Westfriesland;
- We ronden de verkenning van mogelijke locaties voor onderstations om extra ruimte op het elektriciteitsnet te creëren af;
- Samen met de West-Friese bedrijvengroep, werken we verder aan de actieagenda Circulair Westfriesland, het Energie Besparingsakkoord (EBA) en het Duurzaam Ondernemersloket.

Wat gaan we verder doen in 2024?

Bouwen en wonen

- We starten met de voorbereiding van de ruimtelijke en stedenbouwkundige kaders voor de gebiedsontwikkeling Avenhorn/De Goorn West;
- We zetten het aanbieden van startersleningen voort;
- We geven uitvoering aan het CPO-beleid en brengen dit onder binnen de Omgevingsvisie;
- We formuleren een woon-zorgvisie op basis van onze woon-zorganalyse;
- We starten met de realisatie van 60 flexwoningen in Obdam.

Omgevingswet (instrumenten)

- We ronden het Omgevingsplan voor het deelgebied Kernen af. Vanuit deze basis gaan we vervolgens aan de slag met de regels voor het landelijk gebied en de bedrijventerreinen;
- We maken een (strategische) Omgevingsvisie Koggenland. Deze visie beslaat alle terreinen van de leefomgeving waaronder ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer en cultureel erfgoed. De visie komt in samenspraak met onze inwoners, ondernemers en andere betrokkenen tot stand.

Duurzaamheid

- We actualiseren de *Regionale energiestrategie Noord-Holland Noord* (RES NHN) en de lokale toetsingskaders voor opwek van zonne- en windenergie op land;
- We verkennen een herijking van onze lokale Transitievisie Warmte 2021;
- We geven uitvoering aan de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale aanpak isolatie om koopwoningen te isoleren, de aanpak energiearmoede en het Energiebesparingsprogramma woningen Noord-Holland met als doel energiebesparing door woningeigenaren met een verhoogd risico op energiearmoede en huishoudens met een woning met energielabel F en G;
- We starten met het voorbereiden van de procedure voor de aanvraag omgevingsvergunning ten behoeve van twee onderstations voor netbeheerder Liander voor extra ruimte op het elektriciteitsnetwerk;
- We gaan duurzaam om met grondstoffen en produceren zo min mogelijk afval;
- We geven uitvoering aan de vernieuwde afspraken voor afvalverwerking.

Randvoorwaarden en risico's

Bouwen en wonen

Met de toename van het aantal betaalbare nieuwbouwwoningen die worden gerealiseerd, is de verwachting dat het aantal aanvragen voor een starterslening eveneens zal toenemen. Na een verhoging van het budget in 2023 is het zaak om in 2024 te monitoren of een verdere verhoging wenselijk en nodig is.

Omgevingswet / Omgevingsplan

- Het Omgevingsplan is een nieuwe en innovatieve planvorm. De mogelijkheden en onmogelijkheden van dit instrument zijn nog niet duidelijk en het proces is moeilijk te voorspellen. Bovendien is de plansoftware en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) waarop aangesloten dient te worden, nog niet stabiel. Hierdoor is het lastig om een adequate inschatting te maken van tijdspad en kosten;
- Om in 2024, stapsgewijs, verder aan het Omgevingsplan te bouwen en het eerste deelgebied af te ronden, is aanvullend krediet nodig;
- De daadwerkelijke kosten van de invoering van de Omgevingswet voor de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) zijn nu nog niet in te schatten. In de begroting van 2024 van de OD NHN is zoveel mogelijk al rekening gehouden met de Omgevingswet. Maar hoe hoog de daadwerkelijke kosten zullen zijn, is nog niet duidelijk.

Duurzaamheid

- Projecten kunnen vertraging oplopen doordat als gevolg van netcongestie geen aansluiting op het elektriciteitsnet kan plaatsvinden, dit geldt voor zowel vraag als aanbod van elektriciteit. De verwachting is dat dit pas na 2030 structureel wordt opgelost;
- Voor de SPUK Lokale Aanpak Isolatie rekent het Rijk met een gemiddeld budget van € 1.460 per woning. Gemeenten mogen tot maximaal €4.000 toekennen aan koopwoningen voor isolatiemaatregelen. Voor de verantwoording naar het Rijk geldt een resultaat- en terugbetalingsverplichting op basis van het aantal geïsoleerde koopwoningen, vermenigvuldigd met €1.460. Wanneer minder woningen geïsoleerd worden dan waarvoor budget is aangevraagd, vloeit voor dit aantal woningen het verkregen budget van € 1.460 per woning terug naar het Rijk. Het risico bestaat dat dit bedrag hoger is dan wat er nog aan budget vanuit de SPUK over is. Voor het resultaat zijn we afhankelijk van woningeigenaren en of zij overgaan tot een isolatiemaatregel. We zijn zelf in regie over de hoogte van budgetten die toegekend worden aan woningeigenaren;
- Bij het isoleren van woningen moet door de woningeigenaar ecologisch onderzoek gedaan worden om te bepalen of er beschermde diersoorten in en om de woning leven. Voor woningeigenaren kan dit een drempel zijn om tot isolatie over te gaan. Hier schuilt een risico in relatie tot het beoogde resultaat van de Lokale Aanpak Isolatie;
- Voor de uitvoering van alle duurzaamheidsstaken voortkomend uit het Klimaatakkoord is structurele financiering vanuit het Rijk nodig. Vooralsnog zijn deze budgetten slechts toegezegd tot en met 2026;
- De evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst met HVC is afgerond. Op dit moment is nog niet duidelijk of de evaluatie gevolgen heeft voor de inzameling van huishoudelijk afval.

Beleidsveld Woningbedrijf

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

Realisatie van woningen door de gemeente en exploitatie van (sociale) huurwoningen door het Woningbedrijf. Het gemeentelijk woningbedrijf richt zich op:

- Verhuur;
- Onderhoud;
- Verkoop;
- Renovatie en verduurzaming;
- Nieuwbouw door de gemeente.

Wat willen we bereiken in 2024?

- Actualiseren van de portefeuillestrategie en de transformatieopgave Woningbedrijf Koggenland, vastgesteld door de raad in 2019;
- We geven uitvoering aan het verduurzamingsplan;
- We gaan het aantal woningen van het woningbedrijf uitbreiden;
- Actualiseren van de meerjaren onderhoudsbegroting.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De portefeuillestrategie en de transformatieopgave Woningbedrijf Koggenland worden bijgewerkt met de actuele vastgoed informatie en opnieuw vastgesteld.
- In de periode 2024 tot en met 2026 gaan we de woningen met een energielabel D en E verduurzamen naar minimaal energielabel B. In 2024 starten we met de eerste pluk van de in totaal ca. 160 huurwoningen;
- We starten in 2024 met aanbrengen van zonnepanelen op onze huurwoningen;
- In Berkhout nemen we 6 levensloopbestendige woningen in exploitatie;
- We starten met de nieuwbouw van 12 huurwoningen in Avenhorn en 6 huurwoningen in Ursem;
- De resultaten uit het geactualiseerde meerjaren onderhoudsplan worden verwerkt in de meerjaren onderhoudsbegroting.

Wat doen we al?

- In 2023 worden de woningen met een energielabel F en G verduurzaamd;
- Het onderzoek en de voorbereiding voor het verduurzamen van de woningen met een D en E is in uitvoering;
- We onderzoeken de aanschaf en exploitatie van zonnepanelen op onze huurwoningen;
- De bouw van de levensloopbestendige huurwoningen in Berkhout is in opdracht gegeven;
- De nieuwbouw van 12 huurwoningen in Avenhorn en 6 huurwoningen in Ursem is gereed voor aanbesteding. Ook de kredietaanvraag is gereed;
- Het actualiseren van het meerjaren onderhoudsplan is in uitvoering. Het meerjaren onderhoudsplan en de begroting worden gereed gemaakt voor goedkeuring.

Wat gaan we verder doen in 2024?

- Zodra de 30 C2A flexwoningen zijn gerealiseerd brengen wij de woningen in de verhuur;
- We geven uitvoering aan het meerjaren onderhoudsplan Woningen 2024-2027;
- We verduurzamen huurwoningen met een D en E energielabel;
- We zetten de aanbesteding uit voor de woningbouwplannen voor huurwoningen in Avenhorn en Ursem.

Randvoorwaarden en risico's

- Voor het bereiken van de gestelde doelen moet krediet beschikbaar gesteld worden. De aanvraag nieuwbouw is beschikbaar gesteld in de raad van 2 oktober 2023. De aanvraag voor de verduurzaming van woningen met een D en E energielabel is in voorbereiding.

Beleidsveld Grondbedrijf

Zie de paragraaf 7 Grondbeleid.

Beleidsveld openbare ruimte

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Openbare buitenruimte;
- Verkeer en vervoer.

Wat willen we bereiken in 2024?

- De openbare ruimte draagt bij aan een prettige en veilige leefomgeving voor onze inwoners en aan diverse duurzaamheidsdoelstellingen;
- Uitvoering van onderhoud uit de meerjaren onderhoudsprogramma's (MJOP) is gerealiseerd;
- Het MJOP riolering 2024 – 2027 is vastgesteld;
- Het mobiliteitsplan 2025 - 2035 is vastgesteld als onderdeel van de Omgevingsvisie;
- Het MJOP beschoeiingen 2025 – 2029 is vastgesteld;
- Het aantal verkeersongevallen op gemeentelijke wegen is verminderd en het gevoel van verkeersveiligheid is verbeterd;
- Plan van aanpak voor het verfraaien van de dorpsentrees is gerealiseerd;
- Het verbeteren van de fietsroute van cafe "de ontmoeting" tot de "Droomgaard";
- Het verbeteren van de ambulante handelsplaats nabij de Vijverhof alsmede de weginrichting kruispunt Dwingel-Vijverhof;
- Verkeersmaatregelen Rustenburg.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al?

- We geven uitvoering aan onze meerjaren onderhoudsprogramma's voor de openbare ruimte;
- Bij groot onderhoud van wegen bekijken we hoe we tegelijk de verkeersveiligheid, parkeer- en groenvoorzieningen kunnen verbeteren en klimaatadaptatieve maatregelen kunnen nemen. We gebruiken duurzame materialen;
- We bereiden de verbetering verkeerssituatie Dwingel-Vijverhof verder voor, inclusief het herinrichten van het kruispunt Dwingel - Vijverhof en het verbreden van de fietspaden van de Dwingel en de Buitenroede (tussen de Droomgaard en Het Veer);
- Naar aanleiding van het onderzoek naar de toegankelijkheid van voetgangersvoorzieningen pakken we knelpunten bij voetgangersvoorzieningen aan;
- We verbeteren verkeerssituaties en stimuleren duurzame mobiliteit en het gebruik van openbaar vervoer in samenwerking met andere partijen;
- We voeren nader verkeersonderzoek uit naar de weginrichting van het Westeinde, Kerkebuurt en Oosteinde;
- Er worden verkeersmaatregelen overwogen;
- We stellen het meerjaren onderhoudsplan op voor riolering.

Wat gaan we verder doen in 2024?

- We implementeren het IBOR-pakket (Integraal Beheer Openbare Ruimte);
- We stellen een plan van aanpak op voor het verfraaien van de dorpsentrees;
- We geven uitvoering aan het MJOP Openbare verlichting 2024-2027;
- We geven uitvoering aan het MJOP Kunstwerken 2024-2027;
- We onderhouden begraafplaatsen zoals beschreven in MJOP Begraafplaatsen 2024-2027;
- We stellen een mobiliteitsplan op voor 2025 - 2035 als onderdeel van de Omgevingsvisie;
- We leggen een voetpad aan langs de Julianaweg tussen Pionhof en de Roodeswerf en verbreden de aansluiting van de Julianaweg op de Dorpsweg in Hensbroek;
- We asfalteren de Dorpsweg in Hensbroek en nemen daar verkeersmaatregelen;
- Met het uitvoeren van groot onderhoud aan het 30 km/h-gedeelte in Grosthuisen, wordt de weginrichting aangepast;
- We stellen het MJOP beschoeiingen 2025 – 2029 op;
- We voeren een verkeersbordeninventarisatie uit.

Randvoorwaarden en risico's

- De aan te vragen en beschikbaar gestelde budgetten zijn dekkend voor de onderhoudskosten vanuit de MJOP's. Hierbij is geen rekening gehouden met nog niet voorziene prijsstijgingen van grond- en brandstoffen. Mocht dit gebeuren, dan zal er extra budget moeten worden aangevraagd.

Beleidsveld economie & toerisme

Dit beleidsveld omvat de onderwerpen:

- Economie (inclusief landbouw, winkels en bedrijventerrein);
- Toerisme.

Wat willen we bereiken in 2024?

- We dragen bij aan de doelstellingen van de 'Kadervisie 2021';
- Een visiedocument voor ontwikkelmogelijkheden van (agrarische) bedrijven in het landelijk gebied is opgeleverd;
- Het (digitaal) ondernemersloket is verder geprofessionaliseerd;
- We hebben vastgesteld of een ondernemersfonds gewenst is.
- Beleidskaders voor permante bewoning op recreatieparken zijn vastgesteld, als onderdeel van de woonvisie in de Omgevingsvisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat doen we al?

- We geven uitvoering aan de Kadervisie 2021;
- We geven uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland van het Pact van Westfriesland;

- We zien toe op de uitvoering van het Regionaal convenant werklocaties West-Friesland;
- We starten een onderzoek om te verkennen of een ondernemersfonds gewenst is;
- We versterken de toekomstbestendigheid van de bedrijventerreinen, de samenwerking tussen gemeente, regio en bedrijfsleven en we leggen een verbinding met het onderwijs;
- We gaan verder met het ondersteunen van ondernemers door het inrichten van een ondernemersloket, waar ondernemers vragen kunnen stellen en geholpen worden met aanvragen van vergunningen en eventueel subsidies en financiële steun, deels voortvloeiend uit de coronacrisis.

Wat gaan we verder doen in 2024?

- We geven invulling aan het doorontwikkelen en daarmee het professionaliseren van ons (digitaal) ondernemersloket;
- We vergroten de verkeersveiligheid en toegankelijkheid van de bedrijventerreinen;
- We doen onderzoek naar het verbeteren van de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen in de gemeente;
- We werken een visie uit voor ontwikkelmogelijkheden van (agrarische) bedrijven in het landelijk gebied;
- We stimuleren stageplaatsen voor onze studenten bij bedrijven;
- We formuleren beleidskaders voor permanente bewoning op recreatieparken als onderdeel van de woonvisie in de Omgevingsvisie;
- We voeren het energiebesparingsakkoord bedrijven uit samen met de Omgevingsdienst NHN.

Randvoorwaarden en risico's

De knelpunten op het elektriciteitsnet (netcongestie) kan invloed hebben op onder andere de ontwikkelmogelijkheden van bedrijvigheid binnen de gemeente. Energieneutraal maken van bedrijventerreinen en de agrarische sector is een grote opgave met een lang tijdspad.

Wie zijn onze samenwerkingspartners?

Afvalbeheer Westfriesland (AWBF)

Het AWBF beheert de voormalige stortplaats Westwoud. Tevens wordt zorggedragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot afvalstoffenbeleid en –uitvoering, DVO en aandeelhouderszaken.

Archeologie Westfriesland (AWF)

Het doel van deze regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.

Huisvuilcentrale (HVC)

Voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC afgesloten. Ook heeft de gemeente aandelen in het bedrijf en daarmee stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. Tevens staat de gemeente garant voor een deel van de leningen.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

De OD NHN behartigt de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. In 2024 heeft de invoering van de Omgevingswet, die per 1 januari in werking treedt, grote gevolgen voor de ODNHN. Onder andere asbest wordt de verantwoordelijkheid van de OD. Hier is in de begroting van de OD voor 2024 al zoveel mogelijk rekening gehouden.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN)

Het ONHN bevordert de onderlinge samenwerking in de regio, waardoor efficiënter gewerkt wordt aan economische doelstellingen en de economische structuur. Daarmee wordt de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord gestimuleerd. Voor de werkzaamheden van het ONHN zijn speerpunten geformuleerd:

- Vestigingsklimaat: onder meer werklocaties, toerisme en recreatie, energie, agribusiness, arbeidsmarkt en onderwijs en incubators;
- Marketing: regio- en destiniatiemarketing Holland boven Amsterdam, lobby en public affairs; mkb-strategie: acquisitie, accountmanagement, financieringsbegeleiding en innovatie.

Wat mag het kosten?

(x €1.000)	Jaarrekening	Bijgestelde begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
Beleidsvelden	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Omgevingstaken	1.039	1.379	1.833	1.419	981	981
Woningbedrijf	5.840	6.399	6.152	6.133	6.151	6.169
Grondbedrijf	3.571	12.308	23.669	11.105	6.006	17.039
Openbare ruimte	7.254	8.818	8.865	8.937	8.982	8.900
Economie & Toerisme	101	120	201	138	138	138
Totaal lasten	17.805	29.024	40.720	27.732	22.258	33.227
Omgevingstaken	793	900	904	906	485	456
Woningbedrijf	6.459	6.516	6.654	6.711	6.767	6.824
Grondbedrijf	4.909	12.308	23.669	11.105	6.006	17.039
Openbare ruimte	1.036	5.195	1.163	1.163	1.151	1.151
Economie & Toerisme	14	10	10	10	10	10
Totaal baten	13.211	24.929	32.400	19.895	14.419	25.480
Saldo programma incl. mutaties reserves	4.594 N	4.095 N	8.320 N	7.837 N	7.839 N	7.747 N

Financiële toelichting programma Wonen & Ondernemen

In dit onderdeel vindt u per beleidsveld een korte toelichting op de verschillen (groter dan € 25.000) tussen de bijgestelde begroting 2023 en de begroting 2024.

Omgevingstaken

De lasten van het beleidsveld Omgevingstaken nemen in 2024 met afgerond € 454.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 86.000: toename van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NHN;
- € 250.000: in 2024 is er incidenteel budget geraamd voor de Omgevingsvisie;
- € 168.000: lasten in 2024 voor een (externe) projectleider om de ontwikkeling van flexwoningen op te starten, waarbij we mogelijkheden in regionale samenwerking zoeken.
- € 30.000: in 2023 zijn er incidentele budgetten geraamd voor verschillende duurzaamheidsprojecten. Deze budgetten komen niet terug in 2024.

Woningbedrijf

De lasten van het beleidsveld Woningbedrijf nemen in 2024 met afgerond € 247.000 af ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 527.000: aan incidentele budgetten over 2023 die niet terugkomen in 2024, waaronder vooral de kosten voor de verduurzaming van de huurwoningen in Ursem en incidentele onrendabele top (Lijsbeth Tijs);
- € 87.000: toename van de onderhoudskosten vooral hogere bouwkosten;
- € 170.000: toename van de loonkosten, in begroting 2024 zijn twee nieuwe functies opgenomen binnen team Woningbedrijf.

De baten van het beleidsveld Woningbedrijf nemen in 2024 met circa € 138.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- toename van de inkomsten uit verhuur.

Grondbedrijf

Voor het Grondbedrijf verwijzen wij u graag naar de paragraaf *Grondbeleid*.

Openbare ruimte

De lasten van het beleidsveld Openbare ruimte nemen in 2022 met circa € 47.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt vooral door:

- € 80.000: toename aan incidentele budgetten in 2024 voor verkeersregelingen;
- € 155.000: toename lasten van het energie- en afvalbedrijf HVC en afvalstoffenbelasting;
- € 70.000: toename lasten van het onderhoud wegen en groen;
- € 46.000: toename van kapitaallasten;
- € 100.000: afname lasten voor de gladheidsbestrijding buitengebied;
- € 52.000: afname lasten voor de onderhoud baggerwerk;
- € 25.000: openbaar verlichting: vanaf 2024 minder lasten begroot voor energiekosten;
- € 125.000: aan incidenteel budget voor een Intentieovereenkomst Overname stedelijk water over 2023 die niet terugkomen in 2024.

De baten van het beleidsveld Openbare ruimte nemen in 2024 met afgerond € 4.032.000 af ten opzichte van 2023 als gevolg van:

- € 3.804.000: eenmalige inkomsten vanuit de regio voor de overdracht van wegen in 2023;
- € 177.000: eenmalige inkomsten vanuit een netverzwaringproject van Liander in 2023;
- € 40.000: minder baten door mutatie in de voorziening riolering.

Economie & Toerisme

De lasten van het beleidsveld Economie & Toerisme nemen in 2024 met circa € 81.000 toe ten opzichte van 2023. Dit komt door:

- € 60.000: in 2024 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor voorbereidingskosten voor het invoeren van het ondernemersfonds;
- € 22.000 in 2024 is een budget beschikbaar gesteld voor Lokale Ontwikkelstrategie 2023-2027 Leader Westfriesland.

Nieuw beleid en investeringen

(x € 1.000)	Benodigd bedrag	Beleidsveld	Dekking	Structureel	Incidenteel
Investerings*					
Beschoeiingen	65	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	2	
Wegen, asfalt	297	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	15	
Wegen, elementen	1.346	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	45	
Herinrichting groen	145	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	7	
Herinrichting groen-bomen	45	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	1	
Civiele kunstwerken**	86	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	2	
Armaturen **	146	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	7	
Lichtmasten**	19	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	1	
Machines buitendienst	204	Openbare ruimte	Begrotingsruimte	26	
Verbeteren verkeerssituatie Dwingel-Vijverhof	945	Openbare ruimte	Reserve kap.lasten	49	
Omgevingsvisie	150	Omgevingstaken	Alg. reserve		150
Nieuw beleid***					
n.v.t.					
Totaal	3.448			155	150

*De kosten voor de openbare ruimte hierboven worden geactiveerd en afgeschreven conform de betreffende levensduur.

** 2024 = 2023 omdat de gegevens MJOP 2024-2027 ontbreken.

***Ten opzichte van de perspectiefnota 2023 – 2027

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van de gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dit betekent dat de gemeenteraad deze middelen vrij kan besteden, in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen.

Volgens artikel 8 lid 5 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) nemen we in dit hoofdstuk een overzicht op met baten en lasten die samenhangen met:

- lokale heffingen (besteding niet-gebonden);
- algemene uitkering;
- dividend;
- financiering.

(x € 1.000)						
	Rekening	Bijgestelde begroting	Begroting			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lokale heffingen	3.714	4.681	5.033	5.033	5.033	5.033
Algemene uitkering	35.878	36.578	38.802	38.970	35.896	35.455
Dividend	145	170	170	170	170	170
Financiering	15	-	-	-	-	-
Totaal	39.752	41.429	44.005	44.173	41.099	40.658

Lokale heffingen

Lokale heffingen kunnen gebonden en niet-gebonden zijn. Gebonden heffingen zijn bijvoorbeeld de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Deze zijn niet vrij te besteden. Niet-gebonden heffingen zijn bijvoorbeeld de onroerende-zaakbelasting (OZB) en de forensenbelasting. Deze belastingen zijn vrij te besteden. In de tabel ziet u de niet-gebonden heffingen. Het gepresenteerde bedrag is een nettoweergave van de opbrengsten (baten minus lasten).

Algemene uitkering

De belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente is de uitkering uit het Gemeentefonds. Deze uitkering bedraagt afgerond de helft van de gemeentelijke inkomsten. De gemeente kan dit geld, met inachtneming van wet- en regelgeving, naar eigen inzicht uitgeven om taken te financieren die het Rijk haar heeft opgedragen (medebewindstaken) of beleid dat zij autonoom uitvoert.

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is voor de begroting 2024 en de meerjarenraming gebaseerd op de meircirculaire 2023.

Dividend

De inkomsten uit dividend hangen samen met de aandelen van de gemeente in Alliander NV en in Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG).

Wie zijn onze samenwerkingspartners?

Alliander N.V.

De primaire taak van Alliander is het onderhouden en beheren van de elektriciteits- en gas(distributie)netten in het verzorgingsgebied. Deze taken zijn wettelijk bepaald omdat de maatschappij sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van (duurzame) energie. Als aandeelhouder van Alliander ontvangt de gemeente Koggenland een dividenduitkering, die ze vrij kan besteden voor de bekostiging van de gemeentelijke doelstellingen.

BNG Bank

Financiers zien de BNG Bank als een betrouwbaar instituut. De bank heeft hierdoor een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Als aandeelhouder van BNG Bank ontvangt de gemeente Koggenland een dividenduitkering, die de gemeente vrij kan besteden voor de bekostiging van de gemeentelijke doelstellingen.

Overhead

Gemeenten moeten in hun programmaplan een apart overzicht opnemen van de kosten van de overhead, zodat de gemeenteraad meer inzicht heeft in de totale kosten hiervan. Onder overhead verstaan we het geheel aan functies die zijn gericht op sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Denk daarbij aan leidinggevend in het primaire proces, communicatie, juridische zaken, facilitaire zaken, huisvesting en financiën.

Het uitgangspunt is dat kosten zo veel mogelijk direct worden toegerekend aan de activiteiten waarvoor ze gemaakt zijn. Lasten (en baten) die niet direct kunnen worden toegerekend (overhead) worden verantwoord op een afzonderlijk taakveld.

(x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Lasten				
Informatievoorziening en automatisering	2.576	2.321	2.321	2.321
Facilitaire zaken	447	447	447	447
Huisvesting	663	846	836	831
Overige personeelskosten	1.003	802	802	802
Financiële administratie	92	53	53	53
Salariskosten overhead	6.530	6.050	6.335	6.335
Juridische zaken	315	263	263	263
Totaal lasten	11.626	10.782	11.057	11.052
Baten				
Doorrekening kostenplaatsen	2.486	2.323	2.190	2.196
Verhuur gebouwen	83	72	72	72
Overige baten	102	86	54	54
Totaal baten	2.671	2.481	2.316	2.322
Saldo overheadkosten	8.955	8.301	8.741	8.730

De onderstaande kosten zijn begroot in 2024 en komen niet meer terug in 2025 en verder:

- Informatievoorziening: betreft inhuur projectleider ICT (€ 96.000); Inhuur data gedreven werken; informatiebeveiliging/privacy; projectleiding en informatiehuishouding op orde (€ 125.000) en incidentele kosten aanbesteding implementatie GT (30.000).
- Huisvesting: vanaf 2025 extra kapitaallasten van € 160.000 wegens verduurzaming en herinrichting gemeentehuis.
- Overige personeelskosten: betreft inhuur beleidsadviseur sociaal domein (€ 96.000); inhuur projectleider armoede (€ 50.000); projectleider NIS2 (€ 30.000) en projectleider flexwonen (€ 12.000);
- Financiële administratie: € 40.000 ten behoeve van de nieuwe salarisadministratie. Dekking in 2025 en verder door het inleveren van formatie;
- Salariskosten overhead: betreft onder andere incidentele formatie-uitbreiding (€374.00); RVU (€ 40.000) en traineeship € 25.00) en overige posten totaal €50.000;
- Juridische zaken: betreft verlaging kosten voor de implementatie van de Wet Openbaarheid Overheid (WOO) (€ 42.000);
- Doorrekening kostenplaatsen: lagere interne doorbelasting aan het grondbedrijf (€163.000).

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de invoering van de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting (VPB) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Om te bepalen of er sprake is van een fiscale onderneming worden jaarlijks alle ondernemingsactiviteiten geïnventariseerd. Van economische activiteiten is mogelijk sprake bij onder andere onderhoud van de wegen, exploitatie van de sporthal, exploitatie van de zwembaden, verhuur van kermisstandplaatsen, grondexploitatie of verhuur van sociale huurwoningen. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat er geen sprake is van een onderneming in de zin van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 voor het gemeentelijk Woningbedrijf. Voor het jaar 2024 is de verwachting dat de gemeente geen vennootschapsbelasting moet betalen.

Onvoorzien

Volgens artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een bedrag voor onvoorziene uitgaven in de begroting op te nemen. Voor onvoorziene uitgaven neemt de gemeente jaarlijks een bedrag van € 45.000 op. Dit is conform het door de Gemeenteraad vastgestelde Financiële verordening art. 212.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf krijgt u een overzicht van, en een toelichting op de lokale heffingen, het beleid daarvoor en een overzicht van de tarieven. Naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn de gemeentelijke belastingen en de heffingen de belangrijkste inkomstenbronnen:

Belastingen zijn ongebonden heffingen, waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Koggenland kent de volgende belastingen:

- Onroerende-zaakbelastingen;
 - forensenbelasting;
 - toeristenbelasting.
- De gemeenteraad stelt de opbrengst vast.

Heffingen zijn gebonden heffingen, waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De opbrengst van de heffing mag niet meer bedragen dan de kosten die we hiervoor maken. De gemeente Koggenland kent de volgende heffingen:

- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing;
- leges;
- lijkbezorgingsrechten (grafrechten).

WOZ-waarde

Op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) bepaalt de gemeente jaarlijks de waarde van alle woningen, bedrijfspanden en onbebouwde stukken grond. De gemeente bepaalt de WOZ-waarde van een onroerende zaak naar de waarde op de waardepeildatum, die altijd ligt op 1 januari van het vorige belastingjaar. Dus voor het belastingjaar 2024 kijken we naar waardepeildatum 2023. De gemiddelde waarde van alle woningen in Koggenland zal voor het belastingjaar 2024 naar verwachting stijgen met 5%.

De kwaliteit van de WOZ-waarden wordt ieder jaar gecontroleerd door de Waarderingskamer. Deze kamer heeft vorig jaar na onderzoek opnieuw meegedeeld dat de taxaties aan de gestelde eisen voldoen en aan de gemeente Koggenland nog steeds het hoogste kwaliteitspredicaat toegekend van 5 (van de 5) sterren. Daar zijn we trots op. Na deze goedkeuring hebben we toestemming om de aanslagen te versturen.

De WOZ-waarde van woningen is sinds 1 oktober 2016 een openbaar gegeven. U kunt de WOZ-waarde van woningen opvragen op www.wozwaardeloket.nl.

Onroerende-zaakbelastingen

De hoogte van de onroerende-zaakbelastingen (OZB) is gebaseerd op de WOZ-waarde van een object: woning, bedrijf en/of grond. De WOZ-waarde staat vermeld op het aanslagbiljet. De eigenaar van een woning betaalt alleen het eigenarengedeelte OZB. De eigenaar en gebruiker van een bedrijf betaalt beide bedragen.

Forensenbelastingen

Forensenbelasting wordt geheven bij personen die niet staan ingeschreven als inwoner van Koggenland en meer dan 90 dagen beschikken over een chalet of woning. Zij maken gebruik van de faciliteiten van de gemeente, maar daarvoor ontvangen we geen uitkering uit het Gemeentefonds. Via de forensenbelasting dragen deze personen wel bij in de kosten van gemeentelijke voorzieningen.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf (de ondernemer), maar de gast van buiten de gemeente betaalt deze belasting. De ondernemer mag de belasting namelijk doorberekenen aan zijn gasten.

Afvalstoffenheffing

Het energie- en afvalbedrijf HVC zamelt voor de gemeente Koggenland het huishoudelijke afval in en verwerkt dit. Hiervoor brengt HVC kosten bij ons in rekening, die wij via de afvalstoffenheffing in rekening brengen bij onze inwoners. Er zijn verschillende tarieven voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

Eigenaren van eigendommen die zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering dragen bij in de kosten daarvan. Hiermee betalen we de kosten van de inzameling en het transport van afvalwater, bedrijfsafvalwater en hemelwater.

Lijkbezorgingsrechten (grafrechten)

Lijkbezorgingsrechten heffen we voor de kosten van het begraven en voor het onderhoud van graven in onze gemeente.

Leges

Met leges brengen we de kosten van gemeentelijke diensten in rekening. Deze diensten verlenen we op aanvraag. Voorbeelden van deze diensten zijn vergunningverlening en de afgifte van paspoorten en rijbewijzen.

Beleid voor de lokale heffingen

Als met ingang van 1 januari 2024 de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) in werking treden, gaan veel aanvragen voor vergunningen over naar meldingsplichten. Hierdoor komen leges te vervallen.

Als we geen leges in rekening kunnen brengen voor een evenementenvergunning (A, B of C), zal dit niet kostendekkend zijn. Het zal zelfs geld kosten, omdat we bijvoorbeeld een constructieve beoordeling extern laten doen, naast de personele kosten.

Een evenement in de categorie C is tot nog toe niet voorgekomen in de gemeente Koggenland. Maar mocht dit wel voorkomen, dan zijn de leges wellicht 15% kostendekkend.

Inflatiecorrectie

Het uitgangspunt is dat de tarieven jaarlijks met de inflatiecorrectie worden aangepast, tenzij de tarieven wettelijk zijn vastgelegd. We passen het consumentenprijsindexcijfer van het CBS van de maand juni 2023 toe van 5,4%.

Tarieven

Belastingen (ongebonden heffingen)	Tarief		
	2022	2023	2024*
Onroerende-zaakbelasting (%):			
woningen eigendom	0,0787	0,0934	0,0934
niet-woning eigendom	0,1530	0,1659	0,1766
niet-woning gebruiker	0,1155	0,1209	0,1312
Forensenbelasting (€):			
chalet	283,00	311,02	327,82
woning	453,00	497,85	524,73
Toeristenbelasting (€):			
Per overnachting	1,00	1,10	1,15

Heffingen (gebonden heffingen)	Tarief		
	2022	2023	2024*
Afvalstoffenheffing (€):			
eenpersoonshuishouden	282,03	295,29	301,20
meerpersoonshuishouden	379,14	396,96	404,91
Rioolheffing (€):			
woning	98,40	98,40	102,35
niet - woning (derden / > 5 personen)	196,80	196,80	204,70
niet - woning (derden / < 5 personen)	98,40	98,40	102,35
niet - woning (<3m3)	35,00	35,00	36,40
extra aansluiting	35,00	35,00	36,40
kamers verzorgingstehuis	35,00	35,00	36,40
vaste standplaats op camping	100,00	100,00	102,35
passantenplaats op camping	14,00	14,00	15,00

* De tarieven van 2024 zijn onder voorbehoud. De gemeenteraad beslist hierover in de raadsvergadering van november 2023

Onroerende-zaakbelastingen

De ozb wordt berekend op basis van de WOZ-waarde van de woning of het bedrijfspand. Het belastingbedrag wordt berekend door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het ozb-tarief.

Effect stijging WOZ-waarde

Het tarief wordt bepaald door de WOZ-waarden. Als de WOZ-waarde stijgt, dan kunnen de tarieven over het algemeen dalen om een gelijke opbrengst te verkrijgen. Uit de voorlopige marktanalyse van verkochte woningen en bedrijven in Koggenland blijkt dat de waarde over de periode 1 januari 2022 tot 1 januari 2023 van:

- woningen gemiddeld met 5% stijgt;
- bedrijven gemiddeld met 0,8% stijgt.

Effect inflatiecorrectie:

Normaliter wordt de belastingopbrengst verhoogd wordt met het consumentenprijsindexcijfer (CPI) van het CBS. Het prijsindexcijfer voor het begrotingsjaar 2024 is gelijk aan die van juni 2023, namelijk 5,4%.

Afvalstoffenheffing

Alle kosten die gerelateerd zijn aan het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval worden verrekend in het tarief afvalstoffenheffing. Deze kosten bestaan uit de kosten voor het ophalen en verwerken van huisvuil (HVC), kosten afvalstoffenbelasting (Rijk), kosten kwijtschelding en de gemeentelijke perceptiekosten. Er mag geen winst worden gemaakt.

De HVC heeft in zijn voorlopige prognose aangegeven dat de indexering van zijn verwerkingskosten op 5% worden gesteld. De tarieven worden naar boven bijgesteld om zo veel mogelijk kostendekkend te zijn.

Rioolheffing

De rioolheffing is een eigenarenheffing. De basis voor de berekening van de tarieven is het programma *Stedelijk water en riolering 2022-2027* (de opvolger van het *Gemeentelijk rioleringsplan 2019-2022*). Daarom passen we de tarieven toe die in het bovengenoemde rapport zijn genoemd.

Tabel 11: Verwacht heffingsverloop gemeente Koggenland periode 2022- 2027 (prijspeil 2022).

Jaar	Totale lasten (exclusief dotatie egalisatie-voorziening)	Dotatie Egalisatie-voorziening	Benodigde inkomsten uit rioolheffing (exclusief extra baten)	Aantal (equivalente) heffings-eenheden	Rioolheffing per eenheid tegen vast prijspeil	Kosten-dekkendheid
2022	€ 1.905.436	€ 805.250	€ 1.099.686	11.175	€ 98,41	57,7%
2023	€ 1.912.116	€ 789.689	€ 1.121.926	11.401	€ 98,41	58,7%
2024	€ 1.904.875	€ 713.622	€ 1.190.752	11.635	€ 102,35 (+4,0%)	62,5%
2025	€ 1.929.704	€ 673.046	€ 1.256.158	11.802	€ 106,44 (+4,0%)	65,1%
2026	€ 1.954.351	€ 636.266	€ 1.317.585	11.903	€ 110,70 (+4,0%)	67,4%
2027	€ 1.978.967	€ 591.485	€ 1.386.982	12.048	€ 115,13 (+4,0%)	70,1%

Voor het jaar 2024 is het tarief gesteld op € 102,35 voor een woning.

Forensenbelasting

We indexeren de tarieven met het CPI.

Toeristenbelasting

We indexeren de tarieven met het CPI.

Geraamde inkomsten

In de tabel ziet u een overzicht van de geraamde baten uit de gemeentelijke belastingen en heffingen.

(x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Belastingen (ongebonden heffingen):			
onroerende zaakbelasting gebruikers	429	488	514
onroerende zaakbelasting eigenaren	3.153	4.100	4.395
forensenbelasting	177	175	160
toeristenbelasting		125	125
Totaal belastingen	3.759	4.888	5.194
Heffingen (gebonden heffingen):			
rioolheffing	1.109	1.122	1.162
afvalstoffenheffing	3.292	3.547	3.678
leges burgerlijke stand / bevolkingsregister	15	43	15
leges huwelijken/partnerschap	17	20	20
leges rijbewijzen	67	60	62
leges reisdocumenten	145	65	81
leges wabo-vergunningen	690	433	433
marktgeden	1	1	1
Totaal heffingen	5.336	5.291	5.452
Totaal	9.095	10.179	10.646

WABO = Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Kostendekkenheid

De gemeente mag geen winst maken, dus de geraamde opbrengsten mogen niet boven de geraamde kosten uit komen. Daarom is de gemeente verplicht om inzicht te geven in hoe kostendekkend de opbrengsten uit retributies en heffingen zijn.

Ook voor het jaar 2024 hebben we onderzocht hoe kostendekkend de gemeentelijke tarieven zijn. In de tarieventabel die hoort bij de Legesverordening, worden drie hoofdstukken (voorheen titels) onderscheiden:

- Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening/leges
- Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2 (onder andere evenementen en horeca)

Om de kostendekking te beoordelen, hebben we die ook berekend voor de:

- rioolheffing;
- afvalstoffenheffing;
- begraafplaatsen (lijkbezorgingsrechten).

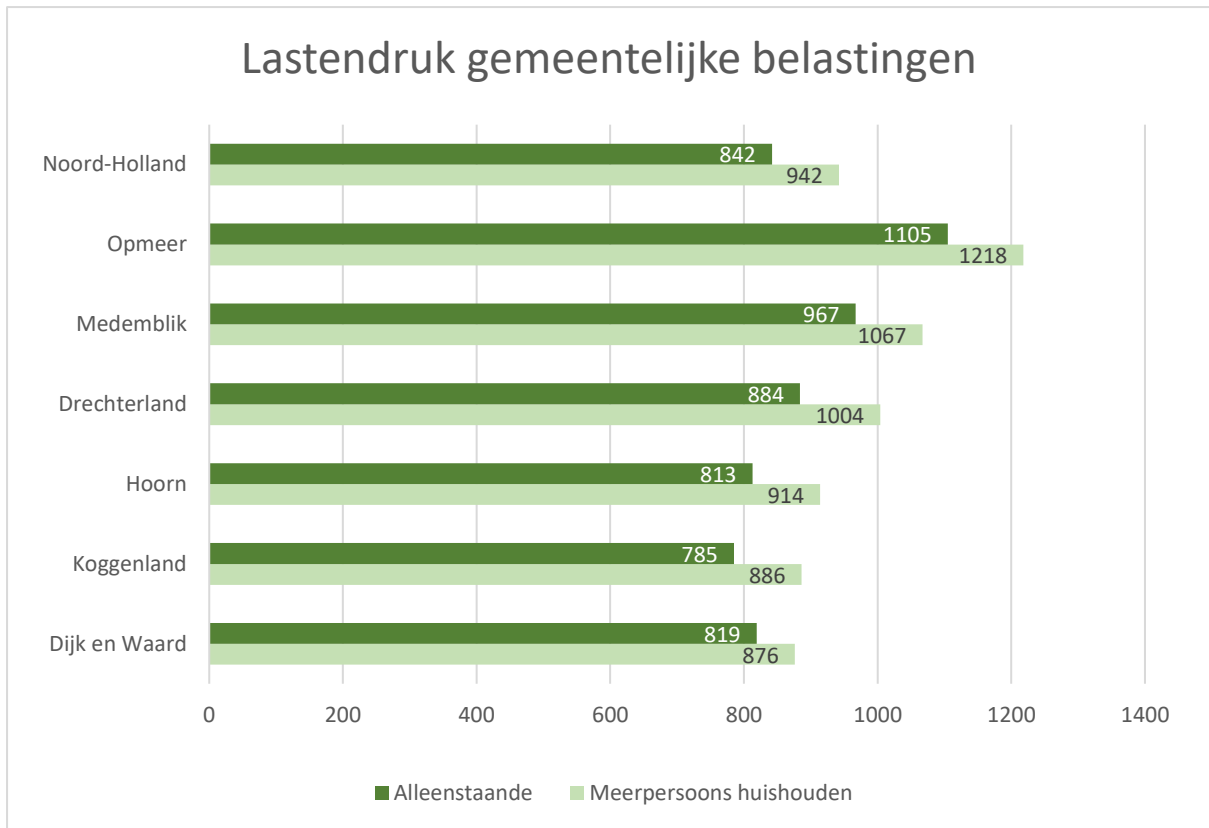
(x € 1.000)	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Begraafplaatsen	Burgerzaken	Leefomgeving	Evenementen
Kosten taakveld	1.793	3.035	119	203	371	3
Inkomsten taakveld (niet zijnde de heffing)	-671	-240				
Directe kosten taakveld	1.122	2.795	119	203	371	3
Overhead	65	262	64	75	261	3
BTW	239	658				
Indirecte kosten taakveld	304	920	64	75	261	3
Totale kosten taakveld	1.426	3.715	183	278	632	6
Opbrengst heffingen	1.162	3.678	60	178	443	1
Dekkingspercentage (2024)	81,5%	99,0%	32,8%	64,0%	70,1%	8,3%
Dekkingspercentage (2023)	78,9%	97,5%	43,5%	70,6%	53,9%	16,7%

Lokale lastendruk

Onder *lokale lastendruk* verstaan we het bedrag dat een huishouden aan de gemeente moet betalen aan belastingen en heffingen. We kijken daarvoor naar de meestvoorkomende heffingen: onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Jaarlijks volgt en berekent het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere

Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen hoe de gemeentelijke belastingen en heffingen zich ontwikkelen. In de *Atlas van de lokale lasten 2023* wordt de lastendruk van alle gemeenten weergegeven. In deze grafiek ziet u de lastendruk in de gemeente Koggenland vergeleken met die in de omringende gemeenten.

Uit de grafiek blijkt dat de lastendruk van de gemeente Koggenland onder het gemiddelde van Noord-Holland blijft.

Kwijtscheldingsbeleid

Het is mogelijk om kwijtschelding te krijgen voor de aanslagen onroerende-zaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Daarvoor komen alleen inwoners in aanmerking van wie het inkomen op of onder het sociaal minimum ligt (de kwijtscheldingsnorm). Verder betrekken we het vermogen, de schulden en de financiële positie van de medebewoners van de aanvrager in de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek.

Bij de kwijtschelding van belastingen werkt de gemeente nauw samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. We wisselen gegevens uit en nemen beslissingen over. In de tabel staat een overzicht van hoe vaak belasting is kwijtgescholden en om welke bedragen het daarbij ging.

(bedrag x €1.000)	afvalstoffenheffing	
	aantal	bedrag
2020	188	50
2021	195	53
2022	186	59

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we de mate waarin de gemeente niet-begrote kosten kan dekken. Dit *weerstandsvermogen* is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de middelen die nodig zijn om de risico's op te vangen (de *benodigde weerstandscapaciteit*). We gaan in deze paragraaf in op deze onderwerpen, zoals staat in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV):

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid voor de weerstandscapaciteit en de risico's;
- kengetallen voor de:
 - nettoschuldquote;
 - nettoschuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
 - solvabiliteitsratio;
 - grondexploitatie;
 - structurele begrotingsruimte;
 - belastingcapaciteit;
 - beoordeling van de verhoudingen tussen de kengetallen en de financiële positie.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan of een gemeente in staat is om de gevolgen van de financiële risico's op te vangen, zonder dat plannen of de uitvoering daarvan in gevaar komen. De weerstandscapaciteit bestaat uit bedragen die de gemeente beschikbaar heeft om onverwachte kosten te betalen. Dat gaat om deze onderdelen:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- onvoorzien;
- vrij aanwendbare reserves;
- stille reserves.

(x € 1.000)	
Onbenutte belastingcapaciteit	2.782
Onvoorzien	45
Totaal structureel	2.827
Algemene reserves	16.001
Stille reserves	0
Totaal incidenteel	16.001
Totale weerstandscapaciteit	18.828

Onbenutte belastingcapaciteit

Jaarlijks stelt het Rijk het percentage van de WOZ-waarde vast voor de toelating tot artikel 12 (artikel-12-norm). Voor 2024 is deze norm 0,1614 procent. Dit percentage wordt gezien als een redelijk peil om de financiële positie van de gemeente te verbeteren. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door het verschil van de artikel-12-norm en het gewogen gemiddelde tarief van de gemeente te vermenigvuldigen met de totale WOZ-waarde. Voor de gemeente Koggenland bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit € 2.782.000. Als risico's zich voordoen zal altijd eerst de algemene reserve worden aangesproken.

Onvoorzien

Elk jaar neemt de gemeente een bedrag voor onvoorzienne uitgaven in de begroting op. Voor 2024 is dit € 45.000.

Vrij aanwendbare reserves

De vrij aanwendbare reserves zijn de reserves waarvan de bestemming kan worden gewijzigd en de algemene reserve. Met deze reserves kan de gemeente tegenvallers opvangen. Per 1 januari 2024 bedraagt het verwachte saldo van deze

reserves € 16.001.000. Op basis van besluiten die voortvloeien uit deze begroting, zal de stand van de algemene reserve € 8.418.000 bedragen op 31-12-2024.

Stille reserves

Stille reserves ontstaan als activa tegen een te lage waarde of tegen nul euro zijn gewaardeerd. Stille reserves mogen alleen deel uitmaken van de weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn mogen worden verkocht.

Beleid voor de weerstandscapaciteit en de risico's

Paragraaf 2 beschrijft de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. De berekende weerstandscapaciteit geeft inzicht in de middelen die beschikbaar zijn om de risico's op te vangen. We inventariseren de risico's periodiek en presenteren de top 10 risico's in de begroting en de jaarstukken. Het gaat hierbij vooral om de financiële risico's. Het totaalbedrag van de gepresenteerde risico's is de benodigde weerstandscapaciteit.

Inventarisatie van de risico's

Onderwerp	Beschrijving van het risico	Beheersmaatregel	Bedrag impact (€)	Kans in %	Bedrag x kans (€)
Informatieveiligheid	<p>De gemeente (of SSC DeSom of regionale gemeente) wordt getroffen door een cyberaanval of systemen vallen uit.</p> <p>De gemeente Koggenland wordt mede door digitalisering en hybride werken steeds afhankelijker van de kwaliteit van haar IT-omgeving. Cybercriminelen liggen op de loer. De impact van een cyberaanval of uitvallen van ICT-systemen is groot. De dienstverlening is in grote mate afhankelijk van de IT-omgeving. Het risico bestaat dat enkele uren, dagen of zelfs weken er geen toegang is tot de gemeentelijke digitale omgeving. Dit met financiële, bestuurlijke en maatschappelijke gevolgen.</p>	<p>Bewustwording door trainingsprogramma's binnen de gemeente op het onderwerp informatieveiligheid.</p> <p>Netwerksegmentatie, waarbij door scheiding de aanvalsoppervlakte wordt verkleind. NIS2 implementatie door SSC DeSom.</p> <p>Bedrag is vooraf niet in te schatten. Het bedrag is dan ook gebaseerd op de casus Hof van Twente.</p>	4.200.000	15%	630.000

Wachlijsten bij zorgaanbieders Wmo en Jeugdzorg	Veel zorgaanbieders hebben te maken met wachlijsten, mede als gevolg van de huidige arbeidsmarktproblematiek. Het is lastig om medewerkers te werven en te behouden.	Het Zorgteam levert zgn. overbruggingszorg totdat de zorgaanbieder kan starten met de zorg. Het effect hiervan is dat de problematiek van de jeugdige niet verder toeneemt en mogelijk nog zwaardere en daarmee duurdere ondersteuning nodig is. De ingevoerde beschikbaarheidswijzer geeft inzicht in de huidige wachlijsten per zorgaanbieder. Door dit inzicht kan de externe verwijzer/gemeente en/of inwoner/gezin kijken naar een zorgaanbieder waar geen/kortere wachlijsten zijn.	500.000	75%	375.000
(Grote) zorgaanbieders gaan failliet en/of besluiten om andere redenen de zorg niet meer te leveren.	Mogelijk gaat er een gecontracteerde zorgaanbieder failliet. Daarnaast kan een zorgaanbieder besluiten geen contract (meer) te willen met onze regio en zich niet in te schrijven voor het overbruggingsaanbod.	Dit betekent dat zorg mogelijk niet meer geleverd kan worden waardoor de zorgcontinuïteit niet gewaarborgd kan worden. Voor de overbruggingsovereenkomsten worden minimale zaken aangepast zodat aanbieders er zo min mogelijk administratieve last van ervaren.	1.000.000	25%	250.000
Ontoereikend budget voor de uitvoering van de Wmo en Jeugdzorg	Voor de uitvoering van de Wmo en jeugdzorg ontvangen de gemeente een Rijksbudget in het gemeentefonds. In de begroting is een budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de Wmo en jeugdzorg. Het beschikbaar gestelde budget zou niet toereikend kunnen zijn.	Uitgangspunt is om binnen het budget te blijven en (verdere) beheersmaatregelen te ontwikkelen om dit te bewerkstelligen	500.000	50%	250.000
AVG, WPG en informatieveiligheid	De kans bestaat dat de gemeente niet voldoet aan de wetgeving omtrent de privacywet/ informatiebeveiliging (AVG/ WPG & BIO).	Implementatie van de AVG/ WPG & BIO, dit middels continuïteit in de personele bezetting en opvolging jaarplannen. Ook bewustwording door intern trainingsprogramma. Bedrag is vooraf niet in te schatten. Het bedrag is dan ook gebaseerd op de boetebandbreedtes van de Autoriteit Persoonsgegevens.	750.000	30%	225.000

Inwerkingtreding Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging Bouw	Wat - inrichten project onderdelen DSO ((overgangsfase omgevingsplan); Oorzaak- proces inrichting op grond van de fysieke leefomgeving (niet meer alleen op grond van ruimtelijke ordening); Gevolg - onjuiste of niet met elkaar samenhangende (gebiedsgerichte) regels.	Sturen en in control blijven, daar waar nodig uitbesteden. Creeren brug tussen (strategisch) beleid en uitvoering.	80.000	80%	64.000
Inflatie ICT-kosten	Hogere ICT-kosten door prijsindexaties. Wanneer grote leveranciers van gemeente Koggenland hier aanzienlijke percentages aan hangen, die hoger zijn dan begroot, komen er tekorten in het ICT-budget.	Structurele leverancieroverleggen. Monitoring van lopende contracten.	80.000	75%	60.000
Resultaat gestuurd werken (RGW)	Indien één of meerdere van de zeven Westfriese gemeenten tot het besluit komt te stoppen met het RGW dan kan dit zorgen voor een kostenverhoging Alle Westfriese gemeenten zijn gebonden aan dezelfde overeenkomsten met aanbieders waarin RGW is opgenomen als manier van werken. Gezien de huidige inkooptrajecten overweegt elke gemeente opnieuw welke werkwijze het meest passend is. Tijdens de inkooptrajecten ontstaat daarom ruimte om een andere keuze te maken, of deels een andere keuze te maken.	Er zijn diverse overlegvormen zowel ambtelijk als bestuurlijk om toe te blijven werken naar een gezamenlijk commitment op dit dossier en een eenduidige werkwijze	100.000	50%	50.000
Inwerkingtreding Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging Bouw	Wat - onrust onder collega's; Oorzaak - onvoldoende rust en tijd om veranderingen te integreren in het werk; Gevolgen - uitval door ziekte en een hoge werkdruk, dus inhuur kosten;	Creëren van een stevige flexibele schil; Meer handjes op de werkvloer; ruimte creëren om veranderingen te kunnen integreren in het werk en voor de collega's zelf	90.000	50%	45.000
Materiaalkosten Civiele infratechniek	Door diverse ontwikkelingen kunnen de materiaal en loonkosten stijgen waardoor projecten duurder uitvallen	Werken worden aanbesteed op laagste prijs.	150.000	25%	37.500
Saldo programma			7.450.000		1.986.500

Berekening weerstandsvermogen

Het totaalbedrag van de opgenomen risico's bedraagt afgerond € 1.987.000. Het vermogen om deze risico's te dekken bedraagt per 1 januari 2024 € 18.828.000.

Het weerstandsvermogen kan worden uitgedrukt in een ratio die als volgt wordt berekend (bedragen x € 1.000):

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{18.828}{1.987} = 9,48$$

In het raadsvoorstel wordt voorgesteld om in 2024 ruim 7 miljoen van de algemene reserve in te zetten te dekking van investeringen. Bij een gelijkblijvend risiconiveau zal het ratio weerstandsvermogen in 2024 dalen naar 5,66.

De ratio geeft aan hoeveel keer de risico's kunnen worden opgevangen. Op basis van de uitkomst van de berekening kan het weerstandsvermogen worden gewaardeerd. Dit gebeurt op basis van deze tabel:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Het streven is om de ratio weerstandscapaciteit in categorie A te houden. Uit de tabel blijkt dat het beschikbare weerstandsvermogen in 2024 hier in valt en uitstekend is om het bedrag van de risico's op te vangen. Er is voldoende beschikbare capaciteit om de financiële risico's af te dekken als deze risico's zich zouden voordoen.

Financiële kengetallen

Alle gemeenten zijn verplicht een tabel met financiële kengetallen op te nemen in hun begroting en jaarstukken. Deze cijfers geven de raad een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente. Vanaf de invoering van deze verplichting om kengetallen te presenteren, worden signaleringswaarden door de financieel toezichthouder gebruikt en daarom ook opgenomen in de programmabegroting; deze waarden staan in onderstaand tabel:

Kengetal	Risico		
	Laag	Gemiddeld	Hoog
Nettoschuldquote zonder correctie verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Nettoschuldquote met correctie verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

In de onderstaande tabel staan de verplicht op te nemen kengetallen:

Kengetal	Rekening			Begroting			Risico
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Koggenland
Netto schuldquote zonder correctie verstrekte leningen	7,7%	14,1%	14,4%	32,2%	32,9%	30,6%	Laag
Netto schuldquote met correctie verstrekte leningen	7,7%	14,1%	14,4%	32,2%	32,9%	30,6%	Laag
Solvabiliteitsratio	52,1%	49,1%	50,3%	44,0%	45,6%	48,0%	Laag
Grondexploitatie	2,3%	-0,2%	0,1%	4,5%	1,1%	3,9%	Laag
Structurele exploitatieruimte	2,5%	18,4%	0,1%	1,3%	-2,7%	-3,1%	Laag
Belastingcapaciteit	83,5%	85,5%	94,1%	94,1%	94,1%	94,1%	Laag

In de kolom 'Risico Koggenland' is overal 'laag' ingevuld. De basis voor deze gradatie zijn de gepresenteerde percentages in de kolom '2024' afgezet tegen de signaleringswaarde. Op basis van prognoses (onder andere van meerjarige investeringen en aan te trekken geldleningen in de toekomst) wijzigen de waarden van 2025 tot en met 2027. Hierdoor zal de gradatie veranderen.

Nettoschuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig.

Nettoschuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Verwacht wordt dat in de toekomst langlopende geldleningen aangetrokken moeten worden. Daarom zakt het solvabiliteitsratio onder de 50% waardoor er een gemiddeld risico ontstaat.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de totale geraamde baten.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Op basis van de huidige inzichten laat dit kengetal vanaf 2026 een negatief percentage zien.

Belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag is, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een beleidskeuze. Voor de toekomst is er geen beleid vastgesteld om de tarieven te wijzigen. Daarom is het percentage in de toekomst gelijk aan het percentage in 2024.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hebben gemeenten de plicht om jaarlijks een paragraaf over het onderhoud van kapitaalgoederen op te nemen in hun begroting. Kapitaalgoederen zijn door de gemeente aangekochte of tot stand gebrachte objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Deze paragraaf beschrijft de beleidskaders van de kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. De kapitaalgoederen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Wegen;
- Openbare verlichting;
- Riolering;
- Water;
- Groen;
- Civiele kunstwerken;
- Beschoeiingen;
- Gemeentelijke gebouwen.

Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van cruciaal belang voor het functioneren van de gemeente op het terrein van vervoer, recreatie en huisvesting van de gemeentelijke diensten en instellingen. Goed onderhoud draagt daarnaast bij aan het behouden van de waarde van de kapitaalgoederen. Het onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen wordt bepaald aan de hand van de kwaliteit die de raad heeft vastgesteld. Op basis van dat kwaliteitsniveau worden beheerplannen gemaakt. Deze meerjaren onderhoudsplannen (MJOP) geven inzicht in de werkzaamheden en kosten die nodig zijn om de kapitaalgoederen op het vastgestelde onderhoudsniveau te houden.

In 2024 starten we met het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR), waarmee we meer samenhang en een betere afstemming tussen de verschillende assets creëren.

Wegen

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in december 2022 het MJOP wegen 2023-2026 vastgesteld. Het MJOP geeft inzicht in de kosten van het beheren en onderhouden van de wegen voor de komende vijf jaar.

Actuele staat van onderhoud

Het MJOP wegen is vastgesteld voor de periode 2023-2026. Hierin zijn ook de wegen opgenomen die in 2023 vanuit het Hoogheemraadschap zijn overgedragen aan de gemeente Koggenland. Hierdoor hebben we nu in totaal 328 kilometer wegen in ons beheer. Hiervan bestaat 180 kilometer uit elementenverharding en 148 kilometer uit asfalt verharding. Een toename van 58 % ten opzichten van 2022.

Op basis van de uitgevoerde inspecties zijn er diverse projecten in gepland voor groot onderhoud.

Voor 2024 staan de volgende projecten gepland: Dorpsweg Hensbroek, Vogelwijk Obdam, asfalt onderhoud Grosthuisen en asfalt onderhoud Scharwoude. Buiten het projectmatige onderhoud is er binnen het MJOP ook rekening gehouden met het dagelijks/ klein onderhoud aan ons wegenareaal.

Openbare verlichting

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in december 2018 het MJOP Openbare verlichting 2019-2023 vastgesteld. Het MJOP geeft inzicht in de kosten van het beheren en onderhouden van de openbare verlichting voor de komende vijf jaar.

Actuele staat van onderhoud

In het MJOP 2019-2023 is ingezet op een verduurzamingsslag van ons verlichtingsareaal en het grotendeels wegwerken van het achterstallig onderhoud. De doelstelling die we ons zelf hadden gegeven om in 2023 60% ledverlichting te hebben, is dan ook ruim gehaald. Helaas is dit percentage door de toevoeging van het verouderde areaal van het Hoogheemraadschap (HHNK) weer gedaald naar ca. 58%.

Per 1 januari 2023 heeft de gemeente Koggenland (inclusief de masten van HHNK) 5.700 lichtmasten in beheer. Het onderhoud hieraan leggen we vast in onze meerjarenplanning openbare verlichting (MJOP).

Tijdens het opstellen van deze begroting, is het nieuwe MJOP nog niet klaar. Het nieuwe MJOP loopt van 2024 t/m 2027. Ook in dit MJOP zetten we in op verdere verduurzaming van ons areaal door jaarlijks grootschalige vervangingsprojecten uit te voeren. De prognose is om aan het eind van de looptijd van het nieuwe MJOP in 2027 78% van ons totale areaal te hebben omgezet naar ledverlichting.

Riolering

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in december 2022 het PSWR (Programma Stedelijk Water en Riolering) 2023-2027 vastgesteld. Het PSWR is regionaal opgesteld en bevat de doelstellingen, een overzicht van de benodigde maatregelen, kosten en een overzicht van de ontwikkeling van de inkomsten (de rioolheffing). Het PSWR is in de plaats gekomen van het Gemeentelijk Riolering Plan (GRP)

De wettelijke verplichting tot het opstellen van een Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) is komen te vervallen vanwege de Omgevingswet. Toch is besloten om wel een nieuw plan op te stellen. Het GRP is immers een effectief planinstrument gebleken om de rioleringszorg te borgen en activiteiten af te stemmen. Het huidige GRP loopt tot en met 2022. Het nieuwe GRP wordt medio 2024 aangeboden aan de raad.

Actuele staat van onderhoud

Om invulling te geven aan onze zorgtaken en ambities zetten we onze reguliere onderhoudswerkzaamheden voort en voeren we specifieke activiteiten uit om invulling te geven aan de doelen en strategie. In het PSWR zijn deze werkzaamheden in hoofdlijnen beschreven en verdeeld in de taakvelden Planvorming, Onderzoek, Onderhoud, Maatregelen en Facilitair.

Water

Overdracht Stedelijk water

In 2023 is het onderzoek voor de overname stedelijk water zoals, beschreven in de businesscase Wegenoverdracht West-Friesland, gereed en kan de feitelijke overdracht plaatsvinden. De aangrenzende watergangen langs de overgedragen buitenwegen komen met de overdracht naar de gemeente toe. Dit betreft vaak de halve sloot aangezien de andere helft van de landeigenaar is en die daarvoor onderhoudsplichtig is.

Actuele staat van onderhoud

Bij het baggeren werken we nu met een jaarlijks onderhoudsbudget. Dit zal in 2024 zo blijven voor de watergangen die aan de buitenwegen grenzen. Hiervoor heeft de gemeente geld ontvangen bij de overdracht van wegen op 1 januari 2023 voor de eerste twaalf jaar.

In het verlengde van de overdracht van wegen van het HHNK aan de gemeente is in 2023 al het water binnen de bebouwde kom dat machinaal bereikbaar is overgedragen aan het HHNK. In de bebouwde kom dienen we dan alleen de watergangen die niet zijn overgedragen (voldoen niet aan de eisen) te baggeren met klein materieel.

Groen

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in december 2022 het MJOP Groen 2023-2026 vastgesteld. Het MJOP geeft inzicht in de kosten van het beheren en onderhouden van de groen voor de komende vier jaar.

Actuele staat van onderhoud

Voor de periode 2023 tot en met 2026 is het MJOP Groen leidend voor de uitvoering van het klein en groot onderhoud. In het MJOP Groen is onder andere opgenomen dat renovatiewijken uit het MJOP wegen worden voorzien van klimaat adaptief groen waarbij schaduw en het bufferen van water centraal staat. Er worden meer en dikkere bomen geplant en er wordt gras omgevormd naar bloemrijk mengsel om de biodiversiteit te verhogen en het aangezicht te verbeteren. Er worden speelplaatsen gerenoveerd en er wordt een plan van aanpak opgesteld om de dorpsentrees te verfraaien.

Civiele kunstwerken

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in april 2020 het MJOP civieltechnische kunstwerken 2020-2023 vastgesteld. Het MJOP geeft inzicht in de kosten van het beheren en onderhouden van de civiele kunstwerken (bruggen) voor de komende vier jaar.

Actuele staat van onderhoud

Het huidige MJOP civiele kunstwerken loopt tot 2024. Op 1 augustus 2023 zijn de laatste inspectiegegevens van het areaal aangeleverd. Op basis van de inspectiegegevens is een nieuw MJOP civiele kunstwerken opgesteld voor 2024 t/m 2027. In het derde kwartaal 2023 wordt er aan de raad een nieuw MJOP civiele kunstwerken aangeboden. De financiële effecten worden in kaart gebracht en zullen worden verwerkt in de begroting.

Beschoeiingen

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in november 2020 het MJOP 2020-2024 vastgesteld. Het MJOP geeft inzicht in de kosten van het beheren en onderhouden van de beschoeiingen voor de komende vijf jaar.

Actuele staat van onderhoud

In 2024 wordt er aan de raad een nieuw MJOP beschoeiingen 2025 t/m 2028 aangeboden. De financiële effecten worden in kaart gebracht en zullen worden verwerkt in de begroting.

Gemeentelijke gebouwen

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in mei 2017 het MJOP gemeentelijke gebouwen 2017-2031 vastgesteld. Het MJOP geeft inzicht in de kosten van het beheren en onderhouden van de gemeentelijke gebouwen voor de komende vijftien jaar. De gemeentelijke portefeuille bestaat uit 41 objecten die we kunnen onderverdelen in maatschappelijk vastgoed en gebouwen voor de publieke dienst. Onder maatschappelijk vastgoed vallen bijvoorbeeld sporthallen, gymzalen, kerktorens, zwembaden en de volkstuinbouw. Onder gebouwen voor de publieke dienst verstaan we bijvoorbeeld het gemeentehuis, de gemeentewerf (huisvesting Buitendienst) en brandweerkazernes. Het huidige MJOP is geactualiseerd en wordt eind 2023 ter vaststelling aangeboden aan de raad. De verwachting is dat de dotatie vanaf 2024 moet worden bijgesteld.

Actuele staat van onderhoud

Portefeuillestrategie en transformatie opgave

In 2023 ontwikkelen we een portefeuillestrategie voor het gemeentelijke Vastgoed. De inhoudelijke doelstellingen worden bepaald in de vorm van een transformatieopgave. Dit betreft opgaves zoals het ontwikkelen, verduurzamen, afstoten dan wel omvormen van bezit. Er wordt een opname uitgevoerd op basis waarvan duurzaamheidsmaatregelen kunnen worden opgesteld en afgewogen. De portefeuillestrategie en transformatieopgave worden in 2024 voor vaststelling aangeboden.

Gemeentehuis

Op 17 april 2023 heeft de raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om het schetsplan voor de herinrichting van het gemeentehuis verder uit te werken tot een definitief ontwerp. Via een werkgroep wordt de raad intensief bij dit traject betrokken. Als de raad begin 2024 tot definitieve investering besluit, gaat de uitvoering in 2024 van start.

Huisvesting Buitendienst

De gemeenteraad ging op 17 juli 2023 akkoord met het locatievoorstel voor de nieuwbouw Huisvesting Buitendienst aan de Teding van Berkhoutweg. Begin 2024 volgt de kredietaanvraag voor de realisatie van de Huisvesting Buitendienst.

Financiën kapitaalgoederen - onderhoudskosten en investeringen

Onderhoudskosten

We onderscheiden klein- en groot onderhoud. Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties en kort-cyclisch onderhoud. Deze kosten komen ten laste van de exploitatie. Groot onderhoud is ingrijpender van aard en deze kosten komen ten laste van de voorziening.

Investerings

Wanneer een aanpassing leidt tot een belangrijke kwaliteitsverbetering en/of een significant langere gebruiksduur, wordt het niet gerekend tot groot onderhoud maar is het een investering die geactiveerd moet worden zodat de lasten over meerdere jaren gespreid worden.

Onderhoudskosten kapitaalgoederen (bedragen x €1.000)	Klein onderhoud	Groot onderhoud	Investerings
Wegen	416	1.367	1.643
Openbare verlichting*	237	0	165
Riolering	1.262	0	0
Water (baggerwerk en schouwwerk)	82	0	0
Groen	1.223	42	190
Civiele kunstwerken (bruggen)*	63	78	86
Beschoeiingen	0	0	65
Gebouwen	0	440	0
	3.283	1.927	2.149

*2024 = 2023 omdat de gegevens MJOP 2024-2027 ontbreken

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

In de paragraaf Financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Koggenland toegelicht. De wet Financiering decentrale overheden (Fido) vormt het wettelijk kader voor de financiering. Daarnaast bevat de paragraaf de diverse verplichte onderdelen volgens het besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV).

Beleidsvoornemens

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en de daarmee samenhangende risico's. De uitgangspunten en richtlijnen voor het treasurybeleid zijn opgenomen in de Financiële verordening 2018 (artikel 11) en de regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie zijn opgenomen in het Treasurystatuut 2019.

Ons treasurybeleid kent de volgende doelstellingen:

- het verzekeren van een blijvende toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities, voorwaarden en bedingen;
- bescherming van de gemeentelijke vermogens- en/of renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het verkleinen van de interne verwerkingskosten en de externe kosten bij het beheer van de geldstromen en de financiële posities;
- optimalisatie van de renteresultaten binnen de wettelijke kaders.

Risicobeheer financieringsportefeuille

De Wet fido geeft de wettelijke kaders voor de treasuryfunctie van decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat de gemeente voorzichtig moet omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's.

De Wet fido heeft voor de beheersing van renterisico's twee sturings- en verantwoordingsinstrumenten in het leven geroepen:

1. Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om overmatige renterisico's op de vaste schuld (looptijd van een jaar of langer) te vermijden. De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn. Door een gelijkmatige opbouw van de leningportefeuille spreidt de gemeente het renterisico op de vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%. Het totaal van renteherzieningen en de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

(bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Renterisico				
1. Renteherzieningen	0	0	0	0
2. Te betalen aflossingen	1.324	1.324	624	624
3. renterisico (1+2)	1.324	1.324	624	624
Renterisiconorm				
4a. Omvang begroting 1 januari	105.138	83.742	78.457	89.260
4b. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. = (4a x 4b/100)	21.028	16.748	15.691	17.852
5a. (4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm	19.704	15.424	15.067	17.228
5b. (3 > 4) Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0

2. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen (looptijd korter dan een jaar) gefinancierd mag worden en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten.

(bedragen x € 1.000)	
Omschrijving	
1. Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2023)	
Opgenomen gelden < 1 jaar	0
Schuld in rekening courant	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
	<hr/>
	0
2. Vlottende middelen	
Contante gelden in kas	0
Tegoeden in rekening courant	0
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
	<hr/>
	0
3. Totaal netto vlottende schuld (1-2)	0
Berekening	
4a. Omvang begroting (lasten)	105.138
4b. Percentage kasgeldlimiet	8,50%
4. Omvang kasgeldlimiet	<hr/>
	8.937
5a. (4 > 3) ruimte onder de kasgeldlimiet	8.937
5b. (3 > 4) overschrijding van de kasgeldlimiet	0

De gemeente heeft momenteel (september 2023) geen kasgeldleningen. De kasgeldlimiet voor de gemeente Koggenland bedraagt in 2024 € 8,9 miljoen. Bij het financieringsbeleid in 2024 wordt rekening gehouden met deze limiet.

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt, blijven binnen de norm.

Rente

Voor de toerekening van de rentelasten maakt de gemeente Koggenland gebruik van de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen.

Rentelasten

De rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de eventuele renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte geldleningen.

Renteresultaat

De BBV schrijft voor dat de werkelijke rentelasten moeten worden toegerekend aan de taakvelden. Er kan een verschil ontstaan tussen het saldo van de rentelasten en de doorberekening van de rente. Dit ontstaat als er gewerkt wordt met een afronding van het percentage van de omslagrente. Dit is bij Koggenland niet het geval. Er is dan ook geen sprake van een renteresultaat.

Toerekening rente aan investeringen, grondexploitatie en taakvelden

De 'reële' (omslag)rente wordt in de begroting verwerkt. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

(x € 1.000)	
Externe rentelasten over korte en lange financiering	207
Externe rentebaten over korte en lange financiering	- 0
Saldo rentelasten en rentebaten	207
Rentetoerekening aan grondexploitaties	- -24
Rentetoerekening aan projectfinanciering	- 0
Rentebaar van doorverstrekte leningen	+ 0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	231
Rente over eigen vermogen (reserves)	+ 0
Rente over voorzieningen	+ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	231
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	- 231
Renteresultaat	0

Zowel de omslagrente als de rente over de grondexploitatie hebben we naar boven afgerond en bedragen in 2024 respectievelijk 0,33% en 0,87%.

Financieringsbehoefte

In voorgaande begrotingen is reeds aangegeven dat er financiering aangetrokken dient te worden. De huidige inzichten bevestigen dit. Het ziet er naar uit dat we in 2024, gezien de investeringsbehoefte, een langlopende lening dienen aan te trekken.

Onze huidige leningenportefeuille ziet er als volgt uit:

(x € 1.000)		1-1-2024	2024	
Lening	Oorspronkelijk bedrag	aflooptdatum	Restantschuld	Rentebedrag
BNG (25 jaar)	3.100	2029	744	34
BNG (10 jaar)	7.000	2025	1.400	9
Overig (20 jaar)	10.000	2042	9.500	164
Totaal	20.100		11.644	207

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat de overtollige middelen van decentrale overheden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Wel is er sprake van een drempel. De hoogte van de drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. Dit bedrag mag de decentrale overheid buiten de schatkist houden. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Wel is er sprake van een drempel. De hoogte van de drempel is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid. Dit bedrag mag de decentrale overheid buiten de schatkist houden.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering. Hieronder leest u dan ook de belangrijkste ontwikkelingen voor de thema's en vakgebieden Dienstverlening, Facilitair, Personeel en organisatie, Informatievoorziening, Samenwerkingen op het gebied van bedrijfsvoering, Financiën en control, Inkoop en juridische zaken en tot slot Communicatie.

Dienstverlening

We streven naar optimale dienstverlening, waarin inwoners en ondernemers centraal staan. Na ieder klantcontact wordt onderzocht hoe deze groep onze dienstverlening beoordeelt en wat belangrijk wordt gevonden. Daar worden onze kanalen (zoveel als mogelijk) op ingericht. Het Gemeentelijk Contact Centrum vervult hierin een centrale rol. Daarnaast onderzoekt de gemeente mogelijkheden om de dienstverlening gebruiksvriendelijker te maken en meer proactief te handelen in de dienstverlening. We werken aan begrijpelijke en empathische communicatie in woord en geschrift en zijn duidelijk over processen en onze servicenormen. Naast de klanttevredenheidsonderzoeken wordt informatie ingewonnen via dorpsgesprekken en dorpsraden. Ook wordt het inwonerpanel ingezet om gericht metingen te doen op het gebied van dienstverlening.

Facilitair

Op 17 april 2023 heeft de raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om het schetsplan voor de herinrichting van het gemeentehuis verder uit te werken tot een definitief ontwerp. Via een werkgroep wordt de raad intensief bij dit traject betrokken. Op basis van het schetsplan waren de kosten globaal geraamd op circa € 5 miljoen voor de herinrichting zelf en circa € 2,5 miljoen voor verduurzaming. Inmiddels is duidelijk dat door stijging van bouwkosten het plan niet kan worden gerealiseerd voor het geraamde bedrag. Bovendien is de investeringsruimte mede gelet op andere investeringen minder groot dan verwacht. De stuurgroep heeft onderzocht of het mogelijk is om de uitgangspunten voor de noodzakelijke herinrichting te realiseren met minder ingrijpende veranderingen en dus tegen lagere kosten. Dit blijkt goed mogelijk. De kosten van de (aangepaste) inrichting inclusief de verduurzaming worden nu geraamd op €4.000.000.

Als de raad begin 2024 tot definitieve investering besluit, gaat de uitvoering in 2024 van start.

HRM

In 2024 zal er een strategisch personeelsplan (SPP) worden opgesteld. Doel is om zicht te krijgen op de gevolgen van (met name) de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren voor de organisatie. Op basis daarvan wordt een lange termijnplan opgesteld waarin naast de bestaande plannen, acties en maatregelen worden genomen om met voldoende en gekwalificeerde medewerkers uitvoering te blijven geven aan de ambities en doelen van de gemeente. Wij zetten expliciet in op het behoud van onze medewerkers en de mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling. Goed werkgeverschap staat voorop.

Ontwikkeling loonkosten 2024 en taakstelling

In de begroting 2023 is een loonsom van € 17.200.000 begroot. In de perspectiefnota is ingestemd met een loonsom van € 18.204.719.

Voor 2024 is een loonsom van € 17.914.796 begroot. In deze loonsom is rekening gehouden met een Cao verhoging van 4% en is voldaan aan de personele taakstelling door deze op te lossen binnen de formatie en het externe inhuurbudget.

HR budgetten 2024

In 2024 werken we aan de doorontwikkeling van het HR beleid, waarbij we ons richten op goed en aantrekkelijk werkgeverschap en de ontwikkeling van de medewerkers.

Studiekosten

In 2023 zijn de studiekosten verhoogd om als organisatie 2% van de loonsom beschikbaar te kunnen stellen voor opleiding en ontwikkeling van onze medewerkers. Het voorstel om de studiekosten meerjarig mee te laten groeien met de loonkosten is niet overgenomen in het meerjarig kader.

Werving & Selectie/arbeidscommunicatie

Koggenland zet in op het behoud van medewerkers en op het aantrekken van nieuwe medewerkers. In 2023 wordt onder het project arbeidsmarktcommunicatie een nieuwe website opgeleverd waarin we ons werkgeversmerk presenteren. Het project maakt onderdeel uit van onze strategie om ons te presenteren als goed en aantrekkelijk werkgever. In 2024 en de daarop volgende jaren blijven we investeren in onze presentatie als werkgever om zo goed en gekwalificeerde medewerkers aan te kunnen trekken.

HR 21

In 2024 zal er een doorontwikkeling van HR 21 plaatsvinden. Belangrijkste vervolgstap is het ontwikkelen van een cyclus van ontwikkel en beoordelingsgesprekken op basis van competenties en functiebeschrijving.

Externe inhuur

Voor 2024 wordt het budget voor externe inhuur met € 150.000,00 bijgesteld naar € 250.000. Inhuur als gevolg van ziekteverzuim en diverse wettelijke verlofvormen zullen zoveel mogelijk binnen de bestaande formatie opgelost worden.

Medewerkers onderzoek

In 2020 is een medewerkers onderzoek uitgevoerd door Effectory. Met de organisatieontwikkeling in 2022 en de verdere ontwikkeling van de organisatie in 2023 is besloten om in die jaren geen medewerkers onderzoek uit te voeren. Voor 2024 willen wij een opnieuw een medewerkers onderzoek uit laten voeren om te onderzoeken waar wij nu staan als werkgever.

Salarisadministratie

Per 1 januari 2024 gaat HR over naar een nieuw HR-systeem en verzorgt Werksaam West-Friesland de uitvoering van de salarisadministratie middels een Dienst Verlening Overeenkomst (DVO). De toegenomen kosten van de nieuwe DVO worden vanaf 1 januari 2025 gedekt vanuit de loonkosten. Door vertrek én het vervallen van het eigen personeel dat voor de salarisadministratie werd ingezet. In 2024 is voor de verhoging incidenteel budget nodig.

Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

In de Cao gemeenten 2023 -2024 is een RVU regeling opgenomen die medewerkers vanaf 1 januari 2024 de mogelijkheid biedt om 2 jaar voor de pensioengerechtigde leeftijd vervroegd uit te treden, mits zij aan de daarvoor gestelde voorwaarden voldoen. Gedurende de RVU periode heeft de medewerker recht op een maandelijkse uitkering die gelijk is aan de fiscale drempelvrijstelling voor de RVU. Voor de uitvoering van deze regeling is een voorziening getroffen, zodat dit niet van invloed is op de continuïteit van de organisatie.

Traineeprogramma

In navolging op het strategisch personeelsplan ligt er een wens om een traineeprogramma op te starten. In 2024 willen we afhankelijk van het strategisch personeelsplan een start maken met een traineeprogramma.

Arbeidsomstandigheden

In 2024 starten we een samenwerking met een nieuwe arbodienst. Samen met deze nieuwe arbodienst onderzoeken we onze aanpak voor ziekteverzuim, preventie en vitaliteit en stellen deze zo nodig bij in lijn met het strategisch personeelsplan.

Informatievoorziening

SSC DeSom

In 2023 heeft uw raad de motie aangenomen over “SSC DeSom als ICT Partner: de toekomst”. Vanuit de deelnemende gemeenten en SSC DeSom worden stappen gezet vanuit de werkgroep Stip op de Horizon om te komen tot de gewenste samenwerking met onze ICT partner. Op het moment van schrijven van deze begroting is de werkgroep nog volop hiermee bezig. De resultaten hiervan zullen hun uitwerking krijgen in 2024.

Dienstverlening

Vanuit ons ICT beleidsplan 2023 – 2025 werken we in 2024 verder aan het realiseren van moderne dienstverlening aan inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners. Met moderne bedrijfsvoering willen we hieraan bijdragen. Niet alleen vanuit de techniek bekeken, maar juist door het samenbrengen van de inzichten vanuit processen, data-informatie, organisatie en mens. Optimaal digitaal is de doelstelling voor organisatie brede dienstverlening en draagt

daarmee bij aan optimale samenwerking met de samenleving en goed werkgeverschap. Uiteraard houden we bij onze dienstverlening oog voor de inwoners en ondernemers die minder digitaal vaardig zijn.

Privacy en informatiebeveiliging

Op het gebied van privacy zijn er de afgelopen jaren stappen gezet naar het volledig in opzet en uitvoering voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming en Wet politiegegevens. Echter, er zijn nog verschillende actiepunten die in 2024, en daarna, aandacht behoeven. Daar komt bij dat nieuwe privacy- en informatiebeveiligingswetgeving aanstaande is. Denk hierbij aan de implementatie van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein, maar ook aan de hernieuwde Europese Netwerk- en informatiebeveiligingsrichtlijn (NIS2). Medio 2023 is een plan van aanpak voor 2024 in voorbereiding. Op basis van dit plan van aanpak werkt de gemeente in 2024 verder aan een verantwoordbare, en correcte, omgang met persoonsgegevens. Hierbij willen wij ook de mogelijkheden die de wetgeving wel biedt inzetten bij door ontwikkelen van onze dienstverlening.

De implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is een belangrijke stap voor de gemeente Koggenland om te voldoen aan de wettelijke eisen en de verwachtingen van de burgers en (keten)partners op het gebied van informatiebeveiliging. Volgens de laatste meting staat de implementatie van de BIO in opzet en bestaan op 46%, wat betekent dat er nog ruimte is voor verbetering. Het doel in 2024 is om meer dan 50% te implementeren in opzet en bestaan. Dit percentage ligt in lijn met de doelstellingen uit het Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente Koggenland. Om dit doel te bereiken, zijn er verschillende acties gepland, zoals het versterken van de bewustwording en de deskundigheid van de medewerkers, het verbeteren van de processen en procedures, het verhogen van de controle en monitoring, en het intensiveren van de samenwerking hierop met o.a. SSC DeSom.

Verder wordt er regionaal in overleg met SSC DeSom een meerjaren investeringsplan voor informatiebeveiliging opgesteld. Dit plan zal eind 2023 klaar zijn en zal meer (financiële) structuur en richting bieden in 2024, voor de verdere implementatie van de BIO en andere maatregelen om de informatiebeveiliging te verbeteren.

Samenwerking met Opmeer

Koggenland werkt op een aantal onderdelen samen met Opmeer. Vaak gaat het om uitwisseling van kennis en afstemming over aanpak van werkzaamheden. Hieronder leest u de voortgang op enkele recente samenwerkingen:

I-samenwerking

Koggenland en Opmeer werken vanaf begin 2021 samen op het gebied van informatisering. Deze samenwerking hebben we in het tweede kwartaal van 2023 geëvalueerd. De ervaringen zijn positief en zijn voor alle betrokkenen reden om de samenwerking voort te zetten en waar mogelijk verder uit te breiden.

Gezamenlijke bezwaarschriftencommissie

Vanaf 1 april 2022 zijn de bezwaarschriftencommissies samengevoegd tot de Bezwaarschriftencommissie KoggenlandOpmeer. Sindsdien vinden de hoorzittingen van Koggenland en Opmeer tegelijk plaats, afwisselend in het gemeentehuis van Koggenland en van Opmeer. In het derde kwartaal van 2023 hebben we de samenwerking geëvalueerd. Op basis van de positieve ervaringen zetten we de samenwerking voort in 2024.

Woningbedrijf

Koggenland en Opmeer werken samen rondom beide woningbedrijven. We wisselen kennis uit en zetten ons gezamenlijk in op het gebied van verhuur, beleid, meerjarenonderhoudsplannen en toekomstige opgaven.

Rechtmatigheid

Administratieve organisatie en interne beheersing

De rechtmatigheidsadviseur voert verbijzonderde interne controles (VIC's) uit als aanvulling op de interne controlemaatregelen die er al zijn. Het doel ervan is om tijdig onvolkomenheden in de uitvoering van processen op te sporen om die te corrigeren. Hierdoor leveren VIC's een bijdrage aan de interne beheersing van bedrijfsprocessen voor het management en het college.

Rechtmatigheidsverantwoording

Dit is het tweede jaar waarin het college de rechtmatigheidsverantwoording opneemt in de jaarrekening. De in 2023 ingeslagen weg wordt voortgezet. Bovendien wordt de kennis die daarbij is opgedaan meegenomen bij de verantwoording over 2024.

Juridische Zaken

In 2024 gaat het team Juridische Zaken een verdere ontwikkeling in. Door middel van het inzetten van o.a. mediation (technieken) is het doel om meer met de inwoners in gesprek te gaan over de vraag achter de vraag en zo gericht de inwoner van dienst te zijn.

Communicatie

In 2024 zal de ontwikkeling van de afdeling communicatie verdere opvolging krijgen. Doel is te ontwikkelen naar een proactieve planmatige wijze van communiceren in lijn met het college uitvoeringsprogramma. Ook krijgt het helder, empathisch en begrijpelijk communiceren breed binnen de organisatie extra aandacht.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

De gemeente Koggenland werkt met andere partijen samen om haar doelstellingen te bereiken. Gemeenten besteden steeds meer en steeds grotere taken uit aan andere partijen, maar de gemeente blijft wel verantwoordelijk voor de taken die de verbonden partijen uitvoeren. De gemeenteraad moet daarom goed in beeld hebben welke bijdrage een verbonden partij levert en welke risico's daarmee gepaard gaan.

In het programmaplan, bij de desbetreffende programma, staat de beleidsmatige informatie over de manier waarop de verbonden partijen betrokken zijn. In de paragraaf verbonden partijen de financiële informatie over de verbonden partijen en de eventuele risico's voor de gemeenten. Dit conform het besluit Begroting en verantwoording gemeenten en provincies.

Wat is een verbonden partij?

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Er is sprake van een bestuurlijk belang als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeenten namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt. Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie of wanneer financiële problemen bij de organisatie verhaald kunnen worden bij de gemeente.

Soorten verbonden partijen

Verbonden partijen kun je onderverdelen in:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen;
- Overige verbonden partijen.

Bij vennootschappen, coöperaties, stichtingen en verenigingen wordt ook wel de term deelneming gebruikt. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de verbonden partijen waarin de gemeente Koggenland participeert.

Visie op en beleidsvoornemens

Regionale samenwerking

Niet alleen de colleges en de ambtelijke organisaties werken samen, maar ook de zeven Westfrieze gemeenteraden. Door het stellen van gezamenlijke Westfrieze kaders voor regionale samenwerking ontstaat meer grip en sturing op regionale samenwerking door de raden. Dit draagt bij aan de betrokkenheid van de raden en daarmee aan de effectiviteit van regionale samenwerking. Zo zijn er de Westfrieze 5, de Hoornse 10 en het Pact van Westfriesland 7.1.

Westfrieze 5

In 2010 zijn de 'Westfrieze 5' opgesteld. Dit zijn vijf uitgangspunten die voor de regionale samenwerking gelden. De uitgangspunten zijn als volgt:

1. Alle zeven gemeenten zijn eigenaren van van de regio Westfriesland.
2. Samenwerken is niet vrijblijvend, maar gaat over bindende en afdwingbare afspraken: afspraak is afspraak.
3. Het maatschappelijk doel van een samenwerkingsverband moet SMART zijn.
4. de samenwerking is transparant. we brengen in kaart met wie we samenwerken, gedurende welke tijd. En we stellen samenwerkingsverbanden open voor extreme partners.
5. we leggen jaarlijks verantwoording af over de taak van onze samenwerking, naar elkaar, maar ook intern naar de eigen colleges en raad.

De Hoornse 10

In 2008 zijn de 'Hoornse10' vastgesteld. Dit betreffen tien spelregels die specifiek van toepassing zijn op de interactie met de gemeenschappelijke regelingen.

1. Tijdige, juiste en volledige informatiestroom..
2. College is bestuurlijk verantwoordelijk.
3. Hoorn altijd zitting in het dagelijks bestuur.
4. Iedere regeling heeft een verantwoordelijk collegelid en ambtenaar.
5. Tweemaal per jaar worden de regelingen actief geagendeerd in de raad.
6. Planning en control cycli worden op elkaar afgestemd.
7. Beslis voor vier jaar over toegestane/vereiste solvabiliteit;
8. Stel duidelijke en simpele meerjarencaders die SMART te verantwoorden zijn.
9. Voer als dagelijks bestuur een actief personeelsbeleid.
10. Gemeentelijke rekenkamercommissies hebben dezelfde bevoegdheden en verplichtingen als rekenkamers.

Pact van Westfriesland

In 2013 hebben de Westfriesse gemeenten (Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec) het eerste Pact Westfriesland gesloten

Met het Pact 7.1 (7 gemeenten, 1 doel) geeft Westfriesland een nieuwe impuls aan de regionale samenwerking. Eind 2018 hebben de Westfriesse gemeenteraden een intentieverklaring vastgesteld, met de ambitie: "Westfriesland behoort tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's waar welvaart en welzijn, een florerende duurzame economie en een rechtvaardig sociaal beleid de belangrijkste prioriteiten zijn."

Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen

Notitie Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen

Op 5 februari 2018 heeft de gemeenteraad de notitie Informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen vastgesteld. In deze notitie zijn allerlei voorstellen gedaan die betrekking hebben op de schriftelijke informatievoorziening, procedureafspraken en formele besluitvorming (zoals onder andere zienswijzeprocedure kadernota, toegankelijk maken stukken algemeen bestuursvergaderingen en de betrokkenheid van de raadsleden te faciliteren door bijvoorbeeld werkbezoeken). Deze voorstellen, gecombineerd met de verplichting van de colleges om de Gemeenteraden actief te informeren over gemeenschappelijke regelingen, maken het voor gemeenteraden mogelijk dat zij beter inhoudelijk betrokken worden bij het werk van de gemeenschappelijke regelingen.

Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR)

Op 25 februari 2019 heeft de gemeenteraad de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR) vastgesteld. Door de vaststelling van deze uitgangspunten wordt een eenvoudige en eenduidige aanpak in de omgang met de gemeenschappelijke regelingen in de gemeenten in Noord-Holland Noord mogelijk gemaakt. Zo staat in de FUGR bijvoorbeeld welke methodiek voor indexering wordt toegepast, hoe hoog de algemene reserve mag zijn en welke aanvullende informatie in de jaarstukken en begroting opgenomen moet worden.

Ontwikkelingen

In Noord-Holland Noord wordt gewerkt aan een gezamenlijk traject voor de implementatie van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen die in werking is getreden op 1 juli 2022. Er zijn al de nodige stappen gezet. In het eerste kwartaal van 2024 wordt aan de raden gevraagd hun zienswijze te geven op de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen. De gewijzigde gemeenschappelijke regelingen moeten voor 1 juli 2024 zijn vastgesteld en gepubliceerd.

Bijdragen

(x € 1.000)	2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Gemeenschappelijke regelingen			
Archeologie Westfriesland	13	13	13
Afvalbeheer Westfriesland (AWBF)	0	6	8
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD HN)	901	1.209	1.365
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ONHN)	143	143	233
Ondersteuning bestuurlijke Samenwerking Westfriesland (OBSW)	62	84	77
Recreatieschap Westfriesland (RSW)	131	144	158
Shared Service Center DeSom (SSC DeSom)	963	1.022	1.289
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN)	1.588	1.632	1.712
WerkSaam Westfriesland	705	790	899
Westfries Archief (WFA)	186	197	224
Totaal gemeenschappelijke regelingen	4.692	5.240	5.978
Vennootschappen en coöperaties			
NV Alliander	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
NV Bank Nederlandse Gemeenten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
N.V. Huisvuilcentrale	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	51	52	53
Totaal vennootschappen coöperaties	51	52	53
Totaal gemeentelijke bijdragen	4.743	5.292	6.031

Gemeenschappelijke regelingen

De bedragen opgenomen in de tabellen voor het eigen vermogen (EV) en vreemd vermogen (VV) voor 2021 en 2022 zijn afkomstig uit jaarstukken en de bedragen voor 2023 en 2024 uit de begroting van de desbetreffende verbonden partijen.

Afvalbeheer Westfriesland (voormalig CAW)					
Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling			
Vestigingsplaats	-	Hoorn			
Deelnemende partijen	-	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland			
Bestuurlijk belang	-	Lid van het Algemeen bestuur			
Financieel belang		Bijdrage 2024 € 8.000			
Relatie programma en taakveld	-	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 7.4 Milieubeheer			
Risico's	-	Stortplaats Westwoud			
Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	-47	39	2.313	1.592	6 N
B2023	4	10	1.554	1.449	6 V
B2024	-47	-20	1.569	1.512	27 V

Archeologie Westfriesland (AWF)

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling (regeling zonder meer)
Vestigingsplaats	-	Hoorn
Deelnemende partijen	-	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Schagen, en Stede Broec, Texel en Koggenland
Bestuurlijk belang	-	Niet van toepassing, accent van deze regeling ligt meer op beleidsafstemming of coördinatie.
Financieel belang	-	Proportionele bijdrage in de kosten van uitgevoerde archeologische werkzaamheden. Bijdrage 2024 € 13.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 5.4 Musea
Risico's	-	Er zijn voor 2024 geen risico's bekend.

AWF betreft een 'regeling zonder meer'. Een gemeenschappelijke regeling zonder meer vindt zijn grondslag in de Wet gemeenschappelijke regelingen (artikel 1) en bevat niet meer dan het maken van afspraken op basis waarvan wordt samengewerkt zonder dat een rechtspersoon of een eigen bestuur hoeft te worden opgericht of met een eigen begroting moeten worden gewerkt. Om deze reden kan dan ook geen inzicht gegeven worden het vermogen van deze regeling.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	-	Alkmaar
Deelnemende partijen	-	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, , Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Koggenland
Bestuurlijk belang	-	Lid van het Algemeen en Dagelijks bestuur
Financieel belang	-	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2024 € 1.365.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma 2 Welzijn en zorg, taakveld 7.1 Volksgezondheid
Risico's	-	Doorontwikkeling JGZ, ziekteverzuim JGZ, hogere instroom Veilig Thuis, Informatiebeveiliging& privacybescherming (bezuinigingen), kostenstijgingen, medische arrestantenzorg en reizigersadvisering.
Het weerstandsvermogen van de GGD is voldoende om de risico's op te vangen.		

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	1.659	-1.954	26.601	25.057	3.691 N
B2023	1.398	955	26.601	26.601	180 V
B2024	1.276	1.306	4.210	4.210	180 V

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	-	Hoorn
Deelnemende partijen	-	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel, provincie Noord-Holland en Koggenland
Bestuurlijk belang	-	Lid van het Algemeen bestuur
Financieel belang	-	Jaarlijkse vaste bijdrage. Bijdrage 2024 € 233.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 7.4 Milieubeheer
Risico's	-	Claims, datalek van geregistreerde gegevens, aanbestedingsrisico's, projecten ten laste van het rekeningresultaat en implementatie Omgevingswet.

Het weerstandsvermogen is niet voldoende om de risico's te dekken.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	5.978	4.841	5.326	5.494	1.110 V
B2023	1.056	1.056	5.000	5.000	0
B2024	3.731	3.731	5.411	5.411	0

Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking Westfriesland (OBSW)

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling (centrumgemeente-constructie)
Vestigingsplaats	-	Hoorn
Deelnemende partijen	-	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Bestuurlijk belang	-	Niet van toepassing, accent van deze regeling ligt meer op beleidsafstemming of coördinatie.
Financieel belang	-	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2024 € 77.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.1 bestuur en 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
Risico's	-	Er zijn voor 2024 geen risico's bekend.

OBSW is een gemeenschappelijke regeling met de constructie van een centrumgemeente. Deze constructie is eenvoudiger en relatief makkelijk te organiseren. Er hoeft geen nieuwe organisatie te worden opgezet. Om deze reden kan dan ook geen inzicht gegeven worden het vermogen van deze regeling.

Recreatieschap Westfriesland (RSW)

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	-	Bovenkarspel
Deelnemende partijen	-	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Bestuurlijk belang	-	Lid van het Algemeen en dagelijks bestuur
Financieel belang	-	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2024 € 158.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma 2 Welzijn en zorg, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Risico's	-	Langdurige afwezigheid werknemer door ziekte, beëindiging overeenkomst door verhuurders en/of verpachters, uittreden van een van de gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling, imagoschade en gevolgen van klimaatontwikkeling.

Het weerstandsvermogen is net niet voldoende om de risico's af te dekken. Het verschil is gering.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	1.860	1.765	1.669	1.238	1 V
B2023	1.854	1.801	1.156	1.110	18 V
B2024	1.675	1.617	987	873	2 V

Shared Service Center DeSom

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	-	Wognum
Deelnemende partijen	-	Drechterland, Enkhuizen, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Bestuurlijk belang	-	Lid van het Algemeen bestuur
Financieel belang	-	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2024 € 1.289.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.4 Overhead
Risico's	-	Cyberaanvallen en/of cybercriminaliteit, geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen, imcompliance door gewijzigde voorwaarden software leveranciers, ontvlechting van WerkSaam Westfriesland, beëindiging van contracten met leveranciers en tijds invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

Het weerstandsvermogen is niet toereikend om de risico's op te vangen. Het verschil is gering.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	344	235	4.761	4.538	74V
B2023	334	334	4.549	4.267	0
B2024	235	235	4.283	3.608	0

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN)

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	-	Alkmaar
Deelnemende partijen	-	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel, Koggenland
Bestuurlijk belang	-	Lid van het Algemeen bestuur
Financieel belang	-	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2024 € 1.712.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 1.1 crisisbeheersing en brandweer, 1.2 Openbare orde en veiligheid en 7.1 Volksgezondheidszorg
Risico's	-	Brandweervrijwilligers die van rechtswege overgaan in een arbeidscontract. Btw verplicht over activiteiten van de Meldkamer Noord-Holland aan de VRNHN, langdurige uitval, IR-dreigingen, tekort ambulanceverpleegkundigen, materiele en personele schade bij omvangrijke incidenten en aanbestedingsclaims.

Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	7.988	6.756	38.246	41.948	798 V
B2023	5.474	5.484	47.592	48.023	0
B2024	6.816	5.151	49.649	56.378	434 V

WerkSaam Westfriesland

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	-	Hoorn
Deelnemende partijen	-	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Koggenland
Bestuurlijk belang	-	Lid van het Dagelijks en Algemeen bestuur
Financieel belang	-	Jaarlijkse bijdrage op basis van een verdeelsleutel (op basis van aantal inwoners en uitkeringsgerechtigden). Bijdrage bedrijfsvoering 2024 € 899.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma 2 Welzijn en zorg, taakveld 6.1 Inkomensregelingen
Risico's	-	Ontwikkeling toegevoegde waarde, bijdrage gemeenschappelijke regeling sluit niet aan op de ontwikkelingen van het gemeentefonds, uitvoeringstaken Wet Inburgering en externe factoren. Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	11.399	9.386	18.106	15.738	487 V
B2023	8.117	6.976	18.028	17.246	0
B2024	7.587	6.443	15.691	15.605	0

Westfries Archief (WFA)

Rechtsvorm	-	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	-	Hoorn
Deelnemende partijen	-	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Bestuurlijk belang	-	Lid van het Algemeen bestuur
Financieel belang	-	Jaarlijkse bijdrage op basis aantal inwoners. Bijdrage 2024 € 224.000
Relatie programma en taakveld	-	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 5.4 Musea
Risico's	-	Kosten als gevolg van een ramp, langdurig zieke medewerker, sterke verhoging energiekosten klimaatinstallatie, cyberaanvallen en ongeluk bezoeker/personeel met mogelijk letsel.

De risico's zijn niet gekwantificeerd. Zodoende kan er niets gezegd worden of er voldoende weerstandsvermogen aanwezig is.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	469	327	387	382	42 N
B2023	304	204	niet bekend	386	0
B2024	227	127	niet bekend	382	0

Vennootschappen en coöperaties**Alliander NV**

Rechtsvorm	-	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	-	Arnhem
Deelnemende partijen	-	De aandelen van Alliander zijn in handen van de provincies en gemeenten
Bestuurlijk belang	-	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 125.049 aandelen
Financieel belang	-	De nominale waarde van de aandelen. Deze bedraagt € 45.378.
Relatie programma en taakveld	-	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.5 Treasury
Risico's	-	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2020	4.224 mln	4.328 mln	4.567 mln	5.094 mln	224 mln V
JR2021	4.328 mln	4.470 mln	5.094 mln	5.730 mln	242 mln V
JR2022	4.470 mln	4.570 mln	5.730 mln	6.106 mln	205 mln V

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Rechtsvorm	-	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	-	Den Haag
Deelnemende partijen	-	Gemeenten, provincies, één hoogheemraadschap en de Nederlandse staat
Bestuurlijk belang	-	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 29.016 aandelen.
Relatie programma en taakveld	-	Programma 1 Dienstverlening en bestuur, taakveld 0.5 Treasury
Risico's	-	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2020	4.887 mln	5.097 mln	144.802 mln	155.262 mln	221 mln V
JR2021	5.097 mln	5.062 mln	155.262 mln	143.995 mln	236 mln V
JR2022	5.062 mln	4.615 mln	143.995 mln	107.459 mln	300 mln V

Huisvuilcentrale NV (HVC)

Rechtsvorm	-	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	-	Alkmaar
Deelnemende partijen	-	Gemeenten en waterschappen
Bestuurlijk belang	-	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 36 aandelen.
Relatie programma en taakveld	-	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 7.3 Afval
Risico's	-	Veiligheid, betrouwbaarheid en continuïteit van de installaties, schommelingen prijzen grondstoffen/transport en levering materieel, impact overheidsmaatregelen en klimaatrisico.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2022	168 mln	196 mln	761 mln	785 mln	28 mln V

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Rechtsvorm	-	Vennootschap (NV)
Vestigingsplaats	-	Alkmaar
Deelnemende partijen	-	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland
Bestuurlijk belang	-	Participatie via aandelen. De gemeente heeft als aandeelhouder 1 aandeel.
Financieel belang	-	De nominale waarde van het aandeel. Deze bedraagt € 1. Overige informatie: Het Ontwikkelingsbedrijf ontvangt in 2024 een subsidiebijdrage van € 53.000.
Relatie programma en taakveld	-	Programma 3 Wonen en ondernemen, taakveld 4.1 Economische ontwikkeling
Risico's	-	Het risico is beperkt tot de nominale waarde van de aandelen.

Jaar	EV 1-1	EV 31-12	VV 1-1	VV 31-12	Resultaat
JR2020	877	1.169	2.133	2.617	291 V
JR2021	1.169	1.239	2.617	2.747	70 V
JR2022	1.239	1.279	2.747	3.699	41 V

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding

Met het gemeentelijk grondbeleid ondersteunen we ruimtelijke ontwikkelingen. Waar nodig of mogelijk past de gemeente grondbeleid toe om te zorgen voor voldoende aanbod van woningen, bedrijfsruimte en voorzieningen. In deze paragraaf vindt u de volgende onderdelen:

- een visie op het grondbeleid van de gemeente in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's in de begroting;
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's ervan.

Visie op het grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen.

Hoe voert de gemeente het grondbeleid uit?

Het grondbeleid wat de gemeente Koggenland voert kun je scharen onder situationeel grondbeleid.

Dat wil zeggen dat er afhankelijk van de locatie gekeken wordt welk instrument ingezet moet worden, actief of faciliterend. Wanneer een initiatiefnemer de locatie (volledig) in handen heeft ligt faciliterend grondbeleid voor de hand en wanneer de gemeente grondeigenaar is van (een deel van) de grond is actief grondbeleid een gebruikelijk instrument.

De grondposities waar het grondbeleid op van toepassing is zijn als volgt onder te brengen:

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Bij bouwgrond in exploitatie (BIE) heeft de gemeente (een deel van) de gronden in eigendom. De raad stelt een exploitatiebegroting vast en opent daarmee een BIE. De toerekening van de kosten en opbrengsten is wettelijk bepaald in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening.

Per 1 januari 2024 wordt de toerekening bepaald in de Omgevingswet.

Sinds 1 januari 2016 betaalt de gemeente vennootschapsbelasting over een winstgevend resultaat.

Faciliterend grondbeleid

Bij nieuwe ontwikkelingen voor woningbouw of bedrijven waar de gemeente geen eigendom heeft, voeren wij faciliterend grondbeleid. De gemeente voert alleen de taken uit die zij alleen kan uitvoeren, zoals het vaststellen van een bestemmingsplan. De initiatiefnemer draagt de risico's en de kosten van de voorbereiding en uitvoering. De kosten die de gemeente maakt om haar taak te kunnen uitvoeren, worden bepaald via de plankostenplan en verhaald op de initiatiefnemer.

De gemeente is wettelijk verplicht om de lasten te verhalen. Bij voorkeur sluit de gemeente met de initiatiefnemer een exploitatieovereenkomst vast, voordat de raad het bestemmingsplan vaststelt.

Wordt er vooraf geen overeenkomst gesloten, dan stelt de raad gelijktijdig met het bestemmingsplan een exploitatieovereenkomst vast.

Overige gronden

Naast de in exploitatie genomen gronden heeft de gemeente gronden in eigendom die nog niet in exploitatie zijn genomen. Deze gronden zijn tegen de verkrijgingsprijs opgenomen onder de materiële vaste activa.

Actualisatie grondexploitaties

De volgende tabel geeft een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.

(x € 1.000)						
Grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2022	V/N	Verwachte kosten (resterende looptijd)	Verwachte opbrengsten (resterende looptijd)	Verwacht resultaat 28- 08-2023	V/N
Avenhorn West	1.669	N	12.752	21.419	6.998	V
Tuindersweijde Zuid	1.915	N	22.199	24.298	184	V
De Tuinen	158	V	4.853	7.629	2.934	V
Lijsbeth Tijs	671	V	507	2.142	2.306	V
Hofland	1.107	V	680	-	427	V
Het Veer	46	N	1.756	1.816	14	V
Zuidermeer	10	N	837	1.029	182	V
	1.704	N	43.584	58.333	13.045	V

Planning voor de grondexploitaties in 2024

Lijsbeth Tijs - Berkhout

De verwachting is dat de woningen halverwege 2024 kunnen worden opgeleverd. Aansluitend wordt er woonrijp gemaakt en kan de grondexploitatie in 2025 worden afgesloten.

Hofland II - Obdam

De woningen aan Dubbelspoor zijn halverwege 2023 opgeleverd en voor het eind van het jaar wordt het woonrijp maken afgerond. De grondexploitatie kan in 2024 worden afgesloten.

De Tuinen - Ursem

Het bouwrijp maken staat gepland voor het eerste kwartaal van 2024. Fase 2 en 3 gaan halverwege 2024 in verkoop en uiterlijk in het laatste kwartaal van 2024 start ook de bouw.

Oplevering staat voor eind 2025/begin 2026. De planning is om fase 4 in 2028/2029 in verkoop te brengen, afhankelijk van de marktvrage.

Tuindersweijde-Zuid - Obdam

Gezamenlijke grondexploitatie met VBM Ontwikkeling. Voor deel 1 is er een onherroepelijk bestemmingsplan en voor deel 2-4 is het bestemmingsplan in juli door de raad vastgesteld.

Eind 2023 is deel 1 bouwrijp en kan gestart worden met de bouw.

Aansluitend aan deel 1 zal deel 2 tot realisatie worden gebracht.

De Omloop - Zuidermeer

De CPO kavels worden in 2023 aan de leden verkocht. Voor het eind van 2023 is het bouwrijp en kan gestart worden met de bouw, wat doorloopt in 2024. De grondexploitatie kan in 2025 worden afgesloten.

Avenhorn-West - Avenhorn/De Goorn

De grondexploitatie is al geopend. In de Perspectiefnota is aangegeven in 2023 meer voorbereidingen te treffen voor het versnellen van de ontwikkeling.

Het Veer - Avenhorn

Halverwege 2024 staat de verkoop gepland en aansluitend start de bouw. Oplevering staat voor het eind van 2025/begin 2026 en in 2026 kan de grondexploitatie worden afgesloten

Dwingel - De Goorn

In 2023 is gestart met de bestemmingsplanprocedure.

Gelijktijdig wordt de ontwikkelingsstrategie voorbereid. Afhankelijk van de bestemmingsplanprocedure staat realisatie gepland in de periode 2025/2026

Faciliterend grondbeleid (geen gemeentelijke grondexploitatie)

Julianaweg - Hensbroek

Ontwikkeling van Timpaan.

Het bestemmingsplan is in 2023 onherroepelijk geworden. De verkoop en bouwrijp maken zijn ook in 2023 gestart en aansluitend start de bouw.

Oplevering staat gepland in de tweede helft van 2024 en aansluitend maakt Timpaan de ontwikkeling woonrijp.

Spierland - Spierdijk

Ontwikkeling van Scholtens projecten. De woningen van fase 1 en 2 zijn in 2023 opgeleverd en de woonstraten zijn, samen met de langzaamverkeersroute langs de voormalige bowling, door de ontwikkelaar woonrijp gemaakt.

Voor fase 3 staat de bestemmingplanprocedure gepland in 2023 en 2024 waarbij de ontwikkelaar in 2025 met de bouw wil starten.

Scharwoude 15 - Scharwoude

Ontwikkeling van Ooms (voormalig opslagterrein van Strukton).

Het stedenbouwkundig plan is in 2023 vastgesteld en naar verwachting ook de intentieovereenkomst. Verkoop en bouw start in 2024 en na oplevering in 2025 wordt de locatie door de ontwikkelaar woonrijp gemaakt.

Onderbouwing van de geraamde winstnemingen

In 2016 heeft de commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (commissie BBV) een notitie uitgebracht met regels voor gemeenten bij tussentijdse winstneming uit positieve grondexploitatiecomplexen en die aangevuld met de *Notitie grondexploitatie*. De kern is dat:

- bij meerjarige grondexploitatiecomplexen de geprognosticeerde winstneming gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig wordt verantwoord (tussentijdse winstneming);
- tussentijdse winstneming verplicht is;
- het bij tussentijdse winstneming noodzakelijk is de nodige voorzichtigheid te betrachten.

De gemeenteraad bepaalt hoe de winstneming plaatsvindt. De raad heeft in de vergadering van 17 juni 2019 de volgende uitgangspunten vastgesteld voor winstneming bij meerjarige grondexploitaties:

- de verwachte kosten en verliezen worden direct genomen en de winst pas na realisatie;
- de gerealiseerde kosten, de nog te maken kosten en de onzekerheden in de ontwikkeling van de kosten worden volledig meegenomen in de berekening;
- alleen de gerealiseerde baten worden meegenomen in de berekening;
- de grens voor de minimale boekwaarde van een grondexploitatiecomplex wordt vastgesteld op een positief bedrag van € 250.000;
- het bedrag voor winstneming wordt vastgesteld op ten minste € 500.000.

Voor 2024 zijn geen tussentijdse winstnemingen voorzien.

Reserve en risico's grondzaken

De reserve Grondbedrijf moet voldoende zijn om (onvoorziene) negatieve resultaten op te kunnen vangen. De grootste risico's bij planontwikkeling liggen veelal in de voorbereiding, het bouw- en woonrijp maken en gewijzigde marktomstandigheden. In de voorbereiding kan bij vertraging door planologische procedures renteverlies ontstaan. Tijdens het bouw- en woonrijp maken kunnen de kosten toenemen door bijvoorbeeld een slechte bodemgesteldheid, milieu- of materiaalkosten. Door gewijzigde marktomstandigheden kan het noodzakelijk zijn het woningprogramma aan te passen wat eerder resulteert in een lagere dan hogere grondopbrengst.

Voor de bouwgronden in exploitatie waarvoor nog geen onherroepelijk bestemmingsplan voorhanden zullen de rentelasten in de grondexploitatie worden opgenomen. Dit heeft een beperkt invloed op het resultaat. Wanneer marktomstandigheden dit noodzakelijk zouden maken kunnen ingrepen gepleegd worden om het negatieve effect te verminderen zoals faseren, pauzeren of aanpassing in het programma.

Paragraaf 8 Wet open overheid (WOO)

Inleiding

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid, ook wel bekend als de Woo, in werking getreden. De Woo verplicht overheidsorganisaties, zoals de gemeente Koggenland, om informatie openbaar te maken. Dit betreft de zogenaamde actieve en passieve openbaarmaking. Het doel van de Woo is om de toegankelijkheid van overheidsinformatie te vergroten en daarmee een cultuur van transparantie en openheid te stimuleren.

Actieve Openbaarmaking

Actieve openbaarmaking van documenten houdt in dat de gemeente Koggenland documenten uit bepaalde categorieën proactief openbaar dient te maken, zonder dat hier specifiek om wordt gevraagd. De gemeente is bijvoorbeeld verplicht om verschillende soorten documenten, de zogenaamde informatiecategorieën, over bestuurlijke aangelegenheden actief openbaar te maken. Dit gaat bijvoorbeeld om de wet- en regelgeving, raadsstukken, convenanten, beleidsadviezen, onderzoeksrapporten en jaarplannen, en dergelijke. De openbaarmaking van deze verplichte informatiecategorieën is nog niet volledig in werking getreden. Dit betekent dat elke informatiecategorie op een nader te bepalen datum en gefaseerd in werking zal treden. Deze gefaseerde aanpak biedt de gemeente Koggenland de ruimte om de openbaarmaking van de diverse categorieën op een zorgvuldige wijze te implementeren.

Wat betreft de plicht tot actieve openbaarmaking, loopt de gemeente Koggenland momenteel voor op schema voor de gefaseerde openbaarmaking van de verplichte informatiecategorieën. De gemeente Koggenland maakt de wet- en regelgeving, organisatiegegevens en raadsstukken via het publicatieplatform van de gemeente Koggenland openbaar. Naast deze informatiecategorieën is de gemeente Koggenland ook al begonnen met de openbaarmaking van informatie over specifieke onderwerpen die een belangrijke rol spelen binnen de gemeente. Het betreft hier twee specifieke dossiers: het recreatiepark 'Ursemmerhof' en het Kerkervisie-dossier.

Passieve Openbaarmaking

Passieve openbaarmaking, ook wel bekend als Woo-verzoeken (verzoeken onder de Wet open overheid), heeft betrekking op het openbaar maken van informatie wanneer hier expliciet om wordt gevraagd. Dit omvat documenten zoals brieven, beschikkingen, notulen, e-mails, telefoonnotities en andere vormen van correspondentie. De gemeente Koggenland ontvangt regelmatig verzoeken over verschillende onderwerpen van zowel inwoners als ondernemers en media, waaronder het Noord-Hollands Dagblad. Deze verzoeken worden eveneens via het publicatieplatform van de gemeente Koggenland openbaar gemaakt.

Plannen voor 2024

De gemeente Koggenland introduceert een meer persoonlijke en laagdrempelige aanpak door het leveren van maatwerk om aan de specifieke informatiebehoeften van verzoekers te voldoen. Dit houdt in dat er proactief contact wordt opgenomen om te verifiëren of de informatievraag volledig is beantwoord. Bovendien kunnen, als onderdeel van deze maatwerk aanpak, vervolgstappen of informatie worden afgestemd op de specifieke behoeften van de verzoeker. Hiermee streeft de gemeente ernaar om optimaal te voldoen aan de informatiebehoefte van verzoekers. Tegelijkertijd zien we dat de behandeling van WOO-verzoeken belastend is voor de organisatie, hetgeen leidt tot kostenstijging. Om dit te beheersen zoeken we naar mogelijkheden voor samenwerking.

In 2024 werkt de gemeente Koggenland aan meerdere projecten om 'Woo-Proof Werken' te kunnen implementeren. Deze projecten vormen het fundament voor de verschillende Woo-informatie categorieën die op een later tijdstip openbaar zullen worden gemaakt. Hiervoor herstructureert en optimaliseert de gemeente Koggenland haar processen en systemen. Tevens worden in 2024 trainingssessies georganiseerd om medewerkers en bestuurders bewust te maken van de nieuwe procedures en het belang van Woo-proof werken.

Met de bovenstaande aanpak streeft de gemeente Koggenland ernaar om in 2024 een aantal belangrijke stappen te zetten ter verbetering van de implementatie van de Woo.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

In de tabel hierna vindt u een integraal beeld van de baten en lasten en het saldo per programma, aangevuld met de baten en lasten die samenhangen met de algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Begroting 2024				
(x € 1.000)	Baten	Lasten	Saldo	V/N
Programma Dienstverlening & Bestuur*	4.283	19.029	14.746	N
Programma Welzijn & Zorg	5.657	25.978	20.321	N
Programma Wonen & Ondernemen	37.240	40.719	3.479	N
Algemene dekkingsmiddelen	46.767	183	46.584	V
Overhead	2.671	11.626	8.955	N
Heffing Vpb	-	-	-	
Bedrag onvoorzien	-	45	45	N
Saldo van baten en lasten	96.618	97.580	962	N
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves:				
Programma Dienstverlening & Bestuur	7.326	7.055	271	V
Programma Welzijn & Zorg	359	-	359	V
Programma Wonen & Ondernemen	916	503	413	V
Totaal toevoegingen/onttrekkingen reserves	8.601	7.558	1.043	V
Begrotingsresultaat	-	81	81	V
Geraamd resultaat	105.219	105.219		

* excl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing Vpb en onvoorzien.

Uitgangspunten (gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd)

Algemeen

De baten en lasten zijn geraamd op basis van het bestaande beleid, inclusief de besluiten die de raad tot en met september 2023 genomen heeft.

Aantal inwoners

Voor 2024 is uitgegaan van 23.509 inwoners.

Algemene uitkering

De raming van de Algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2023.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor de indexatie van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen worden de uitgangspunten gevolgd van de Regietafel Noord-Holland Noord. Volgens deze uitgangspunten wordt voor de loonontwikkeling 7,5% en voor de prijsontwikkeling 6,1% gehanteerd. Uitgaande van de verhouding van loon- en prijsgevoelige elementen (70/30) worden de bijdragen met 7,1% geïndexeerd.

Loonsom

Er wordt in de begroting 2024 rekening gehouden met de nieuwe CAO en de daarbij horende loonindexatie van 4%. Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt € 45.000.

Prijsindexering

Er zijn diverse prijsindexaties verwerkt in deze begroting. Waar een indexatie van toepassing is aangegeven met welk percentage.

Rente

Rente op bestaande en nieuwe investeringen wordt toegerekend via het rente-omslagpercentage. De renteomslag wordt berekend door de totale rentelast te delen door de boekwaarde van de vaste activa.

Incidentele baten en lasten

(x € 1.000)		2024
Pr.	Incidentele lasten	
1	Implementatie Woo	55
1	Inhuur projectleider armoedecrisis	50
1	Bijdrage GR De Som - Doorontwikkeling werkplekken	25
1	Doorontwikkeling horizontaal toezicht Belastingdienst (DHT)	40
1	Implementatie Wet open overheid (Woo) – inhuur	70
1	ICT kosten	125
1	Uitbreiding formatie incidenteel	471
1	Projectleider ICT	96
1	Medewerkers onderzoek	25
1	Traineeprogramma	25
1	Network and Information Security Directive (NIS2)	30
1	Regeling vervroegd uittreden	40
2	Specifieke uitkeringen (SPUK)	343
2	Sportaccommodatiefonds	225
3	Verkeersregelingen Opstellen Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP)	45
3	(Externe) Projectleider - Project flexwonen (coalitie)	180
3	Omgevingsvisie	250
3	Grondbedrijf	23.669
3	SPUK CDOKE, capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid	134
3	Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale aanpak isolatie	569
3	Verkeersbordeninventarisatie	25
3	Onderhoud beschoeiingen	35
3	Vorbereidingskosten invoeren ondernemersfonds	60
3	Overige bedragen onder de €25.000	76
		26.663
	Mutaties reserves	
	Totaal incidentele lasten	26.288

(x € 1.000)		
Pr.	Incidentele baten	2024
2	Specifieke uitkeringen (SPUK)	343
3	Tijdelijke regeling capaciteit voor klimaat- en energiebeleid	418
3	SPUK lokale aanpak isolatie	569
3	Subsidie Provincie verduurzaming bestaande particuliere woningen	30
3	Grondbedrijf	23.669
	Overige bedragen onder de €25.000	11
		25.040
Mutaties reserves		
Onttrekkingen reserves		
1	Onttrekking Algemene Reserve - Inhuur projectleider armoedecrisis	50
1	Onttrekking Algemene Reserve - Projectleider ICT	96
1	Onttrekking Algemene Reserve - ICT kosten	125
2	Onttrekking Algemene Reserve - Sportaccommodatiefonds	225
3	Onttrekking Algemene Reserve - Verkeersregelingen Opstellen GVVP	45
3	Onttrekking Algemene Reserve – flexwonen	180
3	Onttrekking Algemene Reserve – omgevingsvisie	250
3	Onttrekking Algemene Reserve - Voorbereidingskosten invoeren ondernemersfonds	60
3	Onttrekking Reserve Woningbedrijf - Onderhoud beschoeiingen	35
	Overige bedragen onder de €25.000	15
		1.081
Totaal incidentele baten		26.121
Saldo incidentele lasten en baten		542
		Nadeel

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Uit de reserve Kapitaallasten worden structurele afschrijvingslasten gedekt. In 2024 wordt er uit de reserve Kapitaallasten € 183.000 onttrokken ter dekking van afschrijvingslasten.

Uiteenzetting financiële positie

Geprognosticeerde balans 2024

Volgens artikel 20b van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht een geprognosticeerde balans op te nemen in de begroting. Deze balans geeft inzicht in de ontwikkeling van investeringen (vaste activa), het verloop van de reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte.

Uit de geprognosticeerde balans moet het EMU-saldo (zie hierna) berekend kunnen worden. Het BBV schrijft voor het EMU-saldo te berekenen over het voorgaande begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgende op het begrotingsjaar. Daarom zijn deze jaren ook opgenomen in de geprognosticeerde balans. De balans voor de drie opeenvolgende begrotingsjaren is opgenomen bij het onderdeel Meerjarenraming.

(x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
ACTIVA			
Vaste Activa:			
Immateriële vaste activa	746	744	742
Materiële vaste activa	70.377	77.204	76.638
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	117	117	117
Financiële vaste activa; leningen	4.255	4.255	4.255
Totaal vaste activa	75.495	82.320	81.752
Vlottende activa:			
Voorraden	-927	3.799	820
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	3.581	3.175	2.985
Liquide middelen	1.927	607	1.059
Overlopende activa	2.360	2.642	2.946
Totaal vlottende activa	6.941	10.223	7.810
Totaal ACTIVA	82.436	92.543	89.562
PASSIVA			
Vaste passiva:			
Eigen vermogen	41.428	40.760	40.822
Voorzieningen	14.799	13.306	12.647
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	11.864	20.540	18.716
Totaal vaste passiva	68.091	74.606	72.185
Vlottende passiva:			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.126	9.382	8.984
Overlopende passiva	6.219	8.555	8.393
Totaal vlottende passiva	14.345	17.937	17.376
Totaal PASSIVA	82.436	92.543	89.562

Bij het samenstellen van de geprognosticeerde balans is ervan uitgegaan dat alle voorgenomen investeringen daadwerkelijk in zijn totaliteit in het betreffende jaar plaats vinden. In de praktijk vinden de uitgaven gefaseerd (vaak over meerdere jaren) plaats waardoor de financieringsbehoefte afneemt. Ook komt het voor dat projecten later starten dan gepland. Daarnaast is geen rekening gehouden met toekomstige jaarrekeningresultaten. Door hoge rekeningresultaten nemen eigen tegoeden toe waardoor investeringen met een relatief laag bedrag met eigen middelen betaald kunnen worden. Ook dan geldt dat het aantrekken van geld kan worden uitgesteld.

EMU-saldo

Op basis van artikel 20c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in de begroting de berekening van het EMU-saldo opgenomen. Hierbij gaat het om de berekening van het saldo over het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag over het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar.

De Europese Monetaire Unie (EMU) heeft het EMU-saldo ingevoerd om begrotingssaldo's van verschillende Eurolanden met elkaar te kunnen vergelijken. Afsproken is dat het tekort van een land niet meer mag zijn dan 3% van het bruto binnenlands product.

In de berekening hieronder is de berekening van het EMU-saldo van onze gemeente weergegeven. De ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar is weergegeven in het onderdeel Meerjarenraming.

(x € 1.000)		Jaar		
		2023	2024	2025
Nummer	Omschrijving			
1.	exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit de reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.636	-963	903
2.	mutaties (im)materiële vaste activa	- 2.978	6.825	-568
3.	mutaties voorzieningen	+ -66	-1.493	-659
4.	mutaties voorraden (=inclusief bouwgronden in exploitatie)	- 84	4.726	-2.979
5.	verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	- 0	0	0
Totaal		-1.492	-14.007	3.791

Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenoemde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig of voormalig personeel.

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Deze personele lasten worden via de exploitatie verantwoord in het jaar waarin ze worden uitbetaald. Daarbij gaat het om verlofaanspraken en dergelijke. Ook worden wachtgelduitkeringen ten laste van het personeelsbudget gedekt.

Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk volume heeft, kan de gemeente een voorziening vormen. Dit geldt voor de wethouderspensionen, het nabestaandenpensioen en de wachtgeldten voor voormalig wethouders. De gemeente Koggenland heeft diverse Appa (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers)-voorzieningen.

Investerings

In dit onderdeel gaan we in op de investeringen die in 2024 nodig zijn. Alle investeringen > € 25.000 moeten geactiveerd worden en over de verwachte levensduur worden afgeschreven. Het is verplicht om de investeringen in te delen in investeringen met economisch nut en investeringen maatschappelijk nut.

Investerings met economisch nut

Investerings met economisch nut zijn investeringen die verhandelbaar zijn en/of bijdragen aan het genereren van middelen.

(x € 1.000)	
Pr.	Omschrijving
	n.v.t.
Totaal	

Investerings openbare ruimte met maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak.

(x € 1.000)		
Pr.	Omschrijving	
	bedrag	
	3 Beschoeiingen	65
	3 Herinrichting groen	190
	3 Wegen, asfalt	1.242
	3 Wegen, elementen	1.346
Totaal		2.843

Financiering

Reserves

(x € 1.000)				
Reserves	1-1-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2024
<u>Algemene reserve</u>				
Algemene reserve	16.001	503	8.086	8.418
Subtotaal	16.001	503	8.086	8.418
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Reserve woningbedrijf	15.000	503	503	15.000
Reserve grondbedrijf	2.838	0	0	2.838
Reserve begrotingsregulatie	0	0	0	0
Reserve duurzaamheidsfonds	229	0	15	214
Reserve kapitaallasten	3.142	7.055	183	10.014
Reserve rekeningsresultaat	0	0	0	0
Reserve bevordering vitaal platteland	349	0	0	349
Reserve bovenwijkse voorzieningen	334	0	0	334
Reserve onderwijshuisvesting	53	0	0	53
Reserve overdracht wegen	3.483	0	317	3.166
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	0	0	0	0
Subtotaal	25.427	7.558	1.018	31.967
Totaal reserves	41.428	8.061	9.104	40.385

Voorzoningen

(x € 1.000)				
Voorzoningen	1-1-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2024
<u>Voorzoningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>				
Voorziening APPA gewezen wethouder	158	0	12	146
Voorziening APPA pensioenverplichtingen	687	45	8	724
Voorziening APPA pensioenverplichtingen	804	0	40	764
Voorziening verlof personeel	343	0	0	343
Voorziening dubieuze debiteuren Soza	245	0	0	245
Voorziening dub.debiteuren alg.dienst	134	0	0	134
Voorziening restkosten Buitenplaats PP3	0	0	0	0
Voorziening restkosten Buitenplaats Gem.	25	0	0	25
<u>Egalisatievoorzoningen</u>				
Voorziening onderhoud kunstwerken	96	64	78	83
Voorziening onderhoud openbaar groen	13	30	42	1
Voorziening onderhoud wegen	1.543	700	1.367	875
Voorziening onderhoud gebouwen	1.433	255	425	1.264
<u>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</u>				
Voorziening wijksteunpunt Spierdijk	53	0	0	53
Voorziening Stichting eigen woningbezit	439	0	0	439
Voorziening onderhoud begraafplaatsen	287	25	15	297
Voorzoningen riolering	8.539	0	626	7.913
Totaal voorzoningen	14.799	1.120	2.613	13.306

Meerjarenraming

Overzicht van baten en lasten

(x € 1.000)	Begroting 2025				Begroting 2026				Begroting 2027			
	Baten	Lasten	Saldo	V/N	Baten	Lasten	Saldo	V/N	Baten	Lasten	Saldo	V/N
Programma Dienstverlening & Bestuur*	4.729	19.573	14.844	N	4.732	19.556	14.824	N	4.730	19.540	14.810	N
Programma Welzijn & Zorg	5.088	25.009	19.921	N	5.018	24.903	19.885	N	4.620	24.718	20.098	N
Programma Wonen & Ondernemen	24.735	27.732	2.997	N	19.259	22.257	2.998	N	30.321	33.228	2.907	N
Algemene dekkingsmiddelen	46.934	183	46.751	V	43.860	183	43.677	V	43.419	183	43.236	V
Overhead	2.481	10.622	8.141	N	2.316	10.897	8.581	N	2.322	10.892	8.570	N
Heffing Vpb	-	-	-		-	-	-		-	-	-	
Bedrag onvoorzien	-	45	45	N	-	45	45	N	-	45	45	N
Saldo van baten en lasten	83.967	83.164	803	V	75.185	77.841	2.656	N	85.412	88.606	3.194	N
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves:												
Programma Dienstverlening & Bestuur	160	-	160	V	160	-	160	V	160	-	160	V
Programma Welzijn & Zorg	171	-	171	V	171	-	171	V	171	-	171	V
Programma Wonen & Ondernemen	595	577	18	V	580	616	36	N	581	655	74	N
Totaal toevoegingen/onttrekkingen reserves	926	577	349	V	911	616	295	V	912	655	256	V
Begrotingsresultaat	-	1.152	1.152	V	-	2.361	2.361	N	-	2.937	2.937	N
Geraamd resultaat	84.893	84.893			76.096	76.096			86.324	86.324		

* excl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing Vpb en onvoorzien.

Verklaring van de daling van de baten en lasten in 2026 wordt veroorzaakt door diverse mutaties in projecten van het grondbedrijf.

Geprognosticeerde balans

(x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
ACTIVA				
Vaste Activa:				
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	744	742	740	738
Materiële vaste activa	77.204	76.638	74.518	70.897
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	117	117	117	117
Financiële vaste activa; leningen	4.255	4.255	4.255	4.255
Totaal vaste activa	82.320	81.752	79.630	76.007
Vlottende activa:				
Voorraden	3.799	820	3.273	-2.391
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	3.175	2.985	2.126	6.092
Liquide middelen	607	1.059	1.081	3.659
Overlopende activa	2.642	2.946	2.274	2.230
Totaal vlottende activa	10.223	7.810	8.754	9.590
Totaal ACTIVA	92.543	89.562	88.384	85.597
PASSIVA				
Vaste passiva:				
Eigen vermogen	40.760	40.822	40.938	41.093
Voorzieningen	13.306	12.647	11.469	10.281
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	20.540	18.716	19.592	18.368
Totaal vaste passiva	74.606	72.185	71.999	69.742
Vlottende passiva:				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	9.382	8.984	7.694	7.297
Overlopende passiva	8.555	8.393	8.691	8.558
Totaal vlottende passiva	17.937	17.377	16.385	15.855
Totaal PASSIVA	92.543	89.562	88.384	85.597

EMU-saldo 2025-2027

Nummer	Omschrijving	Jaar		
		2025	2026	2027
1.	exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit de reserves (zie BBV, artikel 17c)	903	-2.655	-3.192
2.	mutaties (im)materiële vaste activa	-	-568	-2.122
3.	mutaties voorzieningen	+	-659	-1.178
4.	mutaties voorraden (=inclusief bouwgronden in exploitatie)	-	-2.979	2.453
5.	verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	0	0
Totaal		3.791	-4.164	4.907

Incidentele baten en lasten

(x € 1.000)				
Pr.	Incidentele lasten	2025	2026	2027
1	Implementatie Woo	55		
2	Specifieke uitkeringen (SPUK)	343	272	
2	Opstellen recreatiegids	25		
3	Grondbedrijf	11.105	6.006	17.039
3	SPUK CDOKE Tijdelijke regeling capaciteit voor klimaat- en energiebeleid	138		
3	Zuidermeer administratieve aanpassing	345		
	Overige bedragen onder de €25.000	25		
		12.036	6.278	17.039
Mutaties reserves				
	Stortingen reserves	-	-	-
		-	-	-
Totaal incidentele lasten		12.036	6.278	17.039

Pr.	Incidentele baten:	2025	2026	2027
2	Specifieke uitkeringen (SPUK)	343	272	
3	SPUK CDOKE Tijdelijke regeling capaciteit voor klimaat- en energiebeleid	422		
3	Subsidie Provincie verduurzaming bestaande particuliere woningen	29	29	
3	Zuidermeer administratieve aanpassing	345		
3	Grondbedrijf	11.105	6.006	17.039
		12.244	6.307	17.039
Mutaties reserves				
	Onttrekkingen reserves			
1	Onttrekking Reserve Duurzaamheidsfonds - Klimaatadaptie 2021-2025	15		
		15	-	-
Totaal incidentele baten		12.259	6.307	17.039

Reserves

(x € 1.000)										
Reserves	01-01-2025	Vermeerderingen	Verminderen	31-12-2025	Vermeerderingen	Verminderen	31-12-2026	Vermeerderingen	Verminderen	31-12-2027
<u>Algemene reserve</u>										
Algemene reserve	8.418	577	0	8.995	616	0	9.611	655	0	10.266
Subtotaal	8.418	577	0	8.995	616	0	9.611	655	0	10.266
<u>Bestemmingsreserves</u>										
Reserve woningbedrijf	15.000	577	577	15.000	616	616	15.000	655	655	15.000
Reserve grondbedrijf	2.838	0	0	2.838	0	0	2.838	0	0	2.838
Reserve begrotingsregulatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve duurzaamheidsfonds	214	0	15	199	0	0	199	0	0	199
Reserve kapitaallasten	10.014	0	594	9.420	0	594	8.826	0	594	8.232
Reserve rekeningsresultaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve bevordering vitaal platteland	349	0	0	349	0	0	349	0	0	349
Reserve bovenwijkse voorzieningen	334	0	0	334	0	0	334	0	0	334
Reserve onderwijshuisvesting	53	0	0	53	0	0	53	0	0	53
Reserve overdracht wegen	3.166	0	317	2.849	0	317	2.532	0	317	2.215
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	31.967	577	1.503	31.041	616	1.527	30.130	655	1.566	29.219
Totaal reserves	40.385	1.154	1.503	40.036	1.233	1.527	39.741	1.310	1.566	39.485

Voorzieningen

(x € 1.000)										
Voorzieningen	1-1-2025	Vermeerderingen	Verminderen	31-12-2025	Vermeerderingen	Verminderen	31-12-2026	Vermeerderingen	Verminderen	31-12-2027
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>										
Voorziening APPA gewezen wethouder	146	0	12	134	0	12	122	0	12	110
Voorziening APPA pensioenverplichtingen	724	45	8	761	45	8	798	0	8	790
Voorziening APPA pensioenverplichtingen	764	0	40	724	0	40	684	0	40	644
Voorziening verlof personeel	343	0	0	343	0	0	343	0	0	343
Voorziening dubieuze debiteuren Soza	245	0	0	245	0	0	245	0	0	245
Voorziening dub.debiteuren alg.dienst	134	0	0	134	0	0	134	0	0	134
Voorziening restkosten Buitenplaats PP3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening restkosten Buitenplaats Gem.	25	0	0	25	0	0	25	0	0	25
<u>Egalisatievoorzieningen</u>										
Voorziening onderhoud kunstwerken	83	64	78	69	64	78	56	64	78	42
Voorziening onderhoud openbaar groen	1	30	22	8	30	28	11	30	28	13
Voorziening onderhoud wegen	875	700	622	953	700	1.035	618	700	1.035	284
Voorziening onderhoud gebouwen	1.264	255	355	1.164	255	457	962	255	422	796
<u>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</u>										
Voorziening wijksteunpunt Spierdijk	53	0	0	53	0	0	53	0	0	53
Voorziening Stichting eigen woningbezit	439	0	0	439	0	0	439	0	0	439
Voorziening onderhoud begraafplaatsen	297	25	15	307	25	15	317	25	15	326
Voorzieningen riolering	7.913	0	626	7.287	0	626	6.662	0	626	6.036
Totaal voorzieningen	13.306	1.120	1.778	12.647	1.120	2.298	11.469	1.075	2.263	10.281

Bijlage

Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Programma Dienstverlening & Bestuur						
Nr.	Omschrijving	V/N	2024	2025	2026	2027
0-1	Bestuur	N	2.894	2.879	2.878	2.878
0-10	Mutaties reserves	V	1.043	348	294	255
0-2	Burgerzaken	N	409	394	394	394
0-4	Overhead	N	8.955	8.301	8.741	8.730
0-5	Treasury	V	36	55	73	88
0-61	OZB woningen	V	3.279	3.279	3.279	3.279
0-62	OZB niet-woningen	V	1.309	1.309	1.309	1.309
0-64	Belastingen overig	N	64	64	64	64
0-7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	V	38.802	38.970	35.896	35.455
0-8	Overige baten en lasten	V	2.188	1.117	4.630	5.206
1-1	Crisisbeheersing en brandweer	N	1.791	1.791	1.791	1.791
1-2	Openbare orde en veiligheid	N	598	598	598	598
Programma Welzijn & Zorg						
Nr.	Omschrijving	V/N	2024	2025	2026	2027
4-2	Onderwijshuisvesting	N	680	651	639	639
4-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	N	1.256	1.256	1.256	1.382
5-1	Sportbeleid en activering	N	86	86	86	86
5-2	Sportaccommodaties	N	934	891	891	882
5-3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	N	120	120	120	120
5-4	Musea	N	21	21	21	21
5-6	Media	N	442	442	442	442
5-7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	N	2.641	2.674	2.726	2.716
6-1	Samenkracht en burgerparticipatie	N	725	725	715	715
6-2	Wijkteams	N	1.617	1.617	1.617	1.617
6-3	Inkomensregelingen	N	2.017	1.969	1.969	1.969
6-4	Begeleide participatie	N	5.236	5.231	5.231	5.231
6-6	Maatwerkvoorziening (WMO)	N	765	765	765	765
6-71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	N	110	110	110	110
6-71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	N	372	372	372	372
6-72A	Jeugdhulp begeleiding	N	5.099	4.799	4.799	4.899
6-72B	Jeughulp behandeling	N	800	800	800	800
6-73A	Pleegzorg	N	269	269	269	269
6-73C	Jeugdhulp met verblijf overig	N	500	500	500	500
6-74C	Gesloten plaatsing	N	150	150	150	150
6-81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	N	46	46	56	56
6-82A	Jeugdbescherming	N	832	832	832	832
7-1	Volksgezondheid	N	1.267	1.267	1.267	1.263
Programma Wonen & Ondernemen						
Nr.	Omschrijving	V/N	2024	2025	2026	2027
2-1	Verkeer en vervoer	N	2.623	2.662	2.667	2.667
3-1	Economische ontwikkeling	N	255	192	192	192
3-3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	N	12	12	12	12
3-4	Economische promotie	N	44	72	47	47
7-2	Riolering	N	207	207	207	135
7-3	Afval	V	636	637	637	637
7-4	Milieubeheer	N	1.150	901	885	914
7-5	Begraafplaatsen en crematoria	V	37	37	37	37
8-1	Ruimtelijke ordening	N	501	501	501	501
8-2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreine	N	122	122	122	122
8-3	Wonen en bouwen	N	1.722	1.467	1.428	1.389

Beleidsindicatoren

Gemeenten zijn verplicht een set uniforme beleidsindicatoren in hun begroting en verantwoordingsstukken op te nemen. Het doel hiervan is om te komen tot meer transparantie, stuurbaarheid en vergelijkbaarheid.

Via Waarstaatjegemeente.nl wordt de meest recent beschikbare informatie gepresenteerd. Niet alle indicatoren worden ieder jaar door de bronhouder geactualiseerd of gepresenteerd.

Programma 1 Dienstverlening & Bestuur

Beleidsindicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024	Vergelijkbare gemeenten**	Landelijk
Bestuur en ondersteuning								
Formatie	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,8	7,7	7,8	9,1	n.b.	n.b.
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	Personeelsmonitor Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten	7,0	7,2	7,0	8,4	6,6	8,9
Apparaatskosten	kosten per inwoner	Eigen gegevens	662	805	742	920	n.b.	n.b.
Externe inhuur	kosten als % van de loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	9,6	10,5	9,6	10,1	16	16,5
Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	12	11	13	9	n.b.	n.b.
Veiligheid								
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	Stichting Halt	3	3	n.b.	n.b.	8	8
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	4,4	4,6	n.b.	n.b.	4,3	6
Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	1,3	1,1	n.b.	n.b.	1,2	1,4
Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	2	2,2	n.b.	n.b.	2,7	4,6
Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen	0,2	0,2	n.b.	n.b.	0,7	2,3
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing								
Gemiddelde WOZ waarde	€ 1.000	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	298	332	378	n.b.	342	369
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	5,5	14	n.b.	n.b.	8,9	9,3
Demografische druk	%	CBS Bevolkingsstatistiek	76	76,4	76,1	n.b.	80,5	70,3
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	COELO - Atlas lokale lasten	608	675	785	n.b.	778	823
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	COELO - Atlas lokale lasten	692	772	886	n.b.	863	905

* n.b. = niet bekend = cijfers zijn (nog) niet bekend ten tijde van de opstelling van de begroting.

** vergelijkbare gemeenten met minder dan 25.000 inwoners.

Programma 2 Welzijn & Zorg

Beleidsindicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024	Vergelijkbare gemeenten**	Landelijk
Sociaal domein								
Banen	per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	587,1	586,8	n.b	n.b	694,5	825,4
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking	CBS - Arbeidsdeelname	74,0	75,2	n.b	n.b	72,9	72,2
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	CBS - Participatiewet	157,3	n.b	n.b	n.b	215,6	431,2
Cliënten met maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inwoners	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	480,0	490,0	n.b	n.b	596,0	700,0
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd	0,9	0,6	n.b	n.b	n.b	1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS Jeugd	n.b	n.b	n.b	n.b	n.b	0,3
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd	11,9	10,9	n.b	n.b	12,1	13,2
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS - Participatiewet	n.b	247,4	n.b	n.b	142,1	197,7
Onderwijs								
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	DUO/Ingrado	1,6	n.b	n.b	n.b	1,5	1,9
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	9,0	13,0	n.b	n.b	18,0	24,0
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	0,0	n.b	n.b	n.b	1,4	2,1

* n.b. = niet bekend = cijfers zijn (nog) niet bekend ten tijde van de opstelling van de begroting.

** vergelijkbare gemeenten met minder dan 25.000 inwoners.

Programma 3 Wonen & Ondernemen

Beleidsindicator	Eenheid	Bron	2021	2022	2023	2024	Vergelijkbare gemeenten**	Landelijk
Economie								
Functiemenging	%	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	47,1	46,9	n.b.	n.b.	49,3	538
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners 15-64 jaar	LISA	163,9	170,4	n.b.	n.b.	180,3	174,1
Volksgezondheid en milieu								
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	40,4	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	33,2
Huishoudelijk restafval	kilogram per inwoner	CBS statistiek Huishoudelijk afval	125	n.b.	n.b.	n.b.	125	163

* n.b. = niet bekend = cijfers zijn (nog) niet bekend ten tijde van de opstelling van de begroting.

** vergelijkbare gemeenten met minder dan 25.000 inwoners.

Woningbedrijf

(x € 1.000)	Rekening		Begroting			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Omschrijving						
Bedrijfsopbrengsten						
Huurontvangsten	5.312	5.485	5.598	5.654	5.711	5.768
Vergoedingen	67	30	55	55	55	55
Overige baten	120	1	1	1	1	1
Boekwinst verkoop woningen	960	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal bedrijfsopbrengsten	6.458	6.516	6.654	6.710	6.767	6.824
Bedrijfslasten						
Afschrijvingen	1.324	1.510	1.270	1.270	1.270	1.270
Onderhoudslasten	1.714	1.590	1.355	1.320	1.320	1.320
Huurderving	29	40	50	50	50	50
<u>Overige bedrijfslasten:</u>						
Belastingen	286	317	331	348	365	384
Verhuurdersheffing	492	-	-	-	-	-
Diverse kosten	165	239	275	275	275	275
Loonkosten	425	475	601	601	601	601
Bijdrage Algemene dienst	1.325	2.189	2.190	2.190	2.190	2.190
Totaal bedrijfslasten	5.760	6.360	6.072	6.054	6.071	6.090
Rente						
Rentebaten	-	-	-	-	-	-
Rentelasten	79	39	79	79	79	79
Renteresultaat (N)	79	39	79	79	79	79
Bedrijfsresultaat	619 V	117 V	503 V	577 V	616 V	655 V